362

1724

Digitized by the Internet Archive
in 2016

https://archive.org/details/lcelijlactantiijf01lact

L. Celij Lactãtij Firmiani chriſtianoꝝ eloquentiſſimi de opificio dei vel formatione hominis liber per vigintivnũ capita diſtributus, cũ eloquẽtia: tum eruditione pręclarus

Diogenes q[illegible] [illegible]

Habetum video philosophorum [illegible]

¶Lactātij Firmiani de opificio dei vel formatōe hoīs liber elegātiſſimus ad Demetrianū auditorē ſuū

¶Proemiū in q̄ narrat cur hoc opus aſſumpſerit ¶Capl'm p̄mū

QUam minime ſim q̄etus ⁊ in ſummis neceſſitatib⁹ ex h̄ libello poteris exiſtimare. quē ad te rudib⁹ pene ꝟbis ꝓut ingenij mediocritas tulit Demetriane ꝯſcripſi, vt ⁊ q̄ttidianū ſtudiū meū noſſes. ⁊ nō deeſſem tibi p̄ceptor etiā nūc. ſ3 honeſtioris rei melioriſq3 doctrine Nā ſi te in litteris nihil aliud q̄3 linguā inſtruētib⁹ auditorē ſatis ſtrenuū ꝓbuiſti q̄3to magis ī his veris ⁊ ad vitā ꝑtinētib⁹ docilior eē debebis. apd' quē nūc ꝯfiteor nulla neceſſitate vel rei. vel tp̄is īpediri. q̄minus aliq̄d excudā. q̄ ph̄i noſtre ſecte quā tuemur. īſtructōres doctioreſq3 in poſterꝫ fiāt. q̄3uis nūc male audiant. caſtigēturq3 vulgo. q̄ alit' q̄3 ſapiētib⁹ ꝯuenit. viuāt. ⁊ vitia ſub obtentu noīs celēt. q̄b⁹ aut mederi optuit. aut ea ꝓrſus effugere. vt beatū atq3 icorruptū ſapiētie nomē. vita ipa cū p̄ceptis ꝯgruēte p̄ſtaret. Ergo tñ vt noſipos ſimul ⁊ ceteros īſtruā. nullū laborē recuſo. Neq3 eñ poſſu3 obliuiſci mei tū p̄ſertim cū maxime opus ſit meminiſſe. ſic ne tu q̄dē tui vt ſpero ⁊ opto Nā lic3 te publice rei neceſſitas a veris ⁊ iuſtis opib⁹ auertat. tñ fieri nō p̄t q̄n ſubinde in celū aſpiciat mens ſibi ꝯſcia recti Ergo q̄dē letor oīa tibi q̄ ꝓ bonis habent' ꝓſpere fluere. ſ3 ita ſi nihil de ſtatu mētis īmutent Vereor eñ ne paulatim ꝯſuetudo vel iucūditas earꝫ rerꝫ (ſicut fieri ſolet) in aīm tuū repat Ideoq3 te moneo repetēs iterūq3 moneo ne oblectamēta iſta terre ꝓ magnis aut veris bonis habere te credas. q̄ ſ3 nō tm̄ fallatia q̄ dubia. verꝫ etiā īſidioſa q̄ dulcia. Nā ⁊ ille colluctator ⁊ aduerſari⁹ nr̄ ſcis q̄3 ſit aſtut⁹ ⁊ idē ipe violēt⁹. ſicuti nūc videm⁹ Is hec oīa q̄ illicere pn̄t ꝓ laq̄is h3. ⁊ q̄dē tā ſubtilib⁹. vt oculos mētis effugiāt. ne poſſint hoīs ꝓuiſione vitari Sūma ḡ prudētia ē pedetētī icedere. q̄m vtrobiq3 ſaluti īſidet. ⁊ offenſacula pedib⁹ latēt' opponit

Itaq; res tuas ꝓprias in q̄b; nūc agis .ſuadeo vt ꝑ tua ꝟtute aut
cōtēnas ſi potes.aut nō magnoꝑe mireris Memētoꝛ veri parētis
tui.⁊ in qua ciuitate nomē dederis.⁊ cui⁹ ordinis fueris.intelligis
ꝑfecto q̄d loquar Nec eī te ſupbie arguo cui⁹ in te ne ſuſpicio q̄dē vl
la eſt.ſed ea q̄ dico ad mentē referēda ſunt:nō ad corpus .cuius oīs
ratio ideo cōparata eſt.vt aīo tanq̄ dn̄o ſeruiat ⁊ regat̄ nutu eius
Uas eſt em̄ quodāmō fictile. quo animus. id eſt homo ipſe verus
cōtinet̄.⁊ q̄dē nō a Prometheo fictū(vt poete loquūtur)ſed a ſum
mo illo rerū cōditore.ac artifice deo.cui⁹ diuinā ꝓuidētiā ꝑfectiſſi
māq; virtutē.nec ſenſu cōprehēdere.nec verbo enarrare poſſibile eſt
Tentabo tn̄ q̄m corꝑis ⁊ animi facta mētio eſt.vtriuſq; rōnē q̄tum
puſillitas intelligētie mee ꝓuidet explicare Qd̄ officiū hac de cauſa
maxime ſuſcipiēdum puto.ꝙ M. Tullius vir ingenij ſingularis
in quarto de republi.libro cū id facere tētaſſet .materiā late patētē
anguſtis finib; terminauit.leuiter ſumma queq; decerpens. At ne
vlla eſſet excuſatio. cur eum locū nō fuerit executus.ipſe teſtatus eſt
nec volūtatē ſibi defuiſſe.nec curā In libro em̄ de legib; p̄mo .cum
hoc idē ſummatim ſtringeret.ſic ait Hūc locū ſatis (vt mihi videt̄
in his libris quos legiſtis)expreſſit Scipio Poſtea tn̄ in libro de
natura deorū ſecūdo.hoc idē latius exeq̄ conatus. Sed q̄m nec ibi
q̄dē ſatis expreſſit.aggrediar hoc munus.⁊ ſumā mihi audacter ex
plicādū.qd̄ homo diſertiſſimus pene omiſit intactū. Forſitan repre
hēdas ꝙ in reb; obſcuris coner aliq̄d diſputare.cū videas tanta te
meritate hoīes extitiſſe.q̄ vulgo philoſophi nominātur.vt ea q̄ ab
ſtruſa prorſus atq; abdita deus eſſe voluit.ſcrutarent̄ ac naturā re
rū celeſtiū terrenarūq; cōquirerēt.q̄ a nobis lōge remote.neq; ocu

lis ↄtrectari.neqꝫ tãgi manu.neqꝫ ꝑcipi ſenſib᷒ poſſunt Et tñ de illa
rũ oim rõne ſic diſputãt. vt ea q̃ aſſerũt ꝓbata ꝛ cognita videri ve
lint. Quid ẽ tãdẽ cur nobis inuidioſum q̃ſqꝫ putet.ſi rõnẽ corpis
nři inſpicere ꝛ ↄtẽplari velim᷒. Que plane obſcura nõ eſt. qꝛ ex ip
ſis mẽbrorum officijs ꝛ vſib᷒ partiũ ſingularũ q̃ta vi prouidentie
quiſqꝫ factus ſit .intelligere nobis licet

¶Que deus homini ꝛ que ceteris aialib᷒ dedit ¶Caplm.ij

DEdit eñi homini artifex ille nr̃ ac parens de᷒ ſenſum atqꝫ
rõnẽ. vt ex eo appareret nos ab eo eẽ gñatos .qꝛ ipa itel
ligẽtia.ipe ſenſus ac rõ ẽ. Ceteris animãtib᷒ qm̃ rõnalẽ iſtã vitã nõ
attribuit.quẽadmodũ tñ vita eoꝝ tutior eẽt.añ ꝓuidit. Omnia eñi
ſuis ex ſe pellib᷒ texit.q̃ facili᷒ poſſent vim ꝓuinaꝝ ac frigora ſuſti
nere Singul'ãt gñib᷒ ad ꝓpulſandos ipet᷒ externos ſua ꝓpria mu
nimẽta ↄſtituit.vt aut naturalib᷒ talis repugnent fortiorib᷒ .aut q̃
ſunt imbecilliora ſubtrahãt ſe pericul'ꝑnicitate fugiẽdi.aut q̃ ſimul ꝛ
virib᷒.ꝛ celeritate indigẽt aſtu ſe ꝓtegãt.aut latibul'ſepiant. Itaqꝫ
alia eoꝝ vel plumis leuib᷒ in ſublime ſuſpenſa ſunt.vel ſuffulta vn
gulis.vel iſtructa cornib᷒.q̃buſdã in ore arma ſunt dẽtes aut in pe
dib᷒ adunci vngues.nulliqꝫ munimẽtũ ad tutelã ſui deeſt Si q̃ vero
in p̃dã maiorib᷒ cedũt.ne tñ ſtirps eoꝝ fundit᷒ interiret. aut in ea
ſunt relegata regione.vbi maiora eẽ nõ pñt.aut acceperũt vberẽ ge
nerãdi fecũditatẽ.vt ꝛ beſtijs q̃ ſanguine aluntur .vict᷒ ſuppeteret
ex illis.ꝛ illatã tñ cladẽ ad ↄſeruationẽ gñis multitudo ipa ſuparet
Hoiem ãt rõne ↄceſſa ꝛ ꝟtute ſentiẽdi atqꝫ eloquẽdi data eoꝝ q̃ ce
teris aialib᷒ attributa ſũt.fecit expertẽ.qꝛ ſapientia reddere poterat.q̃
illi nature ↄditio denegaſſet.ſtatuit nudũ ꝛ inermẽ.qꝛ ꝛ ingenio po

terat armari. ⁊ rõne veſtiri. Ea ꝓo ipa q̄ mutis data. ⁊ hõi denegata ſunt. q̄ȝ mirabiliter hõi ad pulchritudinẽ faciãt. exprimi nõ p̄t. Nã ſi hõi ferinos dentes. aut cornua aut vngues. aut vngulas. aut caudã. aut varij caloris pilos addidiſſet. q̄s nõ ſentiet q̄ȝ turpe aial eſſet futuꝝ ſicut muta ſi nuda ⁊ inermia fingerẽtur Quibꝫ ſi detrahas vl' naturalẽ ſui corpis veſtẽ. vel ea q̄bꝫ ex ſe armãtur, nec ſpecioſa poterũt eẽ nec tuta. vt mirabiliter ſi vtilitatẽ cogites inſtructa. ſi ſpẽm ornata videanť. Adeo miro mõ cõſentit vtilitas cũ decore Hoiem vero quẽ eternũ aĩal atq̄ȝ imortale fingebat. nõ forinſecus vt cetera ſed interiꝰ armauit, nec munimẽtũ eiꝰ in corpe. ſȝ in aĩo poſuit. q̄m ſupuacuũ fuit cũ illi qđ erat maximũ tribuiſſet corpalibꝫ eũ tegere munimẽtis. cũ p̄ſertim pulchritudinẽ humani corpis impediret

¶ Contra Epicureos diſputat. q̄ opa nature dãnabãt. ⁊ p̄cipue q̄ hõ ceteris animãtibꝫ imbecillior oriatur ¶ Cap. iij

VNde ego philoſophoꝝ q̄ Epicurũ ſequũtur amentiã ſoleo mirari. q̄ nature opa rephẽdũt. vt oſtendãt nulla ꝓuidẽtia inſtructũ eẽ ac regi mũdũ. ſȝ originẽ reꝝ inſecabilibꝫ ac ſolidis corpibꝫ aſſignãt. quoꝝ fortuitis cõcurſionibꝫ vniuerſa naſcunť ⁊ nata ſunt. Preterea q̄ ad ipm mũdũ vitio dant. in q̄ ridicule inſaniũt. id ſumo qđ ad rem de q̄ nũc agimus ptinet Querunť hoiem nimis imbecillũ ⁊ fragilẽ naſci. q̄ȝ cetera aĩalia naſcũtur. q̄ vt ſunt edita ex vtero. ptinꝰ in pedes ſuos erigi. ⁊ geſtire diſcurſibꝫ. ſtatimq̄ȝ aerem tolerando idonea eſſe. q̄ȝ in lucem naturalibꝫ indumentis munita proceſſerint. hominẽ ɔtra nudũ ⁊ inermem. tanquã ex naufragio in huius vite miſerias proijci ⁊ expelli. qui neq̄ȝ mouere ſe loco vbi effuſus eſt. poſſit. nec alimẽtũ lactis appetere. nec iniuriã tẽporis ferre

Itaq3 naturā non matrē eſſe humani generis.ſed nouercam.q̄ cum mutis tam liberaliter geſſerit.hoīem vero ſic effuderit.vt inops ꝛ infirmus.ꝛ omī auxilio indigēs.nihil aliud poſſit q̄ fragilitatis ſue cōditionē ploꝛatu ac fletibꝰ nominari.ſcꝫ cui tantū in vita reſtat tranſire maloꝝ. Que cū dicūt.vehemēter ſapere credunt.ꝓpterea quod vnuſquiſq3 incōſiderate ſue cōditioni ingratus eſt. Ego vero illos nunq̄ magis deſipere cōtendo.q̄ cū hoc loquūt. Conſiderās eīn cōditionē reꝝ intelligo nihil fieri aliter debuiſſe.vt nō dicam potuiſſe. q2 deus poteſt oīa.ſed neceſſe eſt ꝙ illa ꝓuidētiſſima maieſtas id effecerit.quod erat melius ꝛ rectius.libet igitur interrogare iſtos diuinoꝝ opeꝝ reprehēſores.quid in hoīe deeſſet.q2 imbecillioꝛ naſcitur. credant. Num icirco minus educētur hoīes.num minus ad ſummū robur etatis prouehantur.num imbecillitas aut incremētū impediat.aut ſalutē.quoniā que deſunt ratio deprehēdit. At hominis inquiūt educatio maximis laboꝛibꝰ cōſtat.pecudum ſcilꝫ cōditio melioꝛ.ꝙ he oīnes cū fetum ediderint.non niſi paſtus ſui curā gerūt.ex quo efficitur vt vberibꝰ ſua ſponte diſtentis alimentū lactis fetibus miniſtretur.ꝛ id cogente natura ſine ſolicitudine appetant. Quid aues. quarum ratio diuerſa eſt. Nonne maximos ſuſcipiūt educando laboꝛes.vt interdū aliquid humane intelligentie habere videantur. Nidos enim aut luto edificant.aut virgultis ꝛ frondibus conſtruunt. ꝛ ciboꝛum expertes incubāt ouis. ꝛ quoniam fetus de ſuis coꝛpoꝛibus alere nō datum eſt.cibos conuehunt.et totos dies in huiuſmodi diſcurſione conſumunt. Noctibus vero defendunt.fouēt ꝓtegūt. Quid amplꝰ facere hoīes pñt.niſi hoc ſolū foꝛtaſſe.ꝙ nō expellūt adultos.ſed ꝑpetua nēcitudine ac vinculo

charitatis adiūctos hñt. Quid ꝙ auiū fet⁹ multo fragilior ꝙ̃ hoīs
Quia nō materno corꝑe ipm aial edūt. ſꝫ ꝙ materni corꝑis fetu ꝛ
calore tepefactū aial efficiat. ꝙ tñ cū ſpiritu fuerit aiatū. Id ꝟo im
plume. ac tenerū nō mō volādi. ſed ambulādi ꝙ̃ꝙ̃ vſu caret. Num
ġ ineptiſſimus ſi qͥs putet male cū volucrib⁹ egiſſe naturā. ꝓmū ꝙ
bis naſcunt. deinde ꝙ tā infirme. vt ſint queſitis ꝑ laborē cibis a pa
rētib⁹ nutriēde: Sed illi fortiora eligūt. imbecilliora ꝓtereūt. Quero
igit ab his q̄ cōditōem pecudū ſue ꝓferūt. qd eligāt ſi deus his defe/
rat optionē. vtrū malint humanā ſapientiā cū imbecillitate. an pe
cudū firmitatē cū illaꝝ natura. Scilicet nō tā pecudes ſunt. vt nō
malint vel fragiliorē multo ꝙ̃ nūc eſt. dūmō humanā ꝙ̃ illā rōna/
bilē firmitatē Sed videlicet prudentes viri neqꝫ hoīs rōnē volūt
cū fragilitate. neqꝫ mutoꝝ firmitatē ſine rōne Quod nihil eſt tā re/
pugnās tā cōtrariū ꝙ̃ ꝙ vnūqdqꝫ aial aut rō inſtruat neceſſe eſt. aut
cōditio nature. Si naturalib⁹ munimētis inſtruat. ſupuacuo rō ē
Quid enim excogitabit. qd faciet. aut qd moliet. Aut in q̄ lumen
illud ingenij oſtēdet. cū ea q̄ poſſunt eē rōnis. vltro natura cōcedat.
Si aūt rōne ſit ꝓditū. qd opus erit ſepimētis corporis. cū ſemel cō
ceſſa ratio nature munus poſſit implere Que quidē tantū valet ad
ornandū tuēdumqꝫ hominē. vt nihil potuerit maius ac meli⁹ a deo
dari. Deniqꝫ cum ꝛ corporis non magni homo. ꝛ exiguarum viri/
um. ꝛ valitudinis ſit infirme. tamen quoniā id quod ē maius acce
pit. ꝛ inſtructior eſt ceteris animalib⁹ ꝛ ornatior Nam cum fragilis
imbecilliſqꝫ naſcatur. tamen ꝛ a mutis oīb⁹ tutus eſt. ꝛ ea omnia
que firmiora naſcuntur. etiam ſi vim celi fortiter patiūtur. ab homi
ne tamen tuta eſſe nō poſſunt Ita fit vt plus homini conferat ratio

qua natura mutis .qm̄ in illis nec magnitudo viriū.neqꝫ firmitas
coꝛpis efficere pt̄:quo minus aut oppꝛimantur a nobis .aut noſtre
ſubiecta ſint poteſtati. Poteſt ne igiť aliqs cū videat etiam boues
vaccas cū imaniſſimis coꝛpib⁹ ſeruire homini.queri de opifice reꝝ
deo.ꝙ modicas vires.ꝙ paruū coꝛpus accepit.nec beneficia in ſe di
uina ꝓ merito eſtimat. ꝗd ē ingrati aut(vt veri⁹ loquamur)inſani
meli⁹ ꝙ̄ Plato vt hos credo ingratos refelleret.nature gratias egit .
ꝙ hō nat⁹ eēt Quāto melius ꝛ ſani⁹ ꝗ ſenſit cōditionē hoīs eē melio
rē.ꝙ̄ iſti ꝗ ſe pecudes natos eē maluerūt Quos ſi de⁹ in ea foꝛte cō
uerterit aīalia .quoꝝ ſoꝛtem pꝛeferūt ſue.iam pꝛofecto cupiāt remi/
grare.magniſqꝫ clamoꝛib⁹ cōditionē pꝛiſtinā flagitēt .qꝛ nō eſt tan
ti robur ac firmitas coꝛpis.vt officio lingue careas. aut auium per
aerē libera diſcurſatio vt manib⁹ indigeas Plus em̄ manus p̄ſtant
ꝙ̄ leuitas vſuſqꝫ pennaꝝ.plus lingua ꝙ̄ totius coꝛpoꝛis foꝛtitudo
Que igiť amētia eſt ea pꝛeferre. ꝗ ſi data ſint.accipere detrectes

¶ Cōtra Epicureos cōquerētes hoīes moꝛbis ꝛ immature moꝛti ſubiectos ¶ Caplm̄.iiij

EJdem querunť hoīem moꝛbis ꝛ immature moꝛti eē ſub
iectū. Jndignanť videlicet nō deos ſe eſſe natos Minime
inquiūt.ſed ex hoc oſtēdimus hoīem nulla pꝛouidētia eſſe factum
qđ aliter fieri debuit Qđ ſi oſtēdero id ipm̄ magna rōne pꝛouiſum
eſſe. vt moꝛbis vexari poſſet .ꝛ vita ſua in medio curſus ſui ſpacio
rūpereť. Cū em̄ deus aīal qđ fecerat.ſua ſpōte ad moꝛtē tranſire co/
gnouiſſet. vt moꝛtē ipam ꝗ eſt diſſolutio nature cape poſſit.dedit
ei fragilitatē ꝗ moꝛti aditū ad diſſoluēdū aīal īueniret. Nā ſi ei⁹ ro
boꝛis fieret.vt ad eū moꝛbus ꝛ egritudo adire nō poſſet. ne moꝛs ꝗ
dē poſſet.qm̄ moꝛs ſequela moꝛboꝝ eſt. Jmmatura vero moꝛs quō

abeſſet ab eo cui eēt ꝯſtituta natura Nēpe nullū hoiem mori volūt niſi cum cēteſimū etatis ꝯpleuerit annū Quo mō illis in tāta repugnātia rez rō poterit ꝯſtare Ut em̄ an̄ annos cētū mori quiſq̄ nō poſſit. aliq̄d illi roborꝫ qđ ſit imortale tribuēdū ē Quo ꝯceſſo necē ē ꝯditionē mortis excludi. Id aūt ipm cuiuſmodi p̄t eē. qđ hoiem ꝯtra morbos ⁊ ictus extraneos. ſolidū atq̄ inexpugnabilem faciat Cū em̄ cōſtet ex oſſibꝫ ⁊ neruis. ⁊ viſceribꝫ. ⁊ ſanguine. q̄d hoꝝ p̄t eē tā firmū. vt fragilitatē repellat ac mortē. vt igit̄ hō indiſſolubil' ſit an̄ illud tēpꝰ. qđ illi putāt oportuiſſe ꝯſtitui. ex q̄ ei materia corpꝰ attribuāt. Fragilia ſunt oia q̄ videri ac tangi pn̄t. Supeſt vt aliq̄d ex celo petāt. qm̄ in terra nihil eſt qđ nō ſit infirmū Cū ḡ ſic hō formādus eēt a deo vt mortal' eēt aliqn̄. ⁊ p ſeipm mobil' ſp res ipa exigebat. vt terreno ⁊ fragili corpe fingeret̄. Neceſſe ē igit̄ vt mortē recipiat qn̄libet. qm̄ corpalis ē Corpus em̄ qđlibet ſolubile atq̄ mortale ē Stultiſſimi ḡ ſtꝫ q̄ de morte imatura q̄runt̄. qm̄ nature ꝯditio locū illi facit. Ita cōſeq̄uēs erit. vt morbis q̄q̄ ſubiectꝰ ſit Neq̄ em̄ patit̄ natura. vt abeſſe poſſit ifirmitas ab eo corpe. qđ iccirco nō ſolidū firmūq̄ natū ē vt aliqn̄ ſoluēdū ſit. ſꝫ putemꝰ fieri poſſe quemadmodū volunt vt hō nō ea cōditōe naſcat̄. q̄ morbo mortiue ſubiectus ſit. niſi pacto etatis ſue ſpacio ad vltimā p̄ceſſerit ſenectutem Nō ḡ vidēt ſi ita ſit ꝯſtitutū q̄d ſequat̄ Homini vtiq̄ certo tpe mori nullo mō poſſe. ſꝫ ſi p̄hiberi ab altero victu p̄t. mori poterit Res ḡ exigit. vt hoi q̄ an̄ certū diē mori nō p̄t. ciboꝝ alimētis q̄ ſubtrahi pn̄t. opꝰ nō ſit Si opꝰ cibo n̄ erit. iā nō hō ille ſꝫ deꝰ fiet. ḡ (vt ſuperiꝰ dixi) q̄ de fragilitate hois q̄rūt̄. qđ id potiſſime q̄rūt̄. ꝙ nō imortales ſempiterni ſint nati Nemo ei niſi ſenex mori dꝫ Nēpe iō mori

mi ſperoza oīa naſcu̅ tanq̄ ſubjecta

de Cicerone hic loco ſupple deest ..... [illegible]

dȝ.qꝛ de⁹ nō ē Atq̄ mortalitas nō pt cū imortalitate ꝯiūgi.ſi ei mor
tal' ē in ſenectute.imortal' eē in adoleſcētia nō pt .nec ē ab eo cōditio
mortis aliena.q̄ q̄nq̄ moritur⁹ ē.nec vlla imortalitas ē.cui ſit termi
nus ꝯſtitut⁹ Ita fit vt ꝛ imortalitas excluſa in ꝑpetuū.ꝛ ad tp̄s rece
pta mortalitas .hoīem cōſtituat in ea cōditōne vt ſit in q̄libet etate
mortal'. Quadrat ḡ nec̄citas vndiq̄ȝ.nec debuiſſe alit̄ fieri.nec fas fu
iſſe Sȝ iſti rōnē ſequētiū nō vidēt.qꝛ ſemel errauerūt i ip̄a ſūma Ex
cluſa ei de reb⁹ hūanis diuina ꝓuidentia nec̄ario ſeq̄bat̄. vt oīa ſua
ſpōte ſint nata. Hinc īuenerūt illas minutoꝝ ſeminū plagas ꝛ con
curſiones fortuitas.qꝛ reꝝ originē nō videbāt In q̄s ſe anguſtias
cū cōieciſſent.iā cogebat eos nec̄citas exiſtimare aīas cū corp̄ib⁹ naſ
ci.ꝛ itē cū corp̄ib⁹ extigui Aſſumpſerāt em̄ nihil fieri mēte diuina.
qd̄ ip̄m nō alit̄ ꝓbare poterāt.q̄ȝ ſi oñderēt eē aliq̄ in q̄b⁹ videret̄ ꝓ
uidētie rō claudicare Rep̄hēderūt ḡ ea in q̄b⁹ vl' maxīe diuinitatē
ſuā ꝓuidētia mirabilit̄ exp̄ſſit.vt illa q̄ retuli de morbis ꝛ imatura
morte.cū debuerit cogitare his aſſumpt̄ſq̄ nec̄ario ſeq̄nt̄ Sequūt̄ āt
illa q̄ dixi.ſi morbū nō recipent neq̄ȝ tectis.neq̄ȝ veſtib⁹ idigerēt.q̄d
ei vētos.aut himbres.aut frigora metuerēt.q̄rū vis ī eo ē vt mor/
bos afferāt Jccirco ei accepit ſapiētiā.vt aduerſus nocētia fragilita
tē ſuā muniat Seq̄t̄ nec̄e ē.vt q̄m retinēde rōnis cā morbos capit.
etiā mortē ſp̄ accipiat.qꝛ is ad quē mors nō venit firm⁹ ſit neceſſe ē
Infirmitas aūt hȝ in ſe mortis cōditionē.firmitas vero vbi fuerit
nec ſenect⁹ locū pt hr̄e.nec mors q̄ ſeq̄t̄ ſenectutē. Preterea ſi mors
certe cōſtituta eēt etati.fieret hō inſolētiſſim⁹ ꝛ humanitate oī ca/
reret Nā fere iura oīa hūanitatis.q̄b⁹ inter nos coheremus ex metu
et cōſciētia fragilitatis oriunt̄. Deniq̄ȝ ibecilliora ꝛ timidiora q̄q̄ȝ
animalia ꝯgregāt̄.vt q̄m virib⁹ tueri ſe nequeūt.multitudine tueāt̄

Fortiora vero ſolitudines appetūt. qm̄ robore viribuſq; ꝯfidūt. bōꝗq; ſi codē mō haberet. ad ꝓpulſāda pericula ſuppetēs robur. nec vlli⁹ alteri⁹ auxilio īdigeret. ꝗ ſocietas eēt. ꝗ nutrictia īter ſe. qs ordo. ꝗ ve ratō. ꝗ hūanitas Aut qd eēt deteri⁹ hoīe. qd efferaci⁹ qd īmani⁹. ſed qm̄ imbecillis eſt. nec p ſe pt ſine hoīe. īuenire ſocietatē appetit. vt vita cōis ꝛ ornatior fiat. ꝛ tutior. Uide igit̄ oēm hoīs rōnē in eo maxime ſtare. ꝙ nud⁹ fragiliſq; naſcit̄. ꝙ morbis afficit̄. ꝙ im matura morte mulctatur Que ſi homini detrahant̄ rōnē quoq; ac ſapientiā detrahi neceſſe eſt. ſed nimis diu de reb⁹ aptis diſputo. cū ſit liqdū nihil ſine prouidētia. nec factū eſſe vnꝗ̄. nec fieri potuiſſe De cui⁹ operib⁹ vniuerſis (ſi nūc libeat) diſputare ꝑ ordinē infinita materia eſt Sed ego de vno corpe hoīs tātum inſtitui dicere. vt in eo diuine ꝓuidētie poteſtatē quāta fuerit oſtēdā. his dūtaxat in reb⁹ ꝗ ſunt ꝯphēſibiles ꝛ apte Nā illa ꝗ ſunt aīe. nec ſubiici ocul'. nec cōphēdi queūt. Nūc de ipo vaſe hoīs loqmur. qđ videmus

¶ De diūa creatōis aīaliū brutoꝝ ꝛ hoīs ſcđm corp⁹ ¶ Cap. v

IN principio cū de⁹ fingeret aīalia. noluit ea in rotundam forme ſpeciē cōglobare atq; colligere. vt ꝛ moueri ad ambulādū. ꝛ flectere ſi in quālibet partē facile poſſent. ſ; ex ipa corpis ſumma produxit caput Itē produxit mēbra quedā lōgius ꝗ vocātur pedes. vt alternis motib⁹ ſolo fixa produceret aīal. quo mēs tuliſſet. aut quo petēdi ſibi neceſſitas ꝓuocaſſet. Ex ipo aūt vaſculo corpis quattuor fecit extātia Bina poſteri⁹. ꝗ ſunt in oīb⁹ pedes Itē bina capiti ꝛ collo proxima. ꝗ varios animātib⁹ vſus prebent In pecudib⁹ eī ac feris ſunt poſteriorib⁹ pedes ſiles In hoīe aūt manus. ꝗ nō ad ambulādū ſed ad faciēdū tēperādūq; ſunt nate Eſt ꝛ

terciū genus in q̄ priora illa neq̧ pedes. neq̧ manus ſunt. ſed ale in q̄bꝫ pēne ꝑ ordinē fixe volādi exhibent vſum. Ita vna fictio diuerſas ſpēs ⁊ vſus hꝫ. Atq̧ vt ip̄am corpis craſſitudinē firmiter ↄprehēderēt. maioribꝫ ⁊ breuibꝫ oſſibꝫ inuicē colligatis q̄ſi carinā cōpegit. quā nos dicimus ſpinā Eāq̧ noluit ex vno ꝑpetuoq̧ oſſe formare. ne gradiēdi flectēdiq̧ ſe facultatē aīal nō haberet Ex eiꝰ parte quaſi media coſtas. id ē trāſuerſa ⁊ plana oſſa porrexit in diuerſum q̄bꝫ clemēter curuatis. ⁊ in ſe velut in circū pene cōductis. interna viſcera cōtegant. vt ea q̄ mollia ⁊ minꝰ valida fieri opus erat. illius ſolide cratis amplexu poſſent eē munita. In ſumma vero ↄſtructionis eiꝰ. quā ſimilē nauis carine diximus. caput collocauit. in q̄ eēt regīnē totiꝰ animātis. Datūq̧ illi hoc nomē eſt. vt q̄dē Uarro ad Ciceronē ſcribit. ꝙ hinc capiāt initiū ſenſus ac nerui. Ea vero q̄ diximus de corpe vel ambulādi vel faciēdi vel volādi cā eē ꝓducta. neq̧ nimiū lōgis ꝓpter celerē mobilitatē. neq̧ nimiū breuibꝫ ꝓpter firmitatē. ſ꜕ ⁊ paucis ⁊ magnis oſſibꝫ cōſtare voluit. Aut eñ bina ſunt. vt in hoīe. aut q̄terna. vt in q̄drupede. q̄ tñ nō fecit ſolida. ne in gradiēdo pigritia ⁊ grauitas retardaret. ſ꜕ cauata ⁊ ad vigorem corpis ↄſeruādū medullis intrinſecus plena. eaq̧ rurſus nō eq̄liter porrecta finiuit. ſ꜕ ſummas eoꝝ partes craſſioribꝫ nodis conglobauit. vt ⁊ ſubſtringi neruis faciliꝰ. ⁊ verti tutiꝰ poſſent Uñ ſunt vertibula noīata Eos nodos firmiter ſolidatos leui quodā opculo texit. q̄d dr̄ carthilago. ſc꜕ vt ſine attritu ⁊ ſine ſenſu doloris aliq̄ flecterētur. eoſdē tñ nō in vnū modū formauit Alios eñ fecit ſimplices ⁊ in orbē rotūdos. in his dumtaxat articul' in q̄bꝫ moueri mēbra in oēs partes oꝑtebat. vt in ſcapul'. q̄m manus vtrūlibet agitari ⁊ con

torqueri neceſſariū eſt Alios aūt latos ꝛ eq̄les .ꝛ in vnā partē rotū dos. ꝛ in his vtiq; locis. vbi tantūmō curuari mēbra in oēs partes oportebat. vt in genibꝫ ꝛ in cubitis ꝛ in manibꝫ ip̄is Nā ſicut manꝰ ex loco vnde oriunt̃ a corpe. vbiq; ꝟſus moueri ſpecioſum ſimul ꝛ vtile fuit. ſic ꝑfecto ſi hoc idē etiā cubitis accideret ꝛ ſupuacuꝰ eſſet eiuſmodi motꝰ ꝛ turpis . Jā em̄ manꝰ amiſſa dignitate quā nūc hꝫ mobilitate nimia promuſcidis ſilis mirabiliter videret̃. eſſetq; hō plane anguimanꝰ . Qđ genꝰ in illa imaniſſima belua mirabilit̃ effectū eſt. Deꝰ em̄ q̄ ꝓuidētiā ꝛ poteſtatē ſuā multaꝝ reꝝ mirabili varietate voluit oſtēdere. qm̄ caput eiꝰ aīalis nō tam lōge porrexerat vt terrā poſſet ore cōtingere. qđ erat futuꝝ horribile atq; tetrū. Et qꝛ os ip̄m ꝓfuſis dētibꝫ ſic armauerat. vt etiā ſi cōtingeret paſcendi tm̄ facultatē dentes adimerēt. ꝑduxit inter eos a ſumma frōte molle atq; flexibile mēbrū. quo prēdere. quo tenere qđlibet poſſet. vt rōnem victus capiēdi vel dentiū prominēs magnitudo vel ceruicis breuitas nō impediret.

¶ Contra Epicuꝝ q̄ ex atomis fortuito cōcurrētibꝫ compactū fabricatūq; hoīem diſputauit ¶ Caplm. vi

NOn poſſum hꝫ loco teneri. q̄minus Epicuri ſtulticiā rurſum coarguā Illiꝰ em̄ ſunt oīa. q̄ delirat Lucretiꝰ. Qui vt oñderet aīalia nō artificio aliq̄ diuine mētis. ſꝫ vt ſolet fortuito eſſe nata dixit in ꝑncipio mūdi. alias q̄ſdā innūerabiles animātes mirāda ſpecie ꝛ magnitudine fuiſſe natas. ſꝫ eas ꝑmanere nō potuiſſe qꝛ illas aut ſumēdi ſibi facultas. aut coeūdi generādiq; rō defeciſſet. Uidelicet vt ꝛ atomis ſuis locū faceret ꝑ infinitū ꝛ inane volitantibꝫ. diuinā prouidentiā voluit excludere. Sꝫ cū videret in oībꝫ q̄

ſpirāt mirabilē ꝓuidētie ineē rōnē. qđ malū vanitatꝭ erat dicere fu
iſſe aīalia ꝓdigioſa. in qb rō ceſſaſſet Qm̄ ḡ oīa q̄ videm⁹. cū rōne
nata ſūt. id em̄ ip̄ʒ naſci efficere niſi rō nō p̄t. manifeſtū ē nihil oīno
rōis expers potuiſſe ḡnari. At em̄ ꝓuiſuʒ ē in ſingul' qbuſqʒ fingē
dis. q̄ten⁹ ⁊ miniſteria mēbroꝝ ad nccaria vite vterer. ⁊ q̄ten⁹ adiu
gatꝭ corpib elata ſoboles. vniuerſas ḡnatim cōſeruaret animātes
Nā ſi perit⁹ architect⁹ cū magnū aliqđ edificiū facere cōſtituit. pri
mo oīm cogitat q̄ ſumma pfecti edificij futura ſit ⁊ an̄ emetiat quē
locū leue pōdus expectet. vbi magni opis ſtatuta ſit moles. q̄ colū
naꝝ īterualla. q̄ aut vbi aq̄rū cadētiū decurſus ⁊ exit⁹ ⁊ receptacula.
Hec inquā ꝑus puidet. vt q̄cūqʒ ſunt pfecta opi iā nccaria. cū ip
ſis fundamētis pariter ordinat Cur deū quiſquā putet machinādis
aīalib nō an̄ ꝓuidiſſe q̄ ad viuēdū nccaria eēnt. q̄ꝫ ipam vitā daret.
Que vtiqʒ cōſtare nō poſſet. niſi ꝑus effecta eēnt qb cōſtat Uide
bat ḡ Epicurus in corpib aīaliū diuine rōnis ſolertiā. ſʒ vt efficie
ret ꝙ an̄ imprudēter aſſumpſerat. adiecit aliud delirametū ſupiori
cōgruēs Dixit em̄ neqʒ oculos ad vidēdū eſſe natos. neqʒ aures ad
audiēdū. neqʒ pedes ad ambulādū. qm̄ mēbra hec prius nata ſunt
q̄ꝫ eēt vſus vidēdi ⁊ audiēdi ⁊ ābulā di. ſʒ hoꝝ oīa officia ex natis ex
titiſſe Uereor ne hmōi portēta ⁊ ridicula refutare. nō min⁹ ineptū eē
videat. ſʒ libet ineptire. qm̄ cū inepto agim⁹ ne ſe ille nimis argutū
putet Quid ais Epicure Nō ſunt ad vidēdū oculi nati Cur' ḡ vidēt
Poſtea inq̄t vſus eoꝝ apparuit. Uidēdi ḡ cā nati ſunt. ſiqdē nihil
poſſunt aliud q̄ꝫ videre. Itē mēbra cetera cui⁹ rei cā nata ſunt ipſe
vſus oſtēdit Qui vtiqʒ nullo mō poſſet exiſtere niſi eēnt mēbra om
nia tam ordinata. tam prouidenter effecta. vt vſum poſſent habere.

Quid em̄ ſi dicas aues nō ad volādū eſſe natas. neqꝫ feras ad ſeuiendū. neqꝫ piſces ad natādū. neqꝫ hoies ad ſapiēdū. cū appareat ei nature officioqꝫ ſeruire animātes. ad qđ ē queqꝫ generata Sꝫ videlicet q̄ ſummā veritatis amiſit. ſꝑ erret neceſſe ē. Si em̄ nō ꝓuidentia ſed fortuitis atomoꝝ cōcurſionibꝫ naſcūtur oīa. cur nūq̄ fortuito accidit ſic coire illa principia. vt efficerēt aial eiuſmodi. ꝗ naribus potiꝰ audiret. odoraret oculis. auribꝫ cerneret. Si em̄ primordia nullū genꝰ poſitōis īexꝑtū relinquūt. oportuit eiuſmodi q̄tidie mōſtra gn̄ari. in qbꝫ ⁊ mēbroꝝ ordo ꝑpoſterꝰ. ⁊ vſus lōge diuerſus exiſteret. Cū vero vniuerſa gn̄a ⁊ vniuerſa quoqꝫ mēbra leges ſuas ⁊ ordines. ⁊ vſus ſibi attributos tueant̄. manifeſtū ē nihil fortuito eſſe factū. qm̄ diuine rōnis diſpoſitio ꝑpetua ſeruat̄. Uerꝫ alias refellemus Epicuꝝ Nūc de prouidētia (vt cepimus) diſſeramus

¶ De dei ꝓuidētia circa vniuerſalē hoīs fabricā ¶ Cap. vij

DEus igit̄ ſolidamēta corpis q̄ oſſa dicunt̄ nodata. ⁊ adiūcta inuicē neruis alligauit atqꝫ conſtruxit. qbꝫ mens ſi excurrere aut reſiſtere velit tāq̄ retinaculis vteret̄. ⁊ q̄dē nullo labore. nulloqꝫ conatu. ſed minimo nutu totiꝰ corpis molē tēperaret ac flecteret. Hec aūt viſceribꝫ operuit. vt quēcunqꝫ locū decebat. vt qꝫ ſolida oſſa cōcluſa tegerent̄ Itē viſceribꝫ ipis venas admiſcuit. q̄ſi riuos ꝑ corpus oē diuiſos. per q̄ diſcurrens humor ⁊ ſanguis vniuerſa mēbra ſuccis vitalibꝫ irrigaret. ⁊ ea viſcera formata in eū modū q̄ vnicuiqꝫ gn̄ari ac loco aptus fuit ſupiecta pelle cōtexit. Quā vel ſola pulchritudine decorauit. vel ſetis adoperuit. vel ſquammis muniuit. vel plumis inſignibꝫ adornauit Illud vero cōmētū dei mirabile. ꝗ vna diſpoſitio ⁊ vnus habitꝰ innūerabiles animātiū ꝑfe/

rat varietates Nā in oībꝫ fere q̄ ſpirant.eadē ſeries ⁊ ordo mēbroꝝ
eſt Primū em̄ caput ⁊ huic annexa ceruix. Item collo pectus adiū
ctū.⁊ ex eo ꝓminētes armi.adherens pectori venter. Itē ventri ſub
nexa genitalia. Ultimo loco femora pedeſq̄. Nec ſolū mēbra ſuū
tenorē ac ſitū in oībꝫ ſeruant.ſed etiā ꝑtes mēbroꝝ. Nā in vno capi
te ipſo certā ſedē poſſident aures.certā oculi.nares itē.os quoq̄ ⁊ in
ore dentes ⁊ lingua. Que oīa cū ſint eadē in oībꝫ animātibꝫ.tn̄ infi
nita ⁊ multiplex diuerſitas figuratoꝝ eſt.ꝙ ea q̄ dixi.aut ꝓductiora
aut cōtractiora liniamētis varie differētibꝫ cōphēſa ſunt Quid illd̄
Nonne diuinū ꝙ in tāta viuētiū multitudine vnūqđq̄ aīal in ſuo
gn̄e ⁊ ſpē pulcherrimū eſt Ut ſi qd viciſſim de altero in alteꝝ trāſfe
rat.nihil impediti⁹ ad vtilitatē.nihil deformius ad aſpectū videri
neceſſe ſit. Ut ſi elephāto ceruicē ꝓlixā tribuas.aut camelo breuem
vel ſi ſerpētibꝫ pedes aut pilos addas.in qbꝫ porrecti eq̄liter corpo
ris longitudo nihil aliud exhibeat.niſi vt maculis terga diſtincti ⁊
ſquāmaꝝ leuitate ſuffulti in lubricos tract⁹ ſinuoſis flexibꝫ laberēt
In quadrupedibꝫ aūt idē artifex contextū ſpine a ſummo capite de
ductū.lōgius extra corpus eduxit.⁊ acuminauit in caudā.vt obſce
ne corpis partes .vel propter feditatē tegerētur.vel propter teneri/
tudinē munirētur. vt aīalia quedā minuta ⁊ innocētia motu eius
arcerētur a corpore Quod mēbrū ſi detrahas imperfectū fit animal
ac debile. Ubi aūt ratio ⁊ man⁹ eſt.tamē nō eſt id tā neceſſariū q̄ in
dumentū piloꝝ. Adeo in ſuo quoq̄ genere aptiſſime congruūt. vt
neq̄ nudo quadrupede.neq̄ homine tecto excogitari quicq̄ turpi⁹
poſſit. Cum tamē ipſa nuditas hominis mire ad pulchritudinem
valeat.nō tamen etiam capiti cōgruebat. Texit ergo illud pilo Et

qꝛ in ſummo futurū erat. quaſi ſummū edificij culmē oꝛnauit. Qui oꝛnatus nō eſt, is oꝛbem coactus. aut in figurā pilei teres factus. ne quibuſdā partibꝫ nudis eſſet infoꝛmis. ſed alibi infuſus. alibi retractus. pꝛo cuiuſlibet loci decentia. Frons ergo vallata per circuitū ꝛ tempoꝛibꝫ effuſi ante aures capilli. ꝛ earū ſumme partes in coꝛone modū cincte. ꝛ occipitiū om̄e contectū ſpeciem miri decoꝛis oſtētat. Jam barbe ratio incredibile eſt quātum conferat ad dignoſcendā coꝛpoꝝ maturitatē. vel ad differentiā ſexus. vel ad decoꝛem virilitatis ac roboꝛis. vt videatꝛ om̄ino nō cōſtatura fuiſſe totius coꝛpoꝛis ratio. ſi quicq̄ aliter eſſet effectū

¶De foꝛma hoīs ꝛ om̄i mēbꝛoꝝ habitudine. ſed ſpecialiter de auribus ꝛ oculis ¶Cap. viij

NUnc rationē totius hominis oſtendam. ſinguloꝛūq; mēbꝛoꝛum que in coꝛpoꝛe aperta aut operta ſunt. vtilitates et habitus explicabo. Cum igitur ſtatuiſſet deus ex om̄ibꝫ animalibus ſolum hominē facere celeſtem. cetera vniuerſa terrena. hunc ad celi cōtemplatōem rigidum erexit, bipedēq; cōſtituit. ſcȝ vt eadē ſpectaret. vnde illi oꝛigo eſt. Illa vero depꝛeſſit ad terram. vt quia nulla his immoꝛtalitatis expectatio eſt. toto coꝛpoꝛe vt in humū pꝛoiecta ventri papuloq; ſeruirent. Hominis itaq; ſolius recta ratio. ꝛ ſublimis ſtatus. ꝛ vultus deo patri cōmunis ac pꝛoximus oꝛiginē ſuā fictoꝛemq; teſtatur. Eius pꝛope diuina mens. qꝛ nō tantum animātum que ſunt in terra, ſed etiā ſui coꝛpoꝛis eſt ſoꝛtita dominatū: in ſummo capite collocata. tanq̄ in arce ſublimis ſpeculatur om̄ia ꝛ cōtuetur. Hanc eius aulam deus nō obductā poꝛrectamq; foꝛmauit. vt in mutis animalibꝫ. ſed oꝛbi ꝛ globo ſimilem. qꝛ oꝛbis rotun

ditas perfecte rationis eſt ac figure. Eo igitur mens ⁊ ignis ille di/
uinus tanq̃ celo tegitur. Cuius cũ ſummũ faſtigiũ naturali veſte
texiſſet. priorem partem que dicit͛ facies neceſſarijs mẽbroꝝ miniſte
rijs. ⁊ inſtruxit pariter ⁊ ornauit. Ac primũ oculoꝝ orbes concauis
foraminibꝰ concluſit. a quo foratu frontem nominatã Uarro exiſti
mauit. ⁊ eos neq̃ minus neq̃ amplius q̃ duos eſſe voluit. ꝙ ad
ſpeciem nullus eſt perfectior numerus q̃ duoꝝ. ſicut ⁊ aures duas
quarũ duplicitas incredibile eſt. quãtam pulchritudinẽ pſeferat. ꝙ
tum pars vtraq̃ ſimilitudine ornata eſt. tum vt veniẽtes altrinſe/
cus voces facilius colligãtur. Nã ⁊ forma ipa mirandũ in modũ
ficta. ꝙ eaꝝ foramina voluit eſſe nuda ⁊ inobſepta. ꝙ ⁊ minus decoꝝ
et minus vtile fuiſſet. quoniã ſimpliciũ cauernaꝝ anguſtias preter
uolare vox poſſet ⁊ ſpargi. niſi preceptam per cauos ſinus ⁊ reper
cuſſu retentam foramina ipſa conueherent illis ſimilia vaſculis. qui
bus inpoſitis ſolent anguſtiora vaſa compleri. Eas igitur aures q̃
bus eſt inductum nomen a vocibus hauriendis. Unde Uergilius
Uocemq̃ his auribus hauſi. quia vocem ipſam greci

vocant ab auditu per immutatiõem littere. aures velut au
des ſunt nominate. Noluit deus artifex mollibus pelliculis infor/
mare que pulchritudinẽ demerent. pendulas atq̃ flectentes. neq̃
duris ac ſolidis oſſibus. ne ad vſum inhabiles eſſent. immobiles
ac rigentes. ſed ꝙ eſſet horum medium excogitauit. vt eas carthi/
lago mollior alligaret. et haberet aptam ſimul ⁊ flexibilem firmita
tem. In his audiendi tantum officium conſtitutum eſt. ſicut in ocu
lis videndi. Quorum precipue inexplicabilis eſt ac mira ſubtili/
tas. quia eorum orbes gemmarum ſimilitudinem preferentes ab

ea parte qua videndũ fuit. mēbranis perlucentibꝰ tēxit. vt imagi
nes rerũ contrapoſitaꝝ tanꝗ in ſpeculo refulgentes. ad ſenſum inti
mũ penetrarēt. Per eas igitur mēbranas ſenſus ille qui dicit mens
ea que ſunt foris tranſpicit. ne forte exiſtimes/aut imaginũ incurſio
ne nos cernere(vt philoſophi dixerũt)quoniã videndi officiũ in eo
debet eſſe. Quod videt. nõ in eo quod videtur. aut intentione aeris
cũ acie. aut effuſione radiorũ; quoniã ſi ita eſſet. radiũ quem oculis
aduertimus videremus donec intentus aer cũ acie. aut effuſi radij
ad id quod videndũ eſſet ꝑuenirent. Cum aũt videamus eodē mo
mēto temporis plerũqꝫ vero aliud agētes. nihilominus tamen vni
uerſa que contra ſunt poſita intueamur. Verius ꝛ manifeſtius eſt
mētem eſſe que ꝑ oculos ea que ſunt oppoſita tranſpiciat. ꝗ per fe
neſtras lucēte vitro aut ſpeculari lapide obductas. Et iccirco mens
ꝛ voluntas ex oculis ſepe dignoſcitur. Quod quidem vt refelleret
Lucretius. ineptiſſimo vſus eſt argumēto. Si eñ mens inquit ꝑ
oculos videt. erutis ꝛ effoſſis oculis magis videret. quoniã euulſe
cũ poſtibꝰ fores. plus inferũt luminis ꝗ ſi fuerint obducte. Nimirũ
ipi vel potius Epicuro q̃ eum docuit effoſſi oculi erant. ne viderent
effoſſos orbes. ꝛ ruptas oculorum fibras. ꝛ fluentem per venas ſan
guinē. ꝛ creſcentes ex vulneribꝰ carnes. ꝛ obductas ad vltimuꝫ cica
trices nihil poſſe lucis admittere. Niſi forte auribus oculos ſimiles
naſci volebãt. vt nõ tam oculis ꝗ foraminibꝰ cernerēꝰ. quo nihil
ad ſpēm fediꝰ. ad viſum inutiliꝰ fieri pt. Quãtulũ enim videre poſ
ſemꝰ. ſi mens ab intimis penetralibꝰ capitis ꝑ exiguas cauernaꝝ ri
mulas attēderet. vt ſi qs vellet trãſpicere ꝑ cicutã ñ plus ꝓfecto cer
nat. ꝗ cicute ipiꝰ capacitas ꝯprēdat. Itaqꝫ ad vidēdũ mēbris potiꝰ

in orbē cōglobatis opus fuit. vt viſus in latū ſpargeret. ⁊ ꝗ in priori facie adhereret. vt libere poſſint oīa cōtueri. Ergo ineffabilis diuine ꝓuidētie ꝟtus fecit duos ſimillimos orbes. eoſqꝫ ita deuinxit vt nō in totū cōuerti. ſed moueri tm̄ ac flecti cū mō poſſent. Orbes aūt ipos humoris puri ac liquidi plenos eē voluit. in quoꝝ media pte ſcintille luminū cōcluſe tenerent. q̄s pupillas nūcupamus. in ꝗbꝫ puris ac ſubtilibꝫ cernēdi ſenſus ac rō cōtinet. Per eos igit orbes ſe ipam mens intēdit. vt videat miraqꝫ rōne in vnū miſcet ⁊ cōiungit amborum luminū viſus

¶ Contra eos ꝗ ſenſus falſos eſſe cōtendūt ¶ Capl'm. ix

LIbet hoc loco illoꝝ rephēdere vanitatē. ꝗ dū volūt oſtendere ſenſus falſos eē. multa colligunt in ꝗbꝫ oculi fallant inter q illud etiā qđ furioſis ⁊ ebrijs oīa duplicia videant. Quaſi vero eiꝰ errori obſcura ſit cā. Ideo eñ fit. qꝛ duo ſunt oculi. ſed quō id fiat accipe Viſus oculoꝝ intētione animi cōſtat Itaqꝫ qm̄ mens (vt ſupra dictū eſt) oculis tanqꝫ feneſtris vtit. non tm̄ hoc ebrijs aut inſanis accidit. ſed etiā ſanis ac ſobrijs Nā ſi aliqđ nimis ꝓpiꝰ admoneas. duplex videbit. Certū eſt eñ interuallū ac ſpaciū q̄ acies oculoꝝ coit. Itē ſi retrorſum auoces aīm. q̄ſi ad cogitādū ⁊ intentionē mētis relaxes cū acies oculi vtriuſqꝫ deducit. tūc ſinguli videre incipiūt ſeparatim Si aūt rurſus intēderes aciemqꝫ direxeris. coit in vnū qcqđ duplex videbat. Quid ḡ mirū. ſi mens veneno ac potentia vini diſſoluta dirigere ſe nō pt ad videdū ſicut ne pedes qdem ad ambulādū. neruis ſtupeſcentibꝫ debiles aut ſi vis furoris in cerebrū ſeuiēs. cōcordiā diſiūgit oculoꝝ. Qđ adeo veꝝ eſt. vt luſcis hominibꝫ ſi aut inſani aut ebrij fiāt nullo pacto poſſit accidere. vt ali-

q̄d duplex videāt Quare ſi nō apparet cur illi fallunt.manifeſtū eſt nō eē falſos ſenſus.q̄ aut nō fallunt ſi ſint puri ꝛ integri. aut ſi fallū tur.mens tm̄ nō fallit.q̄ illoꝝ nouit errorem.

¶Ad oculoꝝ fabricā redit ꝛ oīm mēbroꝝ hitudinē .ſꝫ ſpēaliter queuſqꝫ ad ventrē per cutē apparēt ¶Cap.x

SEd nos ad dei opa reuertamur. vt igit oculi munitiores eēnt ab iniuria.eos ciliorꝝ tegminibꝰ occuluit. vñ oculos dictos eē Uarroni placet. Nā ꝛ ipe palpebre q̄bꝰ mobilitas ineſt palpitatio vocabulū tribuit.pilis in ordine ſtātibꝰ vallate. ſeptum oculis decētiſſimū p̄bēt Quaꝝ motꝰ aſſiduꝰ incōp̄hēſibili celeritate ꝯcurrēs.ꝛ vidēdi tenorē nō impedit.ꝛ reficit obtutū .Acies eñi id ē mēbrana illa ꝑlucēs.quā ſiccari ꝛ obareſcere non opꝫ.niſi humore aſſiduo terſa puri niteat.obſoleſcit .Quid ipa ſupciliorꝝ faſtigia pilis breuibꝰ adornata. Nōne q̄ſi aggeribꝰ ꝛ munimētū oculis ne q̄d ſupne incidat.ꝛ ſpē m ſimul p̄ſtāt Ex q̄rū ꝯfinio naſus exoriens.ꝛ veluti eq̄li porrectꝰ iugo. vtrāqꝫ aciē ſimul ꝛ diſcernit ꝛ munit. Inferiꝰ q̄qꝫ genaꝝ nō indecēs tumor in ſilitudinē colliū leniter exurgēs.ab oī pte oculos efficit tutiores .ꝓuiſumqꝫ ē ab artifice ſummo.vt ſi q̄s forte vehemētior ictus extiterit.eminētibꝰ repellat Naſi ꝓo ps ſuperior vſqꝫ ad mediū ſolida formata ē. Inferior āt carthilagine adheret mollita.vt ad vſum digitoꝝ poſſit eē tractabil. In h̄ āt q̄uis ſimplici membro trita ſunt officia ꝯſtituta Unū ducendi ſpūs Alteꝝ capiēdi odoris Terciū vt p̄ eiꝰ cauernas purgamēta cerebri defluāt Quas ipe deus q̄ mirabile.q̄ diuina rōe molitꝰ ē vt tm̄ hiatꝰ ipe naſi.oris ſpēꝫ nō deformaret. q̄d erat plane futuꝝ ſi

ſimplex foramē pateret Ad id velut parietē ꝑ mediū ducto interſe
pſit atq; diuiſit. fecitq; ipa duplicitate pulcherrimū. Ex q̄ itelligit̄
q̄tū dualis numer⁹ vna ⁊ ſimplici ꝯpage ſolidat⁹. ad rez valeat ꝑ
fectionē Nā cū ſit corp⁹ vnū. tñ totū ex ſimplicib⁹ mēbris ꝯſtare nō
poterat niſi vt eēnt ꝑtes vel dextre vel ſiniſtre Itaq; vt pedes duo ⁊
itē manus. nō tm̄ ad vtilitatē aliquā vſumq; vel gradiēdi vel faciē
di valēt. ſʒ ⁊ habitū decorēq; admirabilē ꝯferūt Sic ⁊ in capite qđ
toti⁹ diuini opis q̄ſi culmē eſt. ⁊ audit⁹ in duas aures ⁊ viſus i du
as acies. ⁊ odoratio in duas nares a ſummo artifice diuiſa ē. qr cere
brū in q̄ ſentiēdi rō eſt. q̄uis ſit vnū. tñ in duas ꝑtes mēbrana iter
ueniēte diſcretū ē. ſʒ ⁊ cor qđ ſapiētie domiciliū videt̄. licet ſit vnū
duos tñ intrinſec⁹ ſinus hʒ. qb⁹ fontes viui ſanguinis ꝯtinēt̄ ſepto
intercedēte diuiſi. vt ſicut in ipo mūdo ſumma rez vel de ſimplici du
plex. vel de duplici ſimplex ⁊ gubernat ⁊ ꝯtinet totū. ita in corꝑe de
duob⁹ vniuerſa ꝯpacta indiſſociabilē p̄tēderēt vnitatē Oris quoq;
ſpēs ⁊ rictus ex tranſuerſo patefact⁹ q̄ȝ vtilis. q̄ȝ decēs ſit. enarrari
nō p̄t. cui⁹ vſus in duob⁹ ꝯſtat officijs. ſumēdi victus ⁊ eloquendi
lingua int⁹ incluſa q̄ vocē motib⁹ ſuis in ꝟbis diſtēdit. ⁊ ē interpres
animi Nec tñ ſola p̄t ꝑ ſe eloquēdi munus iplere. niſi acumē ſuum
palato illiſerit. niſi adiuta vel offenſiōe dētiū. vel cōpreſſione labio
rū. dentes tamē plus cōferūt ad loquendū. Nam ⁊ infantes nō an̄
incipiūt fari. q̄ȝ dentes habuerint. ⁊ ſenes amiſſis dentib⁹ ita balbu
tiūt. vt ad infantiā reuoluti denuo eſſe videant̄. Sed hec ad hoiem
ſolū pertinēt. aut ad aues in q̄b⁹ acuminata ⁊ vibrata certis moti/
bus lingua. innumerabiles cātuū flexiones ⁊ ſonorum varios mo
dos exprimit Habet p̄terea ⁊ aliud officiū q̄ in om̄ibus. ſed tamen

ſolo in mutis vtit. q̄ cõtritos ⁊ cõmolitos dentib⁹ cibos colligit. et
cõglobatos in ſua deprimit. ⁊ trãſmittit ad ventrẽ. Itaq̄ Uarro a
ligãdo cibo putat lingue nomen impoſitũ. Beſtias etiã potu adiu
uat. Porrecta eñ canataq̄ hauriũt aquã eãq̄ cõprehẽſam lingue ſi
nu. ne tarditate ac mora defluat. ad palatũ celeri mobilitate cõplo
dũt. Hec itaq̄ palati cõcauo tanq̄ teſtudine tegit. eãq̄ dentiũ or
dine ſeptis de⁹ q̄ſi muro circũuallauit. Dentes aũt ipos ne nudi ac
reſtricti magis horrori q̄ ornamẽto eẽnt. gingiuis mollib⁹ q̄ a gignẽ
dis dentib⁹ noiant. ac deinde labiorum tegminib⁹ honeſtauit. Quorũ
duricies ſicut in molari lapide maior ẽ ⁊ aſperior. q̄ in ceteris oſſib⁹
vt ad cõterẽdos cibos pabulũq̄ ſufficerẽt. Labra ipa q̄ q̄ſi añ cohe
rebãt. q̄ decẽter intercidit. q̃rũ ſuperi⁹ ſub ipa medietate nariũ lacu
na q̄dã leui q̄ſi valle ſignauit. inferi⁹ honeſtatis gratia foras molli
ter explicauit. Nã qd attinet ad ſaporẽ capiẽdũ fallit q̄ſquis hunc
ſenſum palato ineſſe arbitrat. lingua ẽ eñ qua ſapores ſentiũt. nec
tñ tota. Nã ptes ei⁹ q̄ ſunt ab vtroq̄ latere teneriores, ſaporẽ ſubti
liſſimis ſenſib⁹ trahũt. Et cũ neq̄ ex cibo quicq̄ neq̄ ex potiõe mi
nuat. tñ inenarrabili mõ penetrat ad ſenſum ſapor eadẽ rõne. qua
nihil de q̄cũq̄ materia odoris decerpit. Cetera q̄ decora ſint vix ex
primi pt. Deductũ clemẽter a genis mẽtũ. ⁊ ita inferi⁹ cõcluſum. vt
acumẽ ei⁹ extremũ ſignare videant. leuiter impreſſa diuiſio. Rigidũ
ac teres collũ. ſcapule velut mollib⁹ iugis a ceruice dimiſſe. valida ⁊
ſubſtricta neruis ad fortitudinẽ brachia inſignib⁹ toris extẽtũ. lacer
torum ingẽs robur vtilis ac decẽs flexura cubitorum. Quid dicã de ma
nib⁹ rõnis ac ſapiẽtie miniſtris. Quas ſolertiſſimus artifex plano
ac modice cõcauo ſinu fictas. vt ſi q̄d tenẽdũ ſit. apte poſſit inſidere

in digytos terminauit in q̄bꝫ difficile ē expedire vtrū ne ſpēs an vti
litas maioꝛ ſit. Nā ꝛ numerꝰ ꝑfectꝰ ac plenus ꝛ oꝛdo ac gradꝰ de
cētiſſimus. ꝛ articuloꝝ pariū curuatura flexibil'. ꝛ foꝛma vnguium
rotūda cōcauis tegminibꝫ digytoꝝ. faſtigia ꝯphēdēs atqꝫ firmans
ne mollitudo carnis in tenēdo cederet. magnū p̄bet oꝛnatū. Illud
ſꝯo ad vſum miris modis habile. q vnꝰ a ceteris ſeparatus cum ip̄a
manu oꝛit'. ꝛ in diuerſum maturius findit'. Qui ſꝯ velut obuiū cete
ris p̄bēs. oēm tenēdi faciēdiqꝫ rōnē vel ſolus vel p̄cipue poſſidet. tā
q̄ rectoꝛ oīm atqꝫ moderatoꝛ Vñ etiā pollicis nomē accepit. q vi
ꝛ poteſtate inter ceteros polleat Duos q̄dem articulos extātes hꝫ
nō vt alij ternos. ſꝫ vnꝰ ad manus carnē nectit' pulchritudinis grā
Si eñ fuiſſet tribꝫ articul' ꝛ ip̄e diſcretus feda ꝛ indecoꝛa ſpēs ade
miſſet manibꝫ honeſtatē. Nā pectoꝛis latitudo ſublimis ꝛ expoſita
oculis. mirabilē p̄eſefert habitꝰ ſui dignitatē. Cuiꝰ hec cā eſt. q vi
det' hoīem ſolū deus veluti ſupinū foꝛmaſſe. Nā fere nullū aīal iace
re in tergū p̄t Mutas āt animātes q̄ſi alterno latere iacētes finxiſſe
atqꝫ ad terrā cōpꝛeſſiſſe Jccirco illis anguſtū pectꝰ ꝛ ab aſpectu re
motū. ꝛ ad terrā ꝟſus ſubiectū. Hoīs aūt patēs ꝛ rectū. qꝛ plenum
rōnis a celo datū humile aut indecēs eē nō debuit Papille q̄qꝫ leni
ter eminētes ꝛ fuſcioꝛibꝫ ac paruis oꝛbibꝫ coꝛonate. nō nihil addūt
venuſtatis. feminis ad alēdos fetus date maribꝫ ad ſolū decus. ne
infoꝛme pectꝰ. ꝛ quaſi mutilū videret'. Huic ſubdita eſt planicies
ventris. quā mediā fere vmbelicus nō indecēti nota ſignat ad hoc
factus. vt ꝑ eum fetus dum eſt in vtero nutriatur

¶ De viſceribꝫ ꝛ inteſtinis vſqꝫ ad mēbꝛa genitalia ¶ Ca. xi
Ci.

SEquitur neceſſario vt de internis q̄q3 viſceribꝰ dicere icipi
am. qbꝰ nō pulchritudo. q2 ſunt abdita. ſ3 vtilitas icredi
bilis attributa ē. qm̄ opus fuerat vt terrenū h̄ corpꝰ ſucco aliq̄ de
cibis ac potibꝰ aleret. ſicut terra ipa hymbribꝰ ac pruinis. Prouidē
tiſſimus artifex in medio eiꝰ receptaculū cibis fecit. qbꝰ cōcoctis ⁊ li
quefactis. vitales ſuccos mēbris oībꝰ diſpartiret. S3 cū hō cōſtet
ex corpe atq3 aīa. illud qd̄ ſupra dixi receptaculū ſoli corpi pſtet ali
mētū. aīe vero aliā ſedē dedit. Fecit em̄ genꝰ qddā viſcez molle atq3
rarū. qd̄ pulmonē vocamꝰ. in qd̄ ſpūs reciproca viciſſitudine com
mearet. eūq3 non in vteri modū finxit. nc effunderet ſimul ſpūs aut
inflaret ſimul. Ideoq3 ne plenū qdē viſcus effecit. ſed inflabile at
q3 areris capax. vt paulatim ſpiritū reciperet. dū vitalis vētus per
illā ſpargit raritatē. ⁊ eundē rurſus paulatim redderet. dū ſe ex illo
explicat Ipſa em̄ viciſſitudo flandi ⁊ ſpirandi reſpirandiq3 tractus
vitā ſuſtentat in corpore Queniā ergo duo ſunt in hoīe receptacula
vnū aeris qd̄ alit aīam. alterz ciboz qd̄ alit corpus. vt flecti ceruix
ac moueri facile poſſit. duas eē p collū fiſtulas neceſſe eſt. cibalem ac
ſpiritalē. quaz ſuperior ab ore ad ventrem ferat inferior a naribꝰ ad
pulmonē. Quaz ratio ⁊ natura diuerſa eſt Ille em̄ qui eſt ab ore trā
ſitus mollis effectꝰ eſt. ⁊ q̄ ſp clauſus cohereat ſibi. ſicut os ipm. qm̄
potus ⁊ cibꝰ dimota ⁊ patefacta gula. q2 corpales ſunt ſpacium ſibi
trāſmeādi faciūt Spiritꝰ cōtra q̄ eſt incorporal' ac tenuis. q2 ſpaciū
ſibi facere nō poterat. accepit viam patentē. que vocat gurgulio Is
conſtat ex oſſibꝰ flexuoſis ac mollibꝰ. quaſi ex anulis in cicute mo
dū inuicē compactis ⁊ coherētibꝰ. patetq3 ſemp hec tranſitꝰ Nullā

nonis Cervorū q[illegible] [illegible] Epistola

[illegible] pote meum plura Marcolus [illegible] epistolas [illegible] cardinali

Exemplum medico [illegible] pulchra plurimis [illegible]

[illegible]

~~[illegible]~~ hostes studiosorum hominum q[ui] s[un]t opt[imi] viro
residuum ~~[illegible]~~ d[e]scr[ipti] marsilio li° 1 ca[p] 7 de
triplici vita : vinum [illegible] manu[m] atque ad
[illegible] [illegible] [illegible] : [illegible] [illegible] [illegible] .i. melancolia
[illegible] [illegible] [illegible] semper delectabilis

ẽm̄ requiem meandi habere ſpiritus p̄t. q꞉ is qui ſp cõmeat. dimiſſa vtiliter de cerebro mẽbri portione. cui vua nomen eſt. velut occurſu quodã refrenatur. ne aut teneritudinẽ domicilij cũ impetu veniẽs attracta peſtilẽti aura corrũpat. aut totã nocẽdi violẽtiã internis receptaculis perferat. Jdcoqꝫ etiã nares breuiter ſunt aperte. q̄ iccirco ſic nominãtur. q꞉ p eas vel odor. vel ſpirit⁹ nare nõ deſinit. Tamen hec fiſtula ſpirital' nõ tantũ ad nares. veꝝ ad os quoqꝫ iter patet in extremis palati regionibꝫ. vbi ſe folles fauciũ ſpectãtes vnã tollere incipiũt in tumorẽ. Cui⁹ rei cauſa ⁊ rõ nõ obſcura eſt. loquendi ẽm̄ facultatẽ nõ haberem⁹. ſꝫ ſicut gule iter ad os tantũ. ita gurgulio ad nares tantũ pateret. Aperuit igit viam voci diuina ſolertia ex illa fiſtula ſpiritali. vt poſſet lingua miniſterio ſuo fungi. ⁊ voci ꝫ ipſi⁹ inoffenſum tenorem. pulſibus ſuis in verba cõcidere. Qui meatus ſi aliquo modo interceptus ſit. mutũ faciat neceſſe eſt. Errat ẽm̄ profecto quiſquis aliam cauſam putat cur homines muti ſint. Nõ ẽm̄ (vt vulgo creditur) vinctam gerunt linguam ſed hi vocalẽ illũ ſpiritũ per nares quaſi mugiẽtes pfundũt. q꞉ voci trãſitus ad os. aut nullus om̄ino eſt. aut nõ ſic patẽs. vt plenã vocem poſſit emittere. Quod plerũqꝫ natura fit. aliquãdo etiã caſu accidit. vt morbo aliq̄ hic aditus obſeptus vocẽ nõ trãſmittat ad linguã. faciatqꝫ de loquẽtibꝫ mutos. Qđ cũ acciderit auditũ q̄qꝫ obſtrui neceſſe eſt. vt q꞉ vocẽ emittere nõ p̄t ne admittere q̄dẽ poſſit. loquẽdi ergo cã patefactus eſt hic meatus. Jllud q̄qꝫ preſtat. vt in lauacris celebrãdis. q꞉ nares calorẽ ferre nõ poſſunt. aer feruens ore ducatur. Jtem ſi forte ſpiramẽta nariũ frigoris pituita p̄cluſerit. per os aurã trahere poſſumus. ne obſtructa meãdi facultate. ſpũs ſtrãguletur. Cibi vero

in aluū recepti. ⁊ cū pot⁹ humore ꝑmixti. cū iā calore ꝑcocti fuerit eoꝝ ſuccus inenarrabili mō ꝑ mēbra diffuſus. irrigat vniuerſuz corpus ⁊ vegetat. Inteſtinoꝝ quoqꝫ multiplices ſpire ac longitudo in ſe cōuoluta. ⁊ vno tñ ſubſtricta vinculo. q̄ꝫ mirificū dei opus ē. Nam vbi maceratos ex ſe cibos alu⁹ emiſerit. paulatim ꝑ illos internoꝝ anfract⁹ extrudūtur. vt quicquid ipis ineſt ſucci. q̄ corp⁹ alit. mēbris oībus diuidat. Et tñ neq̄ forte obhereāt ac reſiſtāt. qḋ fieri poterat ꝑpter ipoꝝ voluminū flexiones in ſe ſepe redeūtes ⁊ fieri ſine ꝑnicie nō poterat. Oppleuit ea intrinſecus craſſiore ſucco. vt purgamēta illa vētris ad exit⁹ ſuos facili⁹ ꝑ lubricū niterent. Illa quoqꝫ rō ſubtiliſſima ē. qḋ veſica (cui⁹ vſum volucres nō hñt) cū ſit ab inteſtinis ſeparata. nec vllā habeat fiſtulā. qua ex illis vrinaz trahat. ꝯplet tñ ⁊ humore diſtēdit. Id quō fiat. nō eſt difficile ꝑuidere. Inteſtinoꝝ eñ partes. q̄ ab aluo cibū potumqꝫ ſuſcipiūt. patētiores ſunt q̄ꝫ cetere ſpirare. ⁊ multo tenuiores. he veſicā circūplectunt ⁊ cōtinent. Ad q̄s partes cū potus ⁊ cib⁹ [illegible] ꝑuenerint. Fimū quidem craſſus fit ⁊ trāſmeat. Humor aūt oīs ꝑ illā teneritudinē ꝑcolat. eūqꝫ veſica cuius eque tenuis ſubtiliſqꝫ mēbrana eſt. abſorbet ⁊ colligit vt foras qua natura exitū patefecit. emittat

¶De mēbris cōceptōis. ⁊ ipſius ꝯcept⁹ phyſica rōne. ¶Ca. xij

DE vtero quoqꝫ ⁊ ꝯceptōe (qm̄ de iternis loq̄mur) dici neceſſe eſt. ne qḋ ꝑteriſſe videamur. Que quāq̄ꝫ in opto latent. ſenſus tñ atqꝫ intelligētiā latere nō pñt. Uena in marib⁹ q̄ ſemina ꝯtinet duplex eſt paulo interior. q̄ꝫ illud humoris obſceni receptaculū. Sicut eñ renes duo ſunt. itēqꝫ teſtes. ita ⁊ vene ſeminales due. in vna tñ cōpage coherētes. qḋ videm⁹ in corporib⁹ aīaliū.

cũ interfecta patefiũt Sʒ illa dexterioꝛ maſculinũ ꝯtinet ſemẽ. ſini/
ſterioꝛ femininũ Et ideo in toto coꝛpe ps dextra maſculina eſt. ſini
ſtra ꝟo feminina Ipm ſemẽ q̃dẽ aiũt ex oĩ coꝛpe advenam genitalẽ
ꝯfluere ibiqꝫ ꝯcreſcere. ſʒ hꝫ hũana mens quomõ fiat. nõ pt cõphẽde
re. Itẽ in feminis vterus in duas ſe diuidit ptes. q̃ in diuerſum dif
fuſe ac reflexe circũplicant. ſicut arietis coꝛnua. Que pars in dextrã
retoꝛquet. maſculina ẽ. q̃ in ſiniſtrã feminina. Cõceptũ igit Varro
ꝛ Ariſtoteles ſic fi[illegible] arbitrant. Aiũt nõ tm̃ marib⁊ ineſſe ſemẽ. verꝫ
etiã feminis. ꝛ inde plerũqꝫ matrib⁊ ſiles ꝓcreari. ſʒ eaꝝ ſemẽ ſangui
ne ẽe purgatũ Quod ſi recte cũ virili miſtum ſit. vtraqꝫ cõcreta. ꝛ ſi
mul coagulata informari. Et pmũ q̃dẽ coꝛ hoĩs cõfingi ꝗ in eo ſit
et vita hoĩs ꝛ ſapiẽtia. Deniqꝫ totũ opus q̃dragesimo die ꝯſumari
Ex abortionib⁊ hec foꝛtaſſe collecta ſunt. In auiũ tñ fetib⁊ pmum
oculos fingi dubiũ nõ eſt. qd in ouis ſepe dephẽdim⁹. vñ fieri non
poſſe arbitroꝛ quin fictio a capite ſumat exoꝛdiũ Siĺitudines aũt
in coꝛpib⁊ filioꝝ ſic fieri putat. cu ſemina iter ſe pmiſta coaleſcant. ſi
virile ſupauerit. patri ſilẽm ꝓuenire ſiue marẽ. ſeu feminã Si muli
ebꝛe pualuerit. ꝓgeniẽ cuiuſqꝫ ſex⁹ ad imaginẽ reſpõdere maternã
Id aũt pualet e duob⁊ qd fuerit vberi⁹ Alteꝝ eñ q̃dãmõ amplectit
ac includit Hinc plerũqꝫ fieri ſolet vt vni⁹ tm̃ liniamẽta p̃tẽdat Si
vero equa fuerit ex pari ſemẽte pmiſtio. figuras q̃qꝫ miſceri. vt ſolo
les illa cõis. aut neutrũ referre videat. q2 totum ex altero nõ hꝫ aut
vtrũqꝫ. q2 parem de ſingul mutuata ẽ. Nã in coꝛpib⁊ aĩaliũ videm⁹
aut ꝯfundi parẽtũ coloꝛes. ac fieri tercium neutri generãtiũ ſile. aut
vtriuſqꝫ ſic expꝛimi. vt diſcoloꝛib⁊ mẽbꝛis p oẽ coꝛp⁹ cõcoꝛs mixtu
ra variet. Diſpares q̃qꝫ nature hoc mõ fieri putant. cũ foꝛte in leuã

vteri parte maſculine ſtirpis ſemē inciderit. marē qdē gigni opina tio eſt Sed q; ſit in feminina pte cōceptus. aliqd in ſe habere femi neū ſupra q̄ decus virile patiat. vel formā inſignē. vel nimiū cando rē. vel corpis lenitatē. vel artus delicatos. vel ſtaturā breuē. vel vocē gracilē. vel animū imbecillū. vel ex his plura. Itē ſi parte in dexterā ſemē feminini ſexus influxerit. feminā qdē pcreari. ſz qm̄ in maſcu lina parte cōcepta ſit habere in ſe aliqd virilitatis. vltra q̄ ſexus rō pmittat. aut valida mēbra. aut inmoderatā lōgitudinē. aut fuſcū co lorē. aut hiſpidā faciē. aut vultū indecoꝝ. aut vocē robuſtam. aut aīm audacē. aut ex his plura. Si vo maſculinū in dexterā. femini nū i ſiniſtrā puenerit. vtroſq; fet⁹ recte puenire. vt ⁊ femininis p oīa nature ſue dec⁹ cōſtet. ⁊ marib⁹ tā mēte q̄ corpe robur virile ſeruetur. Illud vo ipm q̄ mirabile ꝯſtitutū deo. qd ē ad ꝯſeruatōem generū ſingulоꝝ duos ſex⁹ maris ac femine machinat⁹ ē. qb⁹ inter ſe p vo luptatis illecebras copulatis. ſucceſſiua ſoboles pareret. ne oē gen⁹ viuētiū ꝯditio mortalitatis extingueret. Sz plus roboris marib⁹ attributū ē. q̄ facili⁹ ad patiētiā iugi maritat femine cogeret Uir ita q; noīat⁹ ē q maior i eo vis ē q̄ in femina. ⁊ hinc vtus nomē acce pit Itē mulier vt Uarro interptat a mollicie ē dicta imutata ⁊ detra cta littera velut molier. Cui ſuſcepto fetu cū part⁹ appropinqre iā ce pit. turgeſcētes iā māme dulcib⁹ ſuccis diſtēdūtur. ⁊ ad nutrimēta naſcētis fontib⁹ lactis fecūdū pect⁹ exuberat Nec eīm decebat aliud q̄ vt ſapiēs aīal a corde alimoniā duceret Idq; ipm ſolertiſſime ꝯpa tū ē. vt cādēs aut pinguis hūor teneritudinē noui corpis irrigaret donec ad capiēdos fortiores cibos. ⁊ dētib⁹ iſtruat. ⁊ virib⁹ robore tur. ſed redeamus ad propoſitum vt cetera que ſuperſunt breuiter

explicemus.

¶ Cōtra illos q̄ p̱ voluptatē mēbris genitalib9 abutūtur. ⁊ ſub/ditorum mēbrorum forma ¶ Ca. xiij.

Poterā nunc ego ipoꝝ q̄q3 genitaliū mēbroꝝ mirificā rōnē tibi exponere. niſi me pudor ab hmōi ſermone reuocaret Itaq3 a nobis īdumēto verecūdie q̄ ſunt pudēda velēt. Qđ ad hāc rē attinet. q̄ri ſatis eſt. hoīes ipios ac p̄fanos ſummū nefas admittere. q̄ diuinū ⁊ admirabile dei opus ad p̄pagādā ſucceſſionem inexcogitabili rōne p̄uiſum. ⁊ affect9 vel ad turpiſſimos queſt9. vel ad obſcene libidinis pudēda opa ꝯuertūt. vt iā nihil aliud re ſctiſ/ſima petāt. q̄3 inanē ⁊ ſterilē voluptatē. Que reliq̄ corpis ptes non carēt rōne ac pulchritudine Conglobata i nates caro q̄3 ſedēdi officio apta. ⁊ eadē firmior q̄3 in ceteris mēbris. ne p̄mēte corpis mole oſſib9 cederet Itē feminū deducta ⁊ latiorib9 toris valida lōgitudo q̄ facili9 onus corpis ſuſtineret. quā paulatim deficiētē in anguſtū genua determināt. q̄rū decētes nodi flexurā pedib9 ad gradiēdū ſedēdūq3 aptiſſimā p̄bēt Itē crura nō eq̄li mō ducta. ne indecēs habitu do deformaret pedes. ſz teretib9 ſuris clemēter extātib9 ſenſimqz tec

vteri partẽ maſculine ſtirpis ſemẽ inciderit .marẽ q̃dẽ gigni opina
tio eſt Sed q: ſit in feminina pte cõceptus.aliq̃d in ſe habere femi
neũ ſupra q̃ȝ decus virile patiaẽ.vel formã inſignẽ.vel nimiũ cando
rẽ.vel corpis lenitatẽ.vel artus delicatos.vel ſtaturã breuẽ.vel vocẽ
gracilẽ.vel animũ imbecillũ.vel ex his plura .Itẽ ſi partẽ in dexterã
ſemẽ feminini ſexus influxerit.feminã q̃dẽ pcreari . ſȝ qm̃ in maſcu
lina parte cõcepta ſit habere in ſe aliq̃d virilitatis. vltra q̃ȝ ſexus rõ
pmittat.aut valida mẽbra.aut imoderatã lõgitudinẽ.aut fuſcũ co
lorẽ.aut hiſpidã faciẽ.aut vultũ indecoꝝ.aut vocẽ robuſtam .aut
aĩm audacẽ.aut ex his plura.Si vo maſculinũ in dexterã.femini/
nũ ĩ ſiniſtrã pueñerit.vtroſqȝ fetꝰ recte puenire.vt ꝛ femininis p oĩa
nature ſue decꝰ cõſtet.ꝛ maribꝰ tã mẽte q̃ȝ corpe robur virile ſeruetur.
Illud vo ipm q̃ȝ mirabile ɔſtitutũ deo.qd ẽ ad ɔſeruatõem generũ
ſingulo ꝝ duos ſexꝰ maris ac femine machinatꝰ ẽ.qbꝰ inter ſe p vo
luptatis illecebras copulatꝭ.ſucceſſiua ſoboles pareref.ne oẽ genꝰ
viuẽtiũ ɔditio mortalitatꝭ extingueref.Sȝ plus roboris maribꝰ
attributũ ẽ.q̃ facilꝰ ad patiẽtiã iugi maritaľ femine cogereẽ Uir ita

explicemus.

¶ Cōtra illos q̄ ꝑ voluptatē mēbris genitalibꝰ abutūtur. ⁊ ſubditorum mēbrorum forma ¶ Ca. xiij.

Oterā nunc ego ipoꝝ q̄q₃ genitaliū mēbroꝝ mirificā rōnē tibi exponere. niſi me pudor ab hmōi ſermone reuocaret Itaq₃ a nobis idumēto verecūdie q̄ ſunt pudēda velēt. Qđ ad hāc rē attinet. q̄ri ſatis eſt. hoies ipios ac ꝓfanos ſummū nefas admittere. q̄ diuinū ⁊ admirabile dei opus ad ꝓpagādā ſucceſſionem inexcogitabili rōne ꝓuiſum. ⁊ affectꝰ vel ad turpiſſimos queſtꝰ. vel ad obſcene libidinis pudēda opa ɔuertūt. vt iā nihil aliud re ſctiſſima petāt. q̄₃ inanē ⁊ ſterilē voluptatē. Que reliq̄ corpis ꝑtes non carēt rōne ac pulchritudine Conglobata i nates caro q̄₃ ſedēdi officio apta. ⁊ eadē firmior q̄₃ in ceteris mēbris. ne p̄mēte corpis mole oſſibꝰ cederet Itē feminū deducta ⁊ latioribꝰ toris valida lōgitudo q̄ faciliꝰ onus corpis ſuſtineret. quā paulatim deficiētē in anguſtū genua determināt. q̄rū decētes nodi flexurā pedibꝰ ad gradiēdū ſedēdūq₃ aptiſſimā p̄bēt Itē crura nō eq̄li mō ducta. ne indecēs habitu do deformaret pedes. ſ₃ teretibꝰ ſuris clemēter extātibꝰ ſenſimq₃ tenuatis ⁊ firma ſt₃ ⁊ ornata. In plātis ꝓo eadē q̄dē ſ₃ tñ lōge diſpar q̄₃ in manibꝰ rō ē. Que q̄m totiꝰ opis q̄ſi fundamēta ſunt. mirificꝰ eas artifex nō rotūda ſpecie. ne hō ſtare non poſſet aut alijs ad ſtandū pedibꝰ indigeret. ſicut quadrupes. ſed porrectiores longioreſq₃ formauit. vt ſtabile corpus efficerēt planicie ſua. Unde illis inditū nomē ē. digyti eque totidē quot in manibꝰ ſpēm magis q̄₃ vſum p̄ferentes. Ideoq₃ ⁊ iuncti ⁊ breues. ⁊ gradatim cōpoſiti. Quoꝝ q̄ eſt maximꝰ. q̄m illū ſic in manu diſcerni a ceteris opꝰ nō erat. ita i ordi

nē redact⁹ ē. vt tñ ab aliis magnitudine ac modico īteruallo diſtare videat Hec eoꝝ ſpecioſa germanitas. non leui adiumēto nixum pedū firmat. Concitari eñ ad curſum nō poſſum⁹ niſi digytis in humū preſſis. ſoloq; nitētib⁹ impetū ſaltūq; capiamus Explicaſſe videor omnia. quoꝝ ratio intelligi pt. Nunc ad ea venio. que vel dubia vel obſcura ſunt.

¶ Qđ de multis que ſunt in corpore ratio ſciri nequit. ¶ Ca. xiiii

MUlta eſſe conſtat in corpe. quoꝝ vim rōnēq; pſpicere nemo niſi q̄ fecit. pt. An aliqs enarrare ſe putat poſſe. quid vtilitatis q̄d effect⁹ habeat tenuis mēbrana illa plucēs. qua circūnectit aluus ac tegit Quid renū gemina ſilitudo. quos ait Varro ita dictos q̄ſi riui ab his obſceni humoris oriant. qđ ē lōge ſecus. quia ſpine altrinſec⁹ ſupini coherent. ⁊ ſunt ab inteſtinis ſeparati. Quid ſplen. q̄d iecur. q̄d viſcera quaſi ex ꝯturbato ſanguine vident eē concreta Quid fellis amariſſimus liquor. q̄d glob⁹ cordis q̄ vnus ſanguinis fons eſt Niſi forte illis credēdū putabimus. q̄ affectū iracūdie in felle ꝯſtitutū putāt. pauoris in corde. leticie in ſplene Ipſius aūt iecoris officiū volūt eē. vt cibos in aluo cōcoquat amplexu ⁊ calefactu ſuo. q̄dā libidines reꝝ venereaꝝ in iecore ꝯtineri arbitrātur. Primū iſta pſpicere acumē humani ſenſus nō pt. q₂ hoꝝ officia in opto latēt nec vſus ſuos patefacta demōſtrāt Nā ſi ita eēt. fortaſſe placidiora queq; aīalia. vel nihil fellis oīno. vel minus haberēt q̄ fere. timidiora plus cordis. ſalaciora plus iecoris. laſciuiora plus ſplenis habuiſſent Sicuti igit nos ſentimus audire aurib⁹. oculis cernere. narib⁹ odorare. ita pfecto ſentiremus nos felle iraſci. iecore cupere. ſplene gaudere. Cū aūt vnde affect⁹ iſti veniāt minime ſen

tiamus. fieri nō p̄t vt aliūde veniant. ⁊ aliud viſcera illa q̄ ſuſpicamur efficiāt. Nec tn̄ cōuincere poſſum⁹ falſa illos q̇ hec diſputant dicere Sed oīa q̄ ad motus animi aīeq; ptineāt. tā obſcure alteq; rōnis ēē arbitror. vt ſupra hoīem ſit ea liq̄do puidere Id tn̄ certū ⁊ indubitatū eſſe debet. res tot. tāta viſcez genera. vnū ⁊ idem habere officiū. vt aīam cōtineāt in corpore. Sed q̄d proprie ſingul' neruis ſit iniunctū. quis ſcire niſi artifex poteſt. cui ſoli opus ſuū notū eſt

¶ De obſcura vocis ratione ¶ Cap. xv.

DE voce aūt quā rōnē reddere poſſumus. Grāmatici q̄dē ac phi vocē eſſe definiūt. aerē ſpiritu verberatū. Un̄ verba ſunt nūcupata. qđ pſpicue falſum ē. Nō eni vox extra os gignit. ſ; intra. Et ideo veriſimilior ē illa ſentētia. ſtipatū ſpiritū cū obſtātia fauciū fuerit illiſum. ſonū vocis exprimere. veluti cū in patētē cicutā labroq; ſubiectā dimittim⁹ ſpiritū. ⁊ is cicute cōcauo repcuſſus ac reuolut⁹ a fundo. dū deſcēdētē occurſu ſuo reddit. ad exitū nitens ſonū gignit. ⁊ in vocalē ſpiritū reſiliēs p ſe ventus aīatur. Qđ q̄dē an vez ſit. de⁹ artifex viderit. Uidet eni nō ab ore. ſed ab intimo pectore oriri. deniq; ⁊ ore clauſo. ⁊ naribꝫ emittit ſonus q̄lis p̄t. Preterea ex maximo ſpiritu q̄ anhelamus. vox nō efficit. ⁊ leui. ⁊ nō coartato ſpiritu q̄tiēs volum⁹ efficit. Nō eſt igit cōprehenſum q̄uo fiat aut q̄d ſit oīno. Nec me nūc in Academie ſentētiā delabi putes. q̄a nō oīa ſunt incōprehēſibilia. Ut eni fatēdū ē multa neſciri. q̄ voluit de⁹ intelligētiā hoīs excedere. ſic tn̄ multa ēē q̄ poſſint ⁊ ſenſibꝫ percipi. ⁊ rōne cōprehēdi Sꝫ erit nobis cōtra philoſophos integra diſputatio. Conficiamus igitur ſpacium quo nunc decurrimus.

¶ Ubi ſit mētis ſedes. ⁊ q̄ rōne corpi coniungat ¶ Ca. xvi

MEntis quoqȝ rōnē incōprehēſibilē eſſe quis neſciat .niſi qui omino illā nō habet.cum ipa mens quo loco ſit.aut cuiuſmodi neſciat. Uaria ergo a phis de natura ei⁹ ac loco diſpu/tata ſunt Ac ego nō diſſimulabo qd ipe ſentiā.nō qꝛ ſic eē affirmē quod eſt inſipiētis in re dubia facere.ſed vt expoſita rei difficultate intelligas qnāta ſit diuinoꝝ opeꝝ magnitudo. Quidā ſedem mentis in pectore eſſe voluerūt.qđ ſi ita eſt.quāto tandem miraculo dignū eſt rem in obſcuro ac tenebroſo habitaculo ſitā in tāta rōnis atqȝ intelligētie luce verſari.tū ꝙ ad eam ſenſus ex omi corpis parte coueniūt vt in qualibet regione mēbroꝝ p̄ſens eſſe videat. Alij ſedem eius in cerebro eſſe dixerūt.Et ſane argumētis probabilib⁹ vſi ſunt oportuiſſe ſcilicet ꝙ toti⁹ corpis regimē haberet.poti⁹ in ſummo tāꝗȝ in arce habitare.nec quicqȝ eſſe ſublimi⁹ ꝗȝ id qđ vniuerſum rōe moderet.ſicut ipe mūdi dn̄s ꝛ rector in ſummo eſt. Deinde ꝙ ſenſus oīs.id ē audiēdi ꝛ vidēdi ꝛ odorādi miniſtra mēbra in capite ſunt locata.quoꝝ oīm vie nō ad pectus.ſed ad cerebrū ferant. Alioquin neceſſe nos eēt tardius ſentire.donec ſentiēdi facultas longo itinere ꝑ collū ad pect⁹ vſqȝ deſcenderet Hi vero aut nō multū aut fortaſſe nō errāt. Uidet em̄ mens q̄ dominatū corpis tenet in ſummo capite cōſtituta.tanqȝ in celo de⁹ Sed qn̄ in aliqua ſit cogitatōe cōmeare ad pect⁹.ꝛ quaſi ad ſecretū aliqđ penetrale ſecedere.vt cōſiliū tanꝗȝ ex theſauro recōdito eliciat ac ꝓferat. Jdeoqȝ cū intenti ad cogitādū ſumus.ꝛ cū mens occupata in altū ſe abdiderit.neqȝ audire q̄ circūſonāt.neqȝ videre q̄ obſtēt ſolem⁹ Jd ūo ſiue ita ē.admirandū ꝑfecto ē quō id fiat.cū ad pect⁹ ex cerebro iter pateat Siue aūt nō hoc tñ nihilomin⁹ admirādū ē.ꝙ diuina neſcio q̄ rōne fiat. vt ita eē

videaṫ An ꝑt aliq̄s nō admirari ꝙ ſenſus ille viuus atq̧ celeſtis (q̄ mens vel anim⁹ nūcupaṫ) tāte nobilitatis ē. vt ne tū q̄dē cū ſopit⁹ ē cōquieſcat tāte celeritatis. vt vno tēporis pūcto celū oē colluſtret ſi velit. maria ꝑuolet. terras ⁊ vrbes peragret. Oia deniq̧ q̄ libuerit q̄ꝫuis lōge lateq̧ ſummota ſint. in ꝯſpectu ſibi ip̄e ꝯſtituat. Et miraṫ aliq̄s ſi diuina mens dei ꝑ vniuerſas mūdi ꝑtes intenta diſcurrit ⁊ oīa regit. oīa moderaṫ. vbiq̧ p̄ſens. vbiq̧ diffuſa. cū tāta ſit vis ac poteſtas mētis humane intra mortale corp⁹ incluſe vt ne ceptis q̄dē grauis hui⁹ ac pigri corporis. cui illigata ē coerceri vllo pacto poſſit. q̄ minus ſibi liberā vagādi facultatē q̄etis impatiēs largiaṫ Siue igiṫ in capite mens habitat. ſiue in pectore. ꝑt ne aliq̄s cōprehēdere q̄ vis rōnis efficiat. vt ſenſus ille cōprehēſibilis. aut in medulla cerebri hereat. aut in illo ſanguine bipartito. q̄ eſt incluſus in corde An nō ex eo ip̄o colligat quāta ſit dei poteſtas. ꝙ animus ſeipſum nō videt aut qualis aut vbi ſit. nec ſi videat tamen perſpicere poſſit. quo pacto rei corporali res incorporalis adiūcta ſit. ſiue etiā mentis locus nullus eſt. ſed per totū corpus ſparſa diſcurrit. ⁊ q̄d etiā fieri poteſt. et a Xenocrate Platonis diſcipulo diſputatum eſt Si quidē ſenſus in qualibet parte corporis preſto eſt. nec quid ſit mens. nec qualis intelligi poteſt. cum ſit natura tam ſubtilis ac tenuis. vt ſolidis viſceribus infuſa viuo ⁊ quaſi ardenti ſenſu membris omnib⁹ miſceatur. Illud aūt caue ne vnq̄ꝫ ſimile veri putaueris q̄d Ariſtoxenus dixit mētē oīno nullam eē ſed q̄ſi armoniā in fidib⁹ ex ꝯſtructōe corpis ⁊ ꝯpagib⁹ viſcer̄ vim ſentiēdi exiſtere Muſici enī intētōem ꝯcētūq̧ neruor̄ in itegros modos ſine vlla offenſione cōſonātiū armoniā vocāt Volūt igiṫ aīm ſimili rōne ꝯſtare in

hoie. qua concors modulatio cõſtat in fidib᷒.ſcȝ vt ſingulaꝝ cor/
poris partiũ firma cõiũctio mẽbrorũqȝ oim cõſentiẽs in vnum vi
gor motũ illũ ſenſibilẽ faciat aĩmqȝ cõcinnet.ſic vt ſunt nerui bñ itẽ
ti ad cõſpirantẽ ſonũ.Et ſicuti in fidib᷒ cũ aliq̃d aut interceptũ aut
relaxatũ eſt.ois canẽdi rõ turbat᷑ ꝛ ſoluit᷑. ita in corpe cũ ps aliq̃ mẽ
broꝝ duxerit viciũ deſtrui vniuerſa.corruptiſqȝ oib᷒ atqȝ turbatis
occidere ſenſum.eãqȝ mortẽ vocari. Uerꝫ ille ſi quicq̃ mẽtꝭ habuiſ
ſet.nõ armoniã de fidib᷒ ad hominem trãſtuliſſet. Nõ eñ canẽ ſua
ſpõte fides pñt.vt ſit vlla in his cõparatio ac ſilĩtudo viuẽtis Ani
mus aũt ſua ſpõte ꝛ cogitat ꝛ mouet᷑. Qđ ſi q̃d in nobis armonie
ſilẽ foret.ictu moueret᷑ externo.ſicut nerui manib᷒.q̃ ſine tactu artifi
cis pulſuqȝ digytoꝝ.muti atqȝ inertes iacẽt.ſȝ nimiꝝ pulſand᷒ ille
manu fuit. vt aliq̃n ſentiret.q2 mens ei᷒ ex mẽbris male compacta
torpebat.

¶Qđ anima ſit eterna.ꝛ quid ſit ſecũdũ philoſophorum varias opiniones. ¶Ca.xvij.

SUpereſt de aĩa dicere.quãq̃ pcipi rõ ei᷒ ꝛ natura nõ poſ
ſit:Nec ideo tñ immortalẽ eẽ aĩam nõ intelligim᷒.q̃niam
quicq̃d viget moueturq̃ p ſe ſp.nec videri aut tangi pt eternũ ſit ne
ceſſeẽ. Quid aũt ſit aĩa nõdũ inter phos cõuenit.nec vnq̃ fortaſſe
cõueniet Et alij ſanguinẽ eẽ dixerũt.alij ignẽ.alij ventũ. vñ aĩa vel
animus nomẽ accepit.q2 grece vẽtus diciť.nec illorũ tñ
quiſq̃ dixiſſe aliq̃d videť. Nõ eñ ſi aĩa ſanguine aut p vulnus effu
ſo,aut febrium calore cõſumpto videť extingui cõtinuo in materia
ſanguinis aĩe rõ ponẽda ẽ .veluti ſi eueniat in queſtionẽ lumẽ q̃ vti
mur q̃d ſit.ꝛ rñdeať oleũ eſſe q̃ cõſumpto illo lumen extinguiť.cum
ſint vtiqȝ diuerſa.ſed alteꝝ ſit alteri᷒ alimẽtũ.. Uideť ḡ aĩa ſilis eſſe

lumini. q̄ nō ipa ſit ſanguis. ſ; hūore ſanguinis alitur. vt lumē oleo Qui aūt ignē putauerūt. hoc vſi ſunt argumēto. ꝙ p̄ſente aīa corp⁹ caleat. recedēte frigeſcat Sed ignis ⁊ ſenſu indiget. ⁊ videt̄ ⁊ tactu cōburit Anima vero ⁊ ſenſu aucta ⁊ videri nō pt. ⁊ nō adurit. Vn̄ apparet aīam neſcio q̄d eē deo ſimilē. At illi q̄ vētū putāt hoc fallūtur. ꝙ ex aere ſpiritū ducētes. viuere videamur Varro itaq; definit Aīa eſt aer cōceptus. ore deferuefact⁹. in pulmone tepefact⁹. in corde diffuſus in corpus Hec aptiſſime falſa ſunt Neq; em̄ tā obſcurā nobis hmōi dico eē rōnē. vt ne hoc q̄dē intelligam⁹ q̄d verꝫ eſſe nō poſſit. An ſi mihi q̄s dixerit eneū eſſe celū aut vitreū (vt Empedocles ait) aerē glaciatū ſtatim ne aſſentiar. q; celū ex qua materia ſit ignorē. Sicut em̄ hoc neſcio. ita illud ſcio. Aīa ergo nō ē aer ore cōceptus. q; multo prius gignit̄ aīa. q̄; cōcipi aer ore poſſit. Non em̄ poſt partū inſinuatur in corpus (vt q̄buſdā phis videt̄) ſed poſt cōceptū ꝓtinus. cū fetū in vtero neceſſitas diuina formauit. q; adeo viuit inter viſcera genitricis. vt ⁊ incremēto augeat̄. ⁊ crebris pulſib⁹ geſtiat emicare Deniq; abortū fieri neceſſe eſt. ſi fuerit aīal intus extinctū. Cetere definitōis partes eo ſpectāt. vt illis nouē mēſib⁹ q̄b⁹ in vtero fuimus. mortui eē videamur. Nulla ergo ex his trib⁹ vera ſentētia eſt. nec tn̄ in tantū falſos eē dicendum eſt q̄ hec ſenſerūt. vt omino nihil dixerint Nam ⁊ ſanguine ſimul. ⁊ calore. ⁊ ſpiritu viuimus Sec cū cōſtet aīa in corpe his oīb⁹ adunatis nō expreſſerunt ꝓprie q̄d eēt. q; tam nō p̄t exprimi q̄; videri.

¶ Utrum animus ⁊ anima ſint idem. ¶ Cap. xviij

Sequit̄ alia ⁊ ipa inextricabil' queſtio Idē ne ſit aīa ⁊ animus. an ꝟo aliud ſit illud q̄ viuim⁹. aliud aūt q̄ ſentim⁹ ⁊

ſapim⁹ Nõ deſunt argumēta in vtrãq₃ partē. Qui em̄ vnū eē dicūt hanc rõnē ſequunt̄. q neq₃ viui ſine ſenſu poſſit. nec ſentiri ſine vita ideoq₃ eē nõ poſſe diuerſum id qđ nõ p̄t ſeparari. ſ₃ q̄cq̄d ē illud et viuēdi officiū. ⁊ ſentiēdi habere rõnē Jccirco aīm ⁊ aīam indifferēter appellãt duo Epicurei poete. Qui aūt dicūt eē diuerſa. ſic argumē tant̄ ex eo poſſe ītelligi aliud eē mētē. aliud eē aīam. q̄ incolumi aīa mēs poſſit extingui. q accidere ſoleat īſanis Jtē q aīa morte ſopiat̄ anim⁹ ſomno Et q̄dē ſic. vt nõ tãtū q̄d fiat. aut vbi ſit ignoret. ſ₃ etiam rex falſax cõtēplatõe fallat̄. Qđ q̄uo ip̄m fiat nõ p̄t p̄uideri. cur fiat p̄t. Nã req̄eſcere nullo pacto poſſum⁹. niſi mens viſionū imagi nib₉ occupata teneat̄. Latet aūt mens oppreſſa ſomno tanq₃ ignis obducto cinere ſopit⁹. quē ſi paululū cõmoueris rurſus ardeſcit ⁊ q̄ſi euigilat Auocat̄ ergo ſimulacris. donec mēbra ſopore irrigata ve getent̄. Corp⁹ em̄ vigilãte ſenſu licet iaceat īmobile. tñ nõ eſt q̄etum q: flagrat in eo ſenſus ⁊ vibrat vt flãma. ⁊ artus om̄es ad ſe aſtri ctos tenet Sed poſtq̄₃ mens ad cõtēplãdas imagines ab intentiõe traducta ē. tūc demū corpus oē reſoluit̄ in quietē. Traducitur autē mens cogitatõe ceca. cū cogentib₉ tenebris ſecū tantūm̄o eē ceperit dū intenta eſt in ea. de q̄b₉ cogitat. repēte ſomn⁹ obrepit. ⁊ in ſpecies p̄ximas ſenſu₃ ip̄a cogitatio declinat. Sic ea q̄ ſibi añ oculos poſu erat videre q̄q₃ incipit. Deinde p̄cedit vlteri⁹. ⁊ ſibi auocamenta in uenit. vt ſaluberrimã q̄etē corpis interrūpat. Nã vt mens p̄ diē veris viſionib₉ auocat̄. ne obdormiat. ita falſis ne excitet̄. Nã ſi nullas imagines cernat. aut vigilare illã neceſſe eſt. aut p̄petua morte ſopi ri Dormiēdi ḡ cã tributa eſt a deo rõ ſomniãdi. ⁊ q̄dē in cõe vniuer ſis animãtib₉. ſ₃ illud hõi p̄cipue. q cū eã rõnē de⁹ q̄etis cã daret fa-

cultatē ſibi reliquit docendi hoīem futura p ſomniū Nā etiā hiſto
ric ſepe teſtant̄ extitiſſe ſomnia. q̄rū p̄ſens ⁊ admirabil' fuerit euēt⁹.
et reſpōſa vatū noſtrox̄ ex pte ſomnij ɔſtiterūt. Quare neq₃ ſp va
ſunt. neq₃ ſp falſa Virgilio teſte. q̄ duas portas voluit eē ſomniorū
Sed q̄ falſa ſunt dormiēdi cā vident̄. que vera immittunt̄ a deo. vt
imminēs bonū aut malū. hac reuelatōe diſcamus.

¶ De origine anime an ſit ¶ Ca. xix

Illud q̄q₃ in queſtionē venire pt. Utrū ne aīa ex patre an potius ex matre. an vero ex vtroq₃ generetur. Sed ego id meo iure ab ancipiti vēdico Nihil em̄ ex his trib⁹ vex̄ ē. q₂ neq₃ ex vtroq₃. neq₃ ex alterutroq₃ ferunt̄ aīe. Corpus em̄ ex corpib⁹ naſci pt. q̄m̄ cōfert̄ aliq̄d ex vtroq₃ De animis aīa nō pt. q₂ ex re tenui ⁊ in cōprehēſibili nihil pt decidere Itaq₃ ferēdax̄ aīax̄ rō vni ac ſoli deo ſubiacet. Deniq₃ celeſti ſum⁹ oēs ſemine oriūdi. Omnib⁹ idē ille pater eſt. vt ait Lucreti⁹ Nā de mortalib⁹ nō pt quicq̄₃ niſi mortale generari. Nec putari pater debet. q̄ tranſfudiſſe aut inſpiraſſe aīam de ſua nullo mō ſentit. nec ſi ſentiat. qn̄ tn̄ aut q̄uo id fiat habeat aīo cōprehēſum Ex q̄ apparet nō a parentib⁹ dari aīas. ſ₃ ab vno eodē q₃ oīm deo patre. q̄ legē rōnēq₃ naſcēdi tenet ſolus. ſiq̄dē ſolus efficit Nā terreni parētis nihil ē. niſi vt humorē corpis in q̄ eſt materia naſcēdi cū ſenſu voluptat̄ emittat vel recipiat. ⁊ citra hoc etiā op⁹ humoris iſti⁹ hō reſiſtit nec ampli⁹ quicq̄₃ pt. ideo naſci ſibi filios optāt. q₂ nō ipi faciūt. Cetera iā dei ſunt opa. ſc₃ cōcept⁹ ipe. ⁊ corporis iformatio. ⁊ inſpiratio aīe. ⁊ partus incolumis. ⁊ quecūq₃ deinceps ad hominē cōſeruandū valent. illius munus eſt q̄ ſpiramus q̄ viuim⁹ q̄ vigem⁹ Nā pterq̄₃ q̄ ipſi⁹ bn̄ficio incolumes ſum⁹ cor/

pore.⁊ ꝙ victū nobis ex varijs reb⁹ ſubminiſtrat. ſapientiam quoq₃ homini tribuit.q: terrenus pater nullo modo dare pt. Ideoq₃ ⁊ de ſapiētib⁹ ſtulti.⁊ de ſtulti ſapientes ſepe naſcūtur.qḋ q̇dā fato ac ſyderib⁹ aſſignāt. Sed nō eſt nūc locus de fato diſſerēdi.hoc dicere ſatis eſt.ꝙ etiā ſi aſtra efficiētiā rerū cōtinēt.nihilominus oīa a deo fieri.q̄ aſtra ipa ⁊ fecit.⁊ ordinauit. Inepti ergo q̄ hāc poteſtatē deo detrahūt ⁊ operi ei⁹ attribuūt. Hoc igit̃ dei munere celeſti atq₃ preclaro an vtamur in noſtra voluit eē poteſtate. Hoc em̄ cōceſſe ipm hoīem virtutis ſacramētis religauit.q̄ vitā poſſet adipiſci. Dedit ei ⁊ cōſtituit aduerſariū nequiſſimū ⁊ fallaciſſimū ſpiritū.cū q̄ in hac terreſtri vita ſine vlla ſecuritatꝫ requie dimicaret. Cur aūt deus hūc vexatorē generi hoīm cōſtituerit.breuiter exponā

¶ Cur deus dedit ſpiritū temptatorē ¶ Cap.xx

Ante oīa diuerſitatē voluit eſſe.ideoq₃ vulgo nō aperuit veritatē.ſed eam pauciſſimis reuelauit. que diuerſitas oīe arcanū mūdi cōtinet. Hec eſt em̄ q̄ faciat virtutem que ſc₃ nō modo eſſe.ſed ne apparere q̇dem.q: ꝟtus eſſe nō poterit.niſi fuerit cōpar aliq̇s In q̄ ſuperādo vim ſuā vel exerceat.vel oſtēdat Nā vt victoria cōſtare ſine certamine nō pt.ſic nec ꝟtus q̇dē ipa ſine hoſte Ita qm̄ ꝟtutē dedit homini.ſtatuit ei cōtrario inimicū. ne ꝟtus ocio torpens naturam ſuam perderet. Cuius omnis ratio in eo eſt vt concuſſa et labefacta firmetur. nec aliter ad ſummum faſtigium poſſit venire.niſi prudenti manu ſemper agitata.ſe ad ſalutem ſuam dimicandi tenore fundauerit. Noluit em̄ deus hominē ad immortalem illam beatitudinē delicato itinere peruenire. Daturus ergo virtutē.dedit hoſtē prius.q̄ animis hoīm cupiditates ⁊ vicia im

mitteret.qui eſſet autor erroꝝ maloꝛūq3 oīm machinatoꝛ. vt q̄niā deus hoīem ad vitā vocat.ille cōtra vt rapiat ⁊ traducat ad moꝛtē Hic eſt q̄ aut inducit aut decipit eos.q̄ veritati ſtudēt. aut ſi dolo ⁊ ſtudijs nō q̄uerit.virilē gerit aīam. qua ſublimū vigoꝛē labefactare conet̄.infanda dictu ⁊ execrabilia moliēs.vexat interficit. ⁊ tamen vt ꝓſternit multos.ſic a multis vict⁹ ꝓſtratuſq3 diſcedit. Magna eſt eñ vis hoīs .magna rō.magnū ſacramētū A q̄ ſi q̄s nō defecerit nec fidē ſuā deuotōnēq3 ꝑdiderit.hic beat⁹.h̄ deniq3(vt breuiſſimiā) ſilijs deo ſit neceſſe eſt.Errat eñ q̄ſquis hoīem carne metit̄. Nā hoc coꝛpuſculū quo induti ſumus hoīs receptaculū eſt. Nā ipe homo neq3 tangi .neq3 aſpici.neq3 compꝛehendi p̄t. q2 latet intra hoc qđ videt̄. Qui ſi delicatus ac tener in hac vita aliter fuerit q̄3 rō eius ex poſcit.ſi ꝟtute cōtempta deſiderijs ſe carnis addixerit .cadet ⁊ p̄met̄ in terrā. Si aūt(vt debet)ſtatū ſuū.quē rectū recte ſoꝛtit⁹ eſt.⁊ pꝛom pte cōſtāterq3 defenderit. ſi terre quā calcare ac vincere debet.nō ſer uierit. vitam merebitur ſempiternam.

¶Operis concluſio ⁊ veritatē ſuperari nō poſſe ¶Ca.xxi

Hec ad te Demetriane interim paucis ⁊ obſcuris foꝛtaſſe q̄3 decuit.ꝑ rerū ac tēpoꝛis neceſſitate peroꝛaui .q̄bꝰ cōtē tus eſſe debeas Plura ⁊ melioꝛa laturus.ſi nobis indulgētia celitus venerit.tūc ⁊ ego te ad vere philoſophie doctrinā ⁊ planius ⁊ veri⁹ cohoꝛtaboꝛ.Statui eñ q̄3 multa potero litteris tradere.q̄ ad vite beate ſtatū ſpectēt Et q̄dē cōtra philoſophos.q̄m̄ ſunt ad ꝑturban dā veritatē ꝑnicioſi ⁊ graues.Incredibilis eñ eſt vis eloquētie ⁊ ar gumētandi diſſerendiq3 ſubtilitas q̄3uis facile decipiat quos par tim noſtris armis.partim vero ex ipoꝝ inter ſe cōſertatōe ſumptis

reuincemus. vt appareat eos induxiſſe potiꝰ errorē ꝙ̄ ſuſtuliſſe. Fortaſſe mireris ꝗ tm̄ facinus audeam. Patiemur ne igiẗ extingui aut opprimi veritatē Ego ꝓ libētiꝰ vel ſub hoc onere defecerim Nā ſi M. Tulliꝰ eloquētie ipſiꝰ vnicū exēplar ab indoctis ⁊ ineloquentibꝫ. q̄ tm̄ ꝑ vero nitebāẗ ſepe ſuperatꝰ ē. Cur deſperemꝰ veritatē ipſam cōtra fallacē captioſamq̄ facūdiā ſua ꝓpria vi ⁊ claritate valiturā Jlli q̄dē ſi ſe patronos veritatis ꝓfiteri ſolēt. Sed q̄s pt eā rē defendere quā nō didicit. aut illuſtrare apud alios quā ip̄e nō nouit Magnū video: polliceri. ſed celeſti opus eſt munere vt nobis facultas ac tēpus ad ꝓpoſita ꝓſequēda tribuaẗ. Qd̄ ſi vita eſt optanda ſapiēti. profecto nullam aliā ob cauſam viuere optauerim. ꝙ̄ vt aliq̄d efficiam. qd̄ vita dignū ſit. ⁊ quod vtilitatē legētibꝫ. et ſi non ad eloquētiā (q̄ tenuis in nobis facūdie riuus eſt) ad viuēdū tamē afferat. qd̄ eſt maxime neceſſariū Quo perfecto ſatis me vixiſſe arbitrabor. ⁊ officium hominis impleſſe. ſi labor meus aliquos hoīes ab erroribus liberatos ad iter celeſte direxerit.

¶ Lactantij Firmiani viri iuxta docti ⁊ eloquētis Liber de formatione hoīs. ad Demetrianū auditorē ſuū felici atq̄ caſtigatiſſimo componitur exitu Colonie in Officina Quētell Anno ſupra ſeſquimilleſimū ſexto. ad feſtū Gregorij pape eruditiſſimi diē

~~[illegible] ſol[illegible] von brache~~

~~Item [illegible]~~

~~Item [illegible]~~

~~Item [illegible]~~

~~Item quicke [illegible]~~

~~Item [illegible]~~

C. Plinij ſecundi iunioris liber illuſtriũ virorum a condita vrbe.

Melchior Schaupechius
Vangio ad lectorem.

Huc ades: et veterum noſces monumenta virorum
Lecturus paruo. grandia geſta. libro
Quid patrię pietas tulerit quid bellica virtus
Quid romanorum. pectora rara. ducum
Quur Roma & multos orbi dominata per annos
Principijs paruis maxima facta fuit
Semper em̄ ſcandit. necnon domat omnia virtus
Et manet ęterna poſt pia fata nitens
Vt tamen hanc miſſam faciunt. ſubijt libido
Ingluuies. faſtus. ocia. rixa. dolus.
Et ſenis & docti poſtq̄ couſulta ſcidere
Imperiũ externi corripuere viri
Plinius en ipſum. quo non ſuccinctius alter
Scripſit. & hoc illic vtilitatis habes
A vicijs terret. iuuat. et virtutis amorem
Incutit. & mores. res fouet illa pios
Hiſtoria teneris mox ſis maturus in annis
Hac quoq; longeuos vincis ephębe viros
Eloquioq; potens ſis & ſermone diſertus
Quo nihil vtilius nunc reperire potes

Jacobus gotteſheim Gaſpari

Vuolpio Equiti aurato ⁊ vrbis Argentine libere militum tribuno
S. P. Si Alexandrū illū Macedonū regē. q̄ ex reb⁹ actis magni
cognomē ſortit⁹ ē. qm̄ innumerabiles exercit⁹ fudiſſet. aut Carthagi
neſiū Hānibalē ducē. patris hamilcaris a pueritia caſtra inſeq̄ntis
armis aſſuetū. q̄ populum Romanū ingentib⁹ cedib⁹ afflixerit. vel
Pyrrhū epirotaꝝ qd̄ caſtrametari docuiſſet. aut C. Juliū ceſarē lr̄is
armiſve ingenio p̄ſtantē eo ꝙ populi Romani ſalutem in oculis cō
tinue habebat. ceterꝫ reb⁹ p̄uatꝫ ⁊ lōge an̄ponere ſolit⁹. maximos pre
ſtātiſſimosq̄ȝ iperatores ātiq̄tas ⁊ pleriq̄ȝ (nō inuidioſi) reꝝ ſcripto/
res iudicauere. q̄ dignitate. q̄ laude. honore. q̄ deniq̄ȝ ꝑpetua noīs
tui fama. dignum imo digniſſimū poſteri te exiſtimaturi fortiſſime
Gaſpar clariſſime vir qui q̄ȝ ijſdē nec p̄ferend⁹ tū me hercule (tāq̄ȝ
ſtrēnuū militē. militi. fortiſſimū viꝝ. viro) vel ꝯferēd⁹. nā q̄ nō cum
mulierib⁹ vt Alexāder cū Perſaꝝ rege. ſed viris fortiſſimis ſepenu=
mero man⁹ ꝯſeruiſti. aut nō vni⁹. vt Hanibal. p̄ncipis caſtra a te vi
ſa verūetiā triū potētiſſimoꝝ (vt ceteros taceā) iperatoꝝ toti⁹ vl' ger
manie vel Italie diui Max. Aug. Alberti Saxonū Roberti item
Seuerinatis Venetoꝝ ꝑ viginti ānos fortiſſime emulata. nec cū vno
populo dūtaxat. vt ꝑen⁹. ſꝫ varijs. ⁊ Romano imperio hoſtib⁹ atro
ciſſimis ſigna ꝯferēdo maximū dec⁹ ꝯſecut⁹. quē in metiēdis collo/
cādiſve caſtris ꝑinde ac Pyrrhū regē. aliq̄d noui ingenij minime fu
gerit. quē nec vlla quātūuis magni exercit⁹ eſtimatio ⁊ aſpect⁹. nll'a
phalāx q̄drata aut pedeſtris aut equeſtrꝫ. nullū roſtrū. null⁹ Rhom
bus. nulla quaq̄ turma deceperit. neue minori ſtudio. amore. ſollicii
tudine. Romanoꝝ regis. patrie patrꝫ. vel ꝯmodū. vel ſalutē (quem
admodū ceſar P. R. ſolebat) perſeq̄ris. q̄ lraꝝ. lratorumq̄ȝ hoīm es
maxim⁹ cultor. tū de oīb⁹ iperatorib⁹. tū S. P. Q. Ar. optime meri
tus ſepenūero. tū hac q̄ȝ memorabili Boemoꝝ victoria. ⁊ q̄ȝ cruen
tiſſima cede. iccirco ob egregia ⁊ p̄clara facinora q̄ illic q̄ngētis argē
tineſiū militib⁹ egeris. inſignit⁹ a diuo Maximiliano. ⁊ caſtrēſi co
rona donat⁹. itaq̄ȝ tue felicitati aliq̄ ex parte gratulari poſcens Jam
diu q̄ pacto id fieri poſſet ꝑcontāti. nulla res. plane vel tua humani
tate dignior vel lraꝝ diſciplinis (q̄s mirūinmodū ⁊ colis ⁊ venera
ris) vtilior in mētem venerit atq̄ȝ ſi quē. C. Plinij ſecūdi viroꝝ Illu
ſtriū libꝝ in cui⁹ lectionē an̄ aliq̄t ānos q̄dā enarratōes excuſerim
et elimatū ⁊ caſtigatū tuo noī dedicarē. qd̄ eo libentius fecerim quo
noīs tui famā (⁊ illi⁹ p̄ſertim cui⁹ res geſte lōge clariores eēnt) nobi
liorē futurā aīaduerterē. q̄ ex te mi amātiſſime Gaſpar ⁊ magnanime
vir hui⁹ Plinij lectionē ⁊ auctoris elegātiſſimi tibi rei militaris ſtu/

dio ꝛ Parmaꝝ ꝛ velitū cura vacāti. ꝛ cū familiariū negocioꝝ q̇d
ocij ſuppetiuerit facito (vt aſſoles) familiarē nāq; impmis varia ho
minū ingenia. ꝛ q̄ ad Reip. adminiſtratōis curā ſint admittēda. co
gnoſcēdo. ꝛ q̄ꝝ vita. mores. ſtudia vtiles futuri. te mirifice iuuabit.
alteꝝ tū claroꝝ hoīm ꝛ dignitas ꝛ rei militaris ſcia. q̄ haud medio
criter pdit⁹ es ꝛ quū in ea re fortunatiſſim⁹ extiteris. lectitātē refectū
ire minime iguoro hiſtorie poſtremū (q̄ phie ethice ps eſt) mira bre
uitas. oīm eñi a ꝯdita vrbe etiā externoꝝ hoīm illuſtriū ad auguſti
vſq; tpa. aīm afficiet. ex hac q̄z lectōe doctior eris qbꝫ corruptis ini
quis. ꝺefedis. execrādis moribus. vt Ro. Rep. beatiſſima optimis
augurijs inſtituta maioꝝ religioſiſſimoꝝ ꝛ ſapiētiſſimoꝝ hoīm ali/
quādiu ꝯſeruata. ita miſerrima ꝛ oīm infeliciſſima euaſerit. cui⁹ rei
exēplū optime cuiq; Reip. ꝯtinue ſpectandū. ꝛ nulla poſteritate q̄t
fortune caſibꝫ ſint hūana ingenia ſubiecta. oblitterādū duxim⁹. Ua/
le fortiſſime ꝛ amātiſſime vir ꝛ rei militaris ꝺec⁹. ꝛ tuū Jacobū Sot
telheim Jnuicē ama ſeptimo decimo calendas Julias.

O C. NIHIL IN SVPEROS.

Strennuo & fortiſſimo viro Gaſpari
Vuolphio Equiti aurato militumq;
tribuno vrbis Argentine Carmen Pa
negyricon & Cōgratulatorium Mel.
Schau Vangionis.

Parcite vos proceres longo de ſtemmate creti
 Qui geritis titulos. nomina magna patrum
Fortibus. infractis. quorum ve imitarier auſus
 Non libet. infeſtos nec decet eſſe. viris
Qua fruimur breuis eſt vita atq; miſerrima ſemper
 Nec facit ęternum. frauſq; dolusq;. virum
Diuitie. nomen. pereunt & gloria. forma
 Sed comitant dominum. fortia facta. ſuum
Hic ergo illuſtris veruſq; & troius heros
 Quem pietas. virtus. & bona fama fouet
Et tua nobilitas CASPAR virtutibus aucta eſt
 Et facit inſignem te. tua fama. virum
Te brito. cimber. gallus. pannonia. phriſo.
 Iuſta bohemorum ſenſit & arma genus
Ergo te Albertus tulit inſignire Camillum
 Saxonum princeps qui quoq; magnus erat
Huic tu magnauime & dederas inſignia cęſar
 Virtutum munus. Maximiliane. decens
Iamq; Vale longos VOLPHI victurus in annos
 Et decus & patrie. gloria ſumma. tuę

C. Plinij ſecūdi iunioris liber illuſtriū virorum a cōdita vrbe.

PRoca rex Albanoꝝ Amulium et numitorē filios habuit qbꝫ regnū annuis vicibꝫ habendum reliquit. ⁊ vt alternis imperaret. ſꝫ Amulius fratri imperiuꝫ non cedit. ⁊ vt eum ſobole ꝑuaret. Rheam Siluiā filiā eius veſte ſacerdotē ꝑfecit. vt virginitate perpetua teneretur. que a marte compreſſa Romulum ⁊ Remū edidit. Amulius ipſam in vincula ↄpegit. paruulos in tyberim abiecit. quos aqua in ſicco reliquit. Ad vagitū lupa accurrit. eoſqꝫ vberibꝫ ſuis aluit. Mox Fauſtulus paſtor collectos Acce Laurētie coniugi educandos tradit. Qui poſtea Amulio interfecto Numitori auo regnū reſtituerūt. Ipſi paſtoribꝫ coadunatis ciuitatē cōdiderūt. quaꝫ Romulus augurio victor ꝙ ipſe. xij. Remus. vi. vultures viderat Romaꝫ vocauit. ⁊ vt eam ꝑus legibꝫ ꝙꝫ moenibꝫ muniret. edixit ne quis vallū trāſiliret. qđ Remus irridens tranſiluit. ⁊ a Celere centurione raſtro fertur occiſus

De Romulo romanoꝝ Rege primo.

r Omulus aſylū conuenis patefecit. ⁊ magno exercitu facto cū videret coniugiā deeē ꝑ legatos a finitimis ciuitatibꝫ petit Quibus negatis ludos conſualia ſimulauit. ad q̄s cū vtriuſqꝫ ſexus multitudo veniſſet. dato eius ſigno ꝟgines rapte ſunt. Ex qbꝫ cuꝫ vna pulcerrima cū magna admiratōne oīm duceret. Thalaſſio eā duci reſpōſum. Que nuptie qꝛ feliciter ceſſerunt. inſtitutū eſt vt oībꝫ nuptijs Thalaſſij nomen inuocaret. Cum femina finitimoꝝ romani vi rapuiſſent. ꝑmi ceninenſes cōtra eos bellū ſumpſerūt Aduerſus q̄s Romulus ꝓceſſit. ⁊ exercitū eoꝝ. ac ducē Acronē ſingulari ꝑlio deuicit Spolia opima Joui pheretrio in capitolio cōſecrauit Sabini ob raptas bellū aduerſus romanos ſumpſerūt. ⁊ cū rome appropinq̄rēt Tarpeiā ꝟginē nacti. q̄ aque cā ſacroꝝ hauriēde deſcēderat ei. T. Tatius optionē muneris dedit. Si exercitū ſuū in capitoliū ꝑduxiſſꝫ Illa petijt qđ in ſiniſtris illi manibꝫ gerebant. videlicet annulos ⁊ armillas Quibꝫ doloſe repromiſſis ſabinos in arcē produxit. vbi Titus ſcutis eā obrui ꝑcepit. Nā ⁊ ea in leuis habuerat. Romulus aduerſum Tatiū q̄ mōtē Tarpeiū tenebat. ꝓceſſit. ⁊ in eo loco. vbi nūc ro. foꝝ ē. pugnā cōſeruit. ibi Hoſtilius fortiſſime dimican.

cecidit Cuiꝰ interitu ꝯſternati romani fugere ceperũt Tũc romulꝰ
Jouis ſtatori edẽ vouit. ⁊ exercitꝰ ſeu forte ſeu diuinitꝰ reſtitit Tũc
rapte in mediũ ꝓceſſerũt ⁊ hic patres inde ꝯiuges ꝺꝑcate ꝯciliarũt
Romulꝰ fedꝰ ꝑcuſſit. ⁊ Sabinos in vrbẽ recepit. ppl'm a curibꝫ op
pido ſabinoꝝ Quirites vocauit: Centũ ſenatores ab etate patres
appellauit Tres eqtũ cẽturias iſtituit. qs ſuo noie rãnes a Tito Ta
cio Taccẽſes. a Lucumone Luceres appellauit Cũ apđ cãpꝫ palludẽ
exercitũ luſtraret nũq̃ ꝯparuit. Cũ inter patres ⁊ ppl'm ſeditõe orꝫ
ta Juliꝰ Proculꝰ vir nobil' in ꝯcionẽ ꝓceſſit. ⁊ iureiurãdo firmauit
romulũ a ſe i colle q̃rinali viſuꝫ auguſtiore forma cũ ad deos abiret
eũdẽq; ꝑcipere vt ſeditionibꝫ abſtineret. ꝟtutẽ coleret. futuꝝ vt oim
gentiũ dñi exiſterẽt Huiꝰ auctoritati creditũ ẽ. edes in colle q̃rinali
romulo ꝯſtituta. ipe ꝓ deo cultus. ⁊ Quirinus eſt appellatus.

De Numa Pompilio romanoꝝ rege. ij.

Poſt ꝯſecratõem romuli cũ diu interregno ſeditões orirent
Numa Põpiliꝰ Põponij filiꝰ Curibꝫ oppido Sabinoꝝ ac
citꝰ cũ adducẽtibꝫ ciuibꝫ romã veniſſꝫ vt ppl'm ferꝝ religiõe molliret
ſacra plurima iſtituit. edẽ Veſte fecit. ꝟgines veſtales legit. Flamĩes
tres dialẽ martialẽ q̃rinalẽ. Salios Martꝫ ſacerdotes. q̃ꝝ p̃mꝰ p̃
ſul vocat̃. alios. xij. iſtituit. Põt. max. creauit. Portas Jano gemio
edificauit. Annũ i. xij. mẽſes diſtribuit. additꝫ ianuario ⁊ februario
Leges q̃q; pl'imas ⁊ vtiles ⁊ oia iuſſu Egerie nymphe vxoris ſue ſe
facere ſimulãs. Ob hãc tãtã iuſticiã bellũ ei nemo itulit. Morbo ſo
lutꝰ in ianiculo ſepultus ẽ. vbi poſt annis arcula cũ libris a Teren
tio q̃dã exarata. q̃ libri q̃a leues q̃ſdã ſacroꝝ cauſas ꝯtinebãt. ex au
ctoritate patꝝ cremati ſunt

De Tullo Hoſtilio romanoꝝ rege tercio

Tullus hoſtiliꝰ. qꝫ bonã operã aduerſum ſabinos nauauerat.
rex creatꝰ bellũ Albanis idixit. qđ trigeminoꝝ certamĩe fini
uit Albã ꝓpter ꝓditionẽ ducis Metij ſuffeci diruit. Albanos ro
mã trãſire iuſſit. Curiã hoſtiliã ꝯſtituit mõtẽ Celiũ vrbi addidit Et
dũ Numã Põpiliũ ſacrificijs imitat̃ Joui Elicio litare nõ potuit
Fulmĩe ictꝰ cũ regia ꝯflagrauit Cũ inter romanos ⁊ albanos bellũ
fuiſſet exortũ. ducibꝫ hoſtilio ⁊ ſuffecio placuit rẽ paucoꝝ certamĩe

finire Erāt apđ romanos trigemini Oratij. tres apđ albanos Curi
atij q̄bꝫ federe iſto ꝯcurrētibꝫ ſtati duo romanoꝝ ceciderāt. Tres al
banoꝝ vulnerati Unꝰ Oratiꝰ q̄uis iteger. qꝛ tribꝫ ipar erat fugā ſi
mulauit. ⁊ ſingulos ꝑ interualla vt vulneꝝ doloꝛ erat interfecit. ⁊ cū
ſpolijs onuſtꝰ rediret ſoroꝛē obuiā habuit. q̄ viſo paludamēto ſpōſi
ſui. q̄ vnꝰ ex Curiatijs erat. flere cepit. frat eā occidit. Qđ apđ duūui
ros ꝯdēnatꝰ ad ppl'm ꝓuocauit. vbi p̄ris lachꝛymis ꝯdonatus. ab
eo expiādi gra ſub tigillū miſſus. qđ nūc q̄q̄ vie ſuppoſitū ſoroꝛiū
appellat Metius ſufectꝰ dux albanoꝝ cū ſe iuidioſuꝫ apđ ciues vi
deret. qđ bellū ſolū trigemioꝝ certamie finiſſet. vt rē coꝛrigeret Uehi
entes ⁊ fideantes aduerſum romanos incitauit. Jpe Tullo i auxi/
liū acceſſitꝰ aciē in collē ſubduxit. vt foꝛtunā ſeq̄ret. Quare Tullus
itellecta magna voce ait ill đ ſuo iuſſu Metiū facere Quare hoſtes
territi victi q̄ ſunt. Poſtera die Metius cū ad gratulādū tullo ve
niſſet. iuſſu ipius q̄drigis religatus. ⁊ in diuerſa diſtractꝰ eſt.

De Anco Martio romanoꝝ rege quarto.

a Ncus martiꝰ Nūme pōpilij ex filia nepos eq̄tate ⁊ religiōe
auo ſilis. Latinos bello domuit. auētinū ⁊ curſiū mōtes vrbi
addidit noua menia oppido circūdedit Siluas ad vſuꝫ nauiū pu
blicauit Salinaꝝ vectigal inſtituit Carcerē pmꝰ edificauit. hoſtiā
coloniā maritimis comeatibꝫ oppoꝛtunā i hoſtio tiberꝭ eduxit. ius
feciale. q̄ legati ad res repetēdas vtert. ab eq̄culis tranſtulit qđ pus
fert heſſus excogitaſſe. his rebꝫ itra paucos dies cōfectꝭ immatura
moꝛte p̄reptus nō potuit preſtare qualē p̄miſerat regem.

De Lucio Tarquinio Priſco romanoꝝ rege q̄nto.

l Ucius tarq̄niꝰ p̄ſcus Lucumo greci demarati filꝰ q̄ Cypſeli
tyrānidē fugiēs i hetturiā ꝯmigrauit Jpe Lucumo dictꝰ vrbe
tarq̄nꝰ ꝓfectꝰ romā petijt. Aduenienti aq̄la pileū ſubſtulit. ⁊ cū alte ſb
uolaſſet repoſuit Tanaq̄l ꝯiūx auguriorꝝ perita regnū ei poꝛtēdi itel
lexit Tarq̄niꝰ pecunia ⁊ iduſtria dignitatē atq̄ etiā Anci regꝭ fami
liaritatē ꝯſecutꝰ. a q̄ tutoꝛ liberꝭ relictꝰ regnū itercepit. ⁊ ita admini/
ſtrauit. q̄ſi iure adeptꝰ fuiſſet cētū patres in curiā legit. q̄ minoꝝ gen
tiū ſunt appellati. Eq̄tū cēturias nūero duplicauit. noīa duplicare
nō potuit Accij Nauij augurꝭ auctoꝛitate deterritꝰ. q̄ fidē artꝭ ſue no

tiacula ꝛ cote firmauit Latinos bello domuit. circū maximū edifica
uit Ludos magnos īſtituit De ſabinis ꝛ p̄ſcꝭ latinis triumphauit
Muꝝ lapideū circūdedit Filiū. xiiij. ānoꝝ qd̄ i plio hoſtē ꝑcuſſiſſet
p̄texta ꝛ bulla donauit Un̄ hec ingenuoꝝ pueroꝝ īſignia eē ceperūt
Poſt ab ācī libꝭ. īmiſſis ꝑcuſſoribꝫ p dolū regno exut⁹ ē ꝛ īterfect⁹

De Seruio Tullio rege ſexto.

SEruius Tulli⁹ Puri cornicularij ꝛ Occriſie captiue fili⁹ cū
in domo tarq̄ni p̄ſci educaret. flāme ſpēs caput ei⁹ āplexa eſt.
hoc viſo Tanaquil ſummā ei dignitatē portendi intellit. Coniugi
ſuaſit. vt ita eū vt libꝛos ſuos educaret. Qui cū adoleuiſſet gener a
Tarq̄nio aſſumpt⁹ ē. ꝛ cū rex occiſus eēt Tanaq̄l ad ppl'm deſpici
ens ait. Priſcū graui q̄dē. ſed nō letali vulnere accepto petere vt in
terim dū ꝯualeſcit ſeruio tullio audiētes eēnt Seruius tullius q̄ſi
p̄cario regnare cepit Sed recte īꝑiū miniſtrauit. hetruſcos ſepe do
muit. ꝛ collē q̄rinalē ꝛ viminalē vrbi addidit. Aggerem foſſaſq; fe
cit Populū i q̄ttuor tribꝫ diſtribuit. ac poſt plebi diſtribuit. anno
nā mēſuras pōdera claſſes cēturiaſq; ꝯſtituit. Latinoꝝ popu. ꝑſua
ſit vt exēplo eoꝝ q̄ Diane Epheſie edē feciſſent. ꝛ ipſi edē Diane in
auētino edificarent. Quo effecto bos cuidā latino mire magnitudi
nis nata ē Rn̄ſum ſomnio datū eū ppl'm ſummā īperij habiturum
cui⁹ ciuis bouē illā imolaſſet Latin⁹ bouē in auentinū egit. ꝛ cām ſa
cerdoti ro. expoſuit. ille callid⁹ dixit ꝑus eū viuo flumīe manus ab
luere debere. Latin⁹ dū ad tyberim deſcēdit. ſacerdos bouē imolauit
Ita īꝑiū ciuibꝫ ſibi gloriā facto ꝯſilioq; q̄ſiuit Seruius tullius fi
liam alterā ferocē. alterā mitē. habēs cū tarq̄nij filios pari aio vide
rēt. vt oīm mētes moꝝ diuerſitate leniret ferocē miti. mitem feroci ī
matrimoniū dedit. Sꝫ mites ſeu forte ſeu fraude perierūt. Feroces
moꝝ ſilitudo ꝯiūxit. Statim tarq̄nius ſupbꝫ a tullia incitat⁹ ad
uocato ſenatu regnū paternum repetere cepit Quare audita ſeruius
dū ad curiā ꝓꝑat. iuſſu tarq̄nij gradibꝫ reiect⁹. ꝛ domū refugiens
interfect⁹ eſt. Tullia ſtatim i forum ꝓꝑauit. ꝛ p̄ma ꝯiugē regē ſalu
tauit. a q̄ iuſſa turba recedere. cū domū rediret viſo patris corpore
mulionē euitantē. ſup ipm corp⁹ carpentū agere precepit. Un̄ vic⁹
ille ſcelerat⁹ dict⁹. poſtea tullia cū ꝯiuge in exiliū acta.

De tarquinio Superbo romanorum rege ſeptimo

t Arquinus Superbus cognomen moribus meruit. Occiſo Seruio tullio regnū ſceleſte occupauit. tn̄ bello ſtrenuus latinos Sabinosq̧ domuit Sueſſam pometiā hetruſcis eripuit. gabios p ſextū filiū ſimulato trāſfugio i ptātē redegit Et ferias latinas pm⁹ inſtituit. Lac⁹ icciro ꝛ cloacā maximū fecit. vbi tot⁹ ppli viribus vſus ē vn̄ ille foſſe qritū ſunt dicte Cū Capitoliū iciperet. caput hoīs iuenit. Vn̄ coguitū ē eā vrbē caput gētiū futurā. ꝛ cū in obſidione Ardee fili⁹ ei⁹ lucretie ſtuprū itulisſet. cū eo in exiliuȝ actus. ad porſenā hetrurie regē ꝯfugit. cui⁹ ope regnū retinere tentauit. pulſus cumas ꝯceſſit. vbi p ſummā ignominiā reliquū vite tp̄s exegit.

De tarquinio Collatino:

t Arq̄nus collatin⁹ ſorore tarqui ſupbi genit⁹ in ꝯtubernio iuuenū regiorū ardee erat. vn̄ cū forte liberiore ꝯuiuio ꝯiugē ſuam vnuſqſq̧ laudaret. placuit expiri. Itaq̧ eqs romā petūt Regias nur⁹ in ꝯuiuio vel luſu ꝺphēdūt. ꝛ inde Collatiū petūt Lucretiā inter ancillas in lanificio offendūt. Itaq̧ ea pudiciſſima iudicat̄. Ad quā corrūpēdā Tarq̄nius Sextus nocte Collatiū rediit. ꝛ iure propinqtat̄ in domū Collatini venit. ꝛ in cubiculū Lucretie irrupuit pudicitiā expugnauit. Illa poſtero die aduocatis patre ꝛ ꝯiuge rē expoſuit. ꝛ ſe cultro quē veſte texerat occidit in exitiū regiū ꝯiurarūt eorūq̧ exilio necē Lucretie vindicauerūt

De iunio Bruto primo Ro. Conſule:

i Unius brut⁹ ſorore Tarq̄nii Supbi genit⁹ cū eādē fortunā timeret quā frat̄ inciderat. q̄ ob diuitias ꝛ prudētiā fuerat ab auūculo occiſus ſtulticiā finxit Vn̄ Brut⁹ dict⁹. iuuenibus regiis delphos cūtibus ridiculi grā comes adſcit⁹ baculo ſambuceo aurū infuſum deū donū tulit. Ubi rn̄ſum ē eū rome ſummā ptātē habiturū q̄ pm⁹ matrē oſcularet̄. ipe terrā oſculat⁹ ē. Dein̄ ppter Lucretie ſtuprū cū Tripicitinio. ꝛ Collatino i exitiū regiū ꝯiurauit. qbus i exiliū act̄ pm⁹ ꝯſul creat⁹ filios ſuos. qd̄ cū Aqlliis ꝛ Uitelliis ad recipiēdū in vrbē Tarq̄nios ꝯiurauerāt. ꝓgis ceſos ſecuri pcuſſit Deinde in ꝓlio qd̄ aduerſus eos gerebat. ſingulari certamie cum [illegible]unte filio Tarq̄nii ꝯgreſſus ſe ambo mutuis vulneribus occiderunt. Cuius

corpus in foro poſitū a collega laudatū. matrone anno luxerūt

¶De Horatio Cocle pontis fractore

p Orſena rex Hetruſcoꝝ cū Tarq̄nios in vrbē reſtituere tentaret. ꝛ ꝓmo īpetu ianiculū cepiſſet Horati⁹ Cocles illo cognomine qḋ in alio ꝑlio oculū amiſerat ꝓ ponte ſublitio ſtetit. ꝛ aciem hoſtiū ſuſtinuit. donec pōs a tergo īterrūperet. tū in. Tyberim decidit. ꝛ armat⁹ ad ſuos tranauit. Ob hẽ ei tm̄ agri publice datū eſt q̄ꝫ tū vno die arari potuiſſet. ſtatua quoqꝫ ei in vulcanali poſita

¶De Mutio q̄ manū foculo immiſit

c Um porſena vrbē obſideret Muti⁹ Cord⁹ vir Romane cōſtātie ſenatū adijt. ꝛ veniā trāſfugiēdi petijt necē regꝭ repromittēs. Accepta ptāte ī caſtra. Porſene venit Ibiqꝫ purpuratū pro rege decept⁹ occidit. Apphēſus ꝛ ad regē ptract⁹. dexterā aris impoſuit. hoc ſupplicij ab ea exigēs qḋ in cede peccaſſet. Vñ cuꝫ miſericordia regis abſtraheret. quaſi bñficiū referēs ait trecētos aduerſuꝫ eū ſimiles coniuraſſe. Quare ille territus bellū acceptis obſidib⁹ depoſuit. Mutio prata transtyberim data ab eo mutio appellata. Statuo quoqꝫ ei honoris gratia conſtituta eſt

¶De Coclia vel Choelia Virgine Nobili

p Orſena. Cocliā ỽginē nobilē iter obſides. accepit q̄ deceptis cuſtodib⁹ noctu caſtris ei⁹ egreſſa equū quē ſors dederat arripuit ꝛ Tyberim traiecit. a Porſena ꝑ legatos repetita reddita. Cui⁹ ille ỽtutē admirās cū q̄b⁹ optaſſet in patriaꝫ redire pmiſit. illa ỽgines q̄dē ꝛ pueros elegit. q̄rā etateꝫ iniurie obnoxiā ſciebat. huic ſta(tua equeſtris ī foro poſita.

¶De morte Fabie gētis

r Omani cū aduerſus Veientes bellarēt. eos ſibi hoſtes familia Fabioꝝ ꝓuato noīe depoſcit. ꝛ ꝓfecti trecēti ſex duce Fabio ꝯſule fuerūt. Cū ſepe victores extitiſſent apud Cremerā fluuium caſtra poſuerūt veientes ad dolos ꝯuerſi. pecora ex aduerſo in ꝯſpectu illoꝝ poſuerūt, ad q̄ ꝓgreſſi fabij in inſidias delapſi ad vnū occiſione perierūt Dies q̄ id factū ē. inter nephaſtos relatus. Porta q̄ ꝓfecti erant. ſcelerata ē appellata. vnus ex ea gēte ꝓpter īpuberē etatem domi relictus genus ꝓpagauit ad Quī fabiū maximū. q̄ Hannibalē mora fregit. cunctator ab obtrectatorib⁹ dictus

De lutio valerio publicola.

l Ucius Ualeri⁹ Uolesi fili⁹. p̄mo de veientib⁹. iterū de sabinis tercio de vtriusq̄ gentib⁹ triūphauit. hic q̄a in locum Tricipitini college ↄsulē subrogauerat. ⁊ domū in velia tutiſſimo loco habebat in ſuſpitōem regni affectati venit Quo cognito apud pplm queſt⁹ q̄ de ſe tale aliq̄d timuiſſent. ⁊ imiſſi q̄ domū ſuā diruerūt. Secures etiā faſcib⁹ dēpſit. eoſq̄ in populi ↄtione ſubmiſit. legem de puocatōne a magiſtratib⁹ ad populū tulit. hinc Publicola dictus Cū diem obijſſet publice ſepult⁹. ⁊ annuo matronaꝝ luctu ornatus eſt.

De Aulo poſthumio.

t Arquinius eiectus ad Māliū tuſculanū generū ſuū ↄfugit. q̄ cū Latio ↄcitato romanos grauiter vrgeret Aul⁹ poſthumi⁹ dictator dictus apud regillū lacū cū hoſtib⁹ ↄflixit Ubi cū victoria nutaret mgr̄ eq̄tū eq̄s frenos detrahi iuſſit. vt irreuocabili ip̄etu ferrent. vbi ⁊ aciē Latinoꝝ fregerūt. ⁊ caſtra ceperūt Sz inter eos duo iuuenes cādidis eq̄s īſigni ꝟtute apparuerūt. q̄s dictator q̄ſitos vt dign̄ mūerib⁹ honoraret. nō repperit Caſtorē ⁊ pollucē rat⁹ edē cōi

De Lucio. qu. Cincinnato

(titulo dedicauit

l Uci⁹ Qu. Cin. filiū cēſorē petulātiſſimū ab dicauit q̄ ⁊ a cēſorib⁹ notat⁹ ad Uolſcos ⁊ ſabinos ↄfugit Qui duce Clodio Graccho bellū aduerſum romanos gerebant. q̄ Quin. Minutiū ↄſulē in algido mōte obſidebant. Quintius dictator dictus ad quem miſſi legati nudū eū arantē trās tyberim offenderūt. q̄ īſignib⁹ ſumpt̄ ↄſulē obſidionē liberauit. quare a Minutio ⁊ ei⁹ exercitu corona aurea obſidionali donat⁹ eſt. Ducē eoꝝ in deditōnē accepit. ⁊ in triūphali die ante currū egit. Sextodecimo die dictaturā quā accepat depoſuit. ⁊ ad agriculturā reuerſus. iterū poſt viginti annos dictator dictus. Spurium Melium regnum affectantem a Seruilio hala magiſtro equitum occidi iuſſit domum eius ſolo eq̄uit Unde locus ille equimelium dictus.

De Menio Agrippa romane pacis iſigni arbitro

m Enius Agrippa cognomēto Lanat⁹ dux elect⁹ aduerſuz Sabinos de ijs triūphauit. ⁊ cū ppl's a patrib⁹ ſeceſſiſſet. q̄ tributū ⁊ militiā tolleraret. nec reuocari poſſz Agrippa apd̄ eū olim īq̄t hūani art⁹ cū vētrē ocioſuz cerneret. ab eo diſcordarūt. ⁊ ſuū illi miniſteriū negauerūt. Cū eo pacto ⁊ ipi deficerēt. ītellexerūt vētrē acceptos cibos p̄ oīa mēbra diſſerere. ⁊ cum eo in grām redierūt. Sic Senat⁹ ⁊ ppl's q̄ſi vnū corp⁹ diſcordia peūt. ↄcordia valent. hac fa

bula ppl's repſſus ē Creauit tñ tribunos ple. q̄ libertatē ſuā aduerſū ſupbiā nobilitatꝫ defenderēt Meni⁹ āt tāta pauptate deceſſit. vt eū ppl's collectꝫ q̄drātib⁹ ſepeliret. locū ſepulchro ſenat⁹ publice daret

g Neus Marti⁹ captꝫ Coriolis vrbe Uolſcoꝝ Coriolan⁹ dict⁹ ob egregia militie facinora a poſthumio optionē muneꝝ ac cipiēs equū tm̄. ꝛ hoſpitē ſumpſit ꝟtutꝫ ꝛ pietatꝫ exēplu. h̄ ꝯſul gra ui annona adductū e ſicilia frumētū magno p̄cio dādū pplo cura uit. vt hac iniuria plebs agros nō ſeditōes coleret. ḡ a tribuno ple bis Decio die dicta. ad Uolſcos ꝯceſſit. eoſq₃ duce T. Tatio aduer ſus romanos ꝯcitauit. ꝛ ad q̄rtū ab vrbe lapidē caſtra poſuit. Cūq₃ null' ciuiū legatōib⁹ flecteref. a Ueturia matre. ꝛ volūnia vxore ma tronaꝝ numero comitata motus. omiſſo bello vt proditor occiſus ē Ibi tēplū Fortune muliebri ꝯſtitutū eſt.

De Gneo martio Coriolano

f Abi⁹ ambuſt⁹ ex duab⁹ filijs alterā. Licinio Stoloni. alterā₃ Aulo Sulpitio patricio ꝯiugē dedit Quaꝝ plebeia cū ſoro rē ſalutaret. cui⁹ vir. tr. militū ꝯſulari ptāte erat. faſces lictorios fo rib⁹ appoſitos indecēter expauit. a ſorore irriſa marito queſta. q̄ ad iuuāte ſocero vt p̄mū tribunatū plebis aggreſſus ē. legē tulit. vt al ter ꝯſul ex plebe crearef. Lex reſiſtēte Appio Claudio tñ lata. Et pri mus Licinus Stolo ꝯſul factus. Idē legē ſciuit ne cui plebeio pl⁹ centum iugera habere liceret. Et ipſe cum agri iugera quinquaginta ꝛ centum haberet. altera emancipati filij noīe poſſideret in iudiciu₃ vocatus. ꝛ primus omniū ſua lege punitus eſt

De licinio ſto lone p̄mo ex plebe.

p Opul⁹ Roman⁹ cū ſeditioſos mḡrat⁹ ferre nō poſſet. decē vi ros legib⁹ ſcribēdis creauit. q̄ eas ex libris Solonis trāſlatas duodecī tabul' expoſuerūt Sꝫ cū pacto dn̄atōis mḡratū ſibi ꝓpa garēt. vn⁹ ex ipis Appi⁹ claudi⁹ ꝟginā ꝟginij cēturionis filiā in al gido militātis adamauit. quā cū corrūpe nō poſſet. clientē ſuborna uit q̄ eā in ſeruitiū depoſceret. facile victur⁹ cū ipe eēt accuſator ꝛ iu dex pr̄ re cognita cū ipo iudicij die ſupueniſſet. ꝛ filiā iā additā vide ret vltimo ei⁹ eloq̄o ipetrato cū eā in ſecretum adduxiſſet occidit. ꝛ corp⁹ ei⁹ humero gerēs ad exercitū ꝓfugit ꝛ milites ad vindicādū facin⁹ accēdit. q̄ creatꝫ decē tribunis auētinū occuparūt Decē viros abdicare a mḡratu p̄ceperūt. eoſq₃ oēs aut morte aut exilio punierūt. Appi⁹ claudi⁹ in carcere necat⁹ eſt. De Aeſculabio romā aduecto

De ꝟginio Cē turiōe filie oc ciſiore

r Omani ob peſtilētiā rn̄ſo monēte ad Aeſculapiū epidauro accerſendū decē legatos pncipe Qu. Voluñio miſerunt. Qui cū eo veniſſent. & ſimulachrū ingens mirarētur. anguis e ſedibꝰ eius elapſus venerabilis. nō horribilis p mediā vrbē cū admiratiōe omniū ad nauē romanoꝝ prerexit. & ſe in Volumnij tabernaculo ꝯſpirauit. Legati deū vehētes antiū ꝓuecti ſunt. vbi p molliciē maris anguis ꝓximū Aeſculapij phanū petit. & poſt paucos dies ad nauim redijt. & cū aduerſo Tybrim ſubueheret. in ꝓximā inſulam deſiliuit vbi tēplum ei ꝯſtitutū. & peſtilētia mira celeritate ſedata eſt

¶ De furio Camillo vrbis Ro. liberatore

f Urius. Camillꝰ cū phaliſcos obſideret. ac ludi litteraꝝ magiſter pncipū filios ad eū adduxiſſet. vinctū cū eiſdē pueris in vrbē redigēdū eū. & verberandū tradidit. Statim phaliſci ſe ei ob tantā iuſticiā dediderūt. Veios hyeme obſidione domuit. de ijs triūphauit Poſtmodū ē crimini datū ꝙ albis equis triūphaſſet. & pdā iniq; diuiſiſſet die dicta ab Apuleio Saturnio tri. pl. dānatus ardeā ꝯceſſit. mox cū galli Senones relictis ob ſterilitatem agris ſuis Cluſiū. Italie oppidū obſiderēt. miſſi ſunt romā tres legati. q̄ gallos monerēt. vt ab oppugnatōe deſiſterēt. Ex ijs vnus ꝯtra ius gētiū ꝓceſſit. & ducē ſenonū interfecit. quo cōmoti galli petitis in deditionē legatis. nec ipetratis romā petierūt. & exercitū romanū apd alliam fluuiū occiderūt die. xvi. kalē. auguſti. q̄ dies iter nephaſtos relatus allienſis dictꝰ. victores galli vrbē intrauerūt vbi nobiliſſimos ſenū in currulibꝰ & honorū inſignibꝰ pmo vt deos venerati. deinde vt hoīes deſpicati interfecere. Reliqua iuuentus cū Mālio in capitoliū fugit. vbi obſeſſa Camilli virtute liberata eſt. Qui abſens dictator dictus collectis reliq̄s gallos iprouiſos internitione occidit Populū Ro. migrare Veios volentē retinuit Sic & oppidum ciuibꝰ. & ciues oppido reddidit.

De manlio Capitolino.

m Anlius ob defenſum capitoliū Capitolinus dictꝰ ſexdecim annoꝝ volūtariū militē ſe obtulit. Triginta ſeptē miliaribꝰ donis a ſuis ducibꝰ ornatꝰ. viginti tres cicatrices in corpe habuit.

Capta vrbe auctoꝛ in capitoliũ fugiẽdi fuit. Quadã nocte clango
re anſeris excitatus gallos aſcẽdẽtes deiecit. Patronus a ciuibꝫ ap
pellatꝰ. ꝛ farre donatus eſt. Domũ etiã in capitolio publice accepit.
Qua ſupbia elatꝰ cũ a ſenatu ſumpſiſſe gallicos theſauros arguere
tur. ꝛ addictos ꝓpria pecunia liberaret. regni affectati ſuſpectus in
carcerẽ ↄiectus popli ↄſenſu liberatus ẽ Rurſus cũ in eadẽ culpa ꝛ
grauiꝰ pſeueraret reus factꝰ. ꝛ ob ↄſpectũ capitolij ãpliatꝰ alio deĩn
de loco dãnatꝰ. ꝛ de ſaxo tarpeio pcipitatꝰ eſt. Domus diruta. bona
publicata. gẽtilitas eius Manlij cognoĩe vitauit. ne qs poſtea capi
tolinꝰ vocaret̃.

¶ De Coꝛnelio Coſſo.

Idenates fidei Romane hoſtes vt ſine ſpe venie foꝛtiꝰ dimi-
carẽt legatos ad ſe miſſos interfecerunt. ad qs. Qu. Cincinna
tus dictatoꝛ miſſus magiſtꝛ equitũ habuit Coꝛneliuꝫ coſſum. q la-
ertem Tolũniũ ducẽ ſua manu interfecit. De eo ſpolia opima Jo-
ui pheretrio ſecundus ab Romulo ↄſecrauit.

¶ De publico Decio patre

h Ic bello ſamnitico ſub Ualerio Coꝛuino ꝛ Coꝛnelio coſſo ↄſu
libꝫ tribunꝰ militum exercitu in anguſtijs Sauri montis inſi-
dijs hoſtiũ clauſo accepto. qd poſtulauerat pſidio in ſupioꝛẽ locuꝫ
euaſit. hoſtes terruit. Ipe intẽpeſta nocte p medias cuſtodias ſom
no oppꝛeſſas incolumis euaſit. Ob hoc ab exercitu ciuica coꝛona
de quercu. q dabat̃ ei qui ciues in bello ſeruaſſet. obſidionali. ſ. aurea
q dabat̃ ei q obſidione ciues liberaſſet donatus eſt. Conſul bello lati
no collega Mãlio Toꝛquato poſitus apud veſerim fluuiũ caſtris
cũ vtriqꝫ ↄſuli ſomnio obueniſſet eos victoꝛes futuros qꝛ dux in p
lio ↄcidiſſet. cum collega ſomnio ↄueniſſet. vt cuius coꝛnu in acie la
baret. ijs dijs ſe manibꝫ voueret. inclinãte ſua pte. ſecum hoſtes p
Ualeriũ pontificẽ dijs manibꝫ deuouit. Impetu in hoſtes facto vi-
ctoꝛiã ſuis reliquit.

¶ De publico Decio filio

p Ublius decius decij filius pmo ↄſul de ſamnitibꝫ triũphauit
Spolia de ijs cereri ↄſecrauit. Itez ꝛ tercio cõſul multa domi
militieqꝫ geſſit. Quarto ↄſulatu cũ fabio maximo. cũ galli. ſamni-
tes. vmbri. tuſci ↄtra Romanos ↄſpiraſſet. ibi exercitu in aciem du
cto ꝛ coꝛnu inclinãte exẽplũ patris imitatus aduocato. M. Liuio

pōtifice haſte inſiſtens. ⁊ ſolēnia vba respōdēs ſe ⁊ hoſtes dijs ma nibꝫ deuouit Impetu in hoſtes facto victoriā ſuis reliquit. Corpus a collega laudatum magnifice ſepultum eſt.

De Tito manlio Torquato.

t Itus mālius Torqtus ob ingeniū ⁊ lingue tarditatē a patribus relegatus. cū audiſſet ei diē dictā a pōponio tri. ple. noctu vrbē petijt Secretū colloquiū a tribuno ipetrauit. ⁊ gladio ſtricto dimittere accuſationē terrore multo cōpulit. Sulpicio dictatore tribunꝰ militū gallū ꝓuocatorē occidit. torquē ei detractū ceruici ſue indidit Cōſul bello latino filiū ſuū qḋ ꝯtra iperiū pugnaſſet. ſecuri ꝑcuſſit Latinos apud veſerim fluuiū Decij collegē deuotōe ſuperauit. cōſulatū recuſauit quod diceret neqꝫ ſe populi vitia. neqꝫ illum ſeueritatem ſuam poſſe ſufferre

De Marco Cornelio Coruino.

r Eliquias ſenonū Camillus pſeqbatᷣ aduerſum ingentē gallū ꝓuocatorē ſolus Ualerius. tr. pl. omibꝫ territis ꝓceſſit Coruus ab ortu ſolis galee eius inſedit. ⁊ inter pugnādū ora oculoſqꝫ galli verberauit hoſte deuicto Ualerius Coruinus dictus. hic cum ingēs multitudo ere alieno oppreſſa Capuam occupare tentaſſet. ⁊ ducem ſibi quintū neceſſitate compulſa feciſſꝫ. ſublato ere alieno ſeditionem compreſſit.

De Pontio thelesino

c Aius veturius ⁊ ſpurius poſthumius conſules bellū aduerſum ſamnites gerentes a pontio theſelino duce hoſtium per inſidias ſeducti ſunt. Nam ille ſimulatos tranſfugas miſit qui romanis dicerent luceriam apud laman a ſamnitibus obſideri ꝙ duo itinera ducebant aliud longius ⁊ tutius aliud breuius ⁊ periculoſius feſtinantibus itaqꝫ cum inſidias ſtatuiſſꝫ. qui locus furcule caudine vocabatur Pontius accitum patrem rogauit herennium qd fieri placeret. ille ait aut omnes occidendos vt vires frangerentur. aut omnes dimittendos. vt beneficio obligarentᷣ Utroqꝫ improbato conſilio omnes ſub iugū miſit ex federe. quod a romanis iprobatum eſt. poſthumius ſamnitibus deditus. nec receptus eſt.

De Lucio Papyrio Curſore

l Ucius papyri⁹ velocitate curſor cū cōſulē ſe aduerſis ominib⁹ aduerſus ſamnitas ꝓgreſſuꝫ eē ſenſiſſet. ad auſpitia repetēda romā regreſſus edixit fabio rutilio. quē exercitu pponebat ne manū cū hoſte cōſereret. ſꝫ ille opportunitate duct⁹ pugnauit. reuerſus euꝫ ſecuri ferire voluit. ille in vrbē ꝯfugit. nec ſupplicē tribuni tuebātur Deinde pater lachrymis. popul⁹ pcib⁹ veniā impetratrūt. Papyri⁹ de ſamnitib⁹ triumphauit. Item preneſte cum pretorem grauiſſime increpuiſſet expedi inquit lictor ſecures. ꝛ cum eum metu mortis at tonitum vidiſſet incommodam ambulantib⁹ radicem excidi iuſſit

¶ De Quinto fabio rutiliano

q Uintus fabius rutilianus pm⁹ ex ea familia ob ꝟtutē maxi mus magiſter eqtnm a papyrio ſecuri pene pcuſſus pmuꝫ de apulis ꝛ nucerinis. iterꝫ de ſamnitib⁹. tercio de gallis vmbris marſis atqꝫ tuſcis triūphauit. Cenſor libertinos tribu amouit. Iterꝫ cenſor fieri noluit. dicēs nō eē ex vſu rei. p. eoſdē cēſores ſepi⁹ fieri. h pmus inſtituit vti eqtes ro. idib⁹ qntilib⁹ ab ede honoris equis inſidētes in capitolium tranſiret. mortuo huic tantum eris populi liberalita te cōgeſtum. vt inde filius viſcerationem ꝛ epulas publice daret.

¶ De marco Curio Dentato

m Arcus Curi⁹ Dentatus pmo de ſamnitib⁹ triūphauit. quos vſqꝫ ad mare ſuperꝫ ppacauit. regreſſus concione ait tantum agri cepi. vt ſolitudo futura fuerit. niſi tantū agri cepiſſem. Iterꝫ de ſabinis triūphauit. tertio de Lucanis ouās vrbē introiuit Pyrrhū epyrotarꝫ italia expulit Quaterna agri iugera viritim populo diui vt. Sibi deinde totidē cōſtituit. dicēs neminē eē debere cui nō tantū ſufficeret. Legatis Sānitū aurꝫ offerētib⁹ cū ipe in foco rapa torre ret. malo inqt hec in fictilib⁹ meis eē. ꝛ aurꝫ habentib⁹ iperare. Cū in teruerſe pecunie argueret cadum ligneuꝫ quo vti ad ſacrificia ꝯſue uerat. i mediū protulit. iurauitqꝫ ſe nil amplius de preda hoſtili in domū ſuā ꝯuertiſſe. Aquā inde anninē manibus hoſtium in vrbē iduxit. tri. ple. patres auctores fieri coegit comitijs. quib⁹ plebei ma giſtratus creabātur ob hec merita domus ei apud tipharam ꝛ agri iugera quinquaginta publice data.

¶ De Appio Claudio Ceco.

a Ppius Claudius Cecus in censura libertinos q̄q̄ȝ in senatum legit. epulandi decantandiqȝ ius tibicinib9 in publico ademit Due familie ad herculis sacra sunt destinate. scȝ potitioꝝ ꝛ pinnariorū. potitios Hercul' sacerdotes precio corrupit. vt sacra herculanea seruos publicos doceret. vn̄ cecatus. gens potitioꝝ funditus perijt Ne ↄsulat9 cū plebeis cōmunicaret. accerrime restitit. ne Fabi9 sol9 ad bellū mitteret. ↄtradixit. Sabinos Samnites. Etruscos bello domuit viā vsqȝ ad Brundusiū strauit vn̄ via appia aquam anienē in vrbē induxit. Censurā sol9 oīm q̄nquēnio obtinuit. cum de pace pyrrhi ageret. ꝛ gratia potentū p legatū Cineā precio q̄reret. senex ꝛ cecus lectica in senatū lat9. turpissimas ↄditōes magnifica oratōne discussit.

De Pyrrho rege Epyrotaꝝ

p Irrhus rex Epyrotaꝝ materno genere ab achille paterno ab Hercule oriundus. cū imperiū orbis agitās Romanos potentes videret. apollinē de bello consului. Ille ābigue respondit. aio te eacida Romanos vincere posse. hoc dicto in volūtatē tracto auxilio Tarētinis bellū Romanis intulit. Leuinū ↄsulē apd̄ heracleaȝ elephātoꝝ nouitate turbauit. Cūqȝ romanos aduersis vulnerib9 occisos videret. ego inq̄t talib9 militib9 breui orbem terratuȝ subigere potuissem. amicis gratulantib9 q̄d mihi cū tali victoria inq̄t vbi exercitus robur amittam. ad vigesimū ab vrbe lapidem castra posuit captiuos fabricio grat' reddidit. viso leuini exercitu eandē sibi ait aduersus romanos quā herculi aduersuȝ hydrā fuisse fortunam A Curio ꝛ fabricio supatus tarentū refugit. in siciliā traiecit Mox in italiam locros egressus pecunia pserpine auehere tentauit. Sed ea naufragio elata ē. tū in greciā regressus dū argos oppugnaret ictu tegule pstratus ē Corp9 ad ātigonū regē Macedonie relatum magnifice sepultū.

De Uolsinis

v Olsine Ethrurie nobile oppidū luxuria pene perierūt. Nā cū temere seruos manumitterēt. dū in curiā legerēt ↄsensu suorum oppressi cū multa indigna paterent. clā rome auxiliū petierūt. Missusqȝ decius libertinos omnes aut in carcere necauit aut dominis in seruitutem restituit.

De Appio Claudio Audace.

a Ppius claudi⁹ victis Uolſineſib⁊ cognomēto audax. frater Cecij fuit ꝯſul ad mamertinos liberādos miſſus. q̄rū arcē carthagīeſis ⁊ hiero rex ſiracuſanus obſidebāt. Primo ad explorandos hoſtes fretū piſcatoria naue traiecit. ⁊ cū duce carthaginēſium egit. vt p̄ſidiū arce deduceret. rhegiū regreſſus q̄nq̄ remen hoſtium copijs pedeſtrib⁊ cepit phalangē in ſiciliam traduxit Carthagīeſes Maſſana expulit. hieronē prelio adud ſyracuſas in deditionē accepit. q̄ eo periculo territ⁹ romanoꝝ amiciciā petijt. eiſq̄ poſtea fideliſſimus fuit

De Cneo Duillo ⁊ Himilcone penoꝝ duce

c Neus Duill⁹ p̄mo punico bello duu ꝯtra carthagīeſes miſſus cū videret eos mari poſſe. claſſem magis validā quā decorā fabre fecit. ⁊ manus ferreas cū irriſu hoſtiū p̄mus īſtituit. Qui inter pugnādum hoſtiū naues apꝑ̄hendit. q̄ victi ⁊ capti ſunt himilco dux claſſis Carthaginē fugit a ſenatu q̄ſiuit q̄d faciēdū cēſeret. oib⁊ vt pugnaret acclamātib⁊. feci inq̄t ⁊ victus ſum. ſic penā crucis effugit Nā apud poenos dux male re geſta puniebat Duillo ꝯceſſum eſt vt p̄lucēte funali ⁊ p̄cinēte tibicine a cena publice rediret

De Attilio Calatino

a Ttili⁹ Calatinus dux aduerſus Carthagīeſes miſſus maximis ⁊ munitiſſimis ciuitatib⁊ ethna drepano lilibeo hoſtilia p̄ſidia deiecit Panormū cepit, totāq̄ ſiciliā ꝑuagat⁹ paucis nauibus magnā hoſtiū claſſem duce Hamilcare ſuꝑauit. ſ꞉ cū ad cecinā ab hoſtib⁊ obſeſſam feſtinaret. a penis in anguſtijs clauſus ē Ubi tribunus militū Calphurni⁹ flāma acceptis trecētis in ſuꝑiorē locū euaſit Cōſulē liberauit. ipe cū trecētis pugnās cecidit. ⁊ poſtea ab attilio ſemianimis inuētus ⁊ ſenat⁹ magno poſtea terrori hoſtib⁊ fuit. Attili⁹ glorioſe triūphauit

De Marco Attilio Regulo

m Arcus attilius Regulus ꝯſul fuſis ſalētinis triūmphauit. primuſq̄ romanoꝝ ducū in aphricam claſſem traiecit. quaſſatas de Hamilcare naues longas tres ⁊ ſexaginta accepit Oppida ducēta. ⁊ hoīm ducēta milia cepit abſente eo ꝯiugi ei⁹ ⁊ liberis ob pauꝑtatē ſumpt⁹ publice dati. Mox arte Xantippi lacedemonij mercennarij militis captus in carcerē miſſus legat⁹ de ꝑmutādis captiuis romā miſſus. dato iureiurādo vt ſi nō īpetraſſet ita demū rediret. in.

ſenatu ꝯditōem diſſuaſit eiectis a ſe ꝯiuge. ⁊ liberis carthaginem re
greſſus. vbi i arcā ligneā ꝯiectus clauis introꝛſum adactis vigilijs
ac doloꝛe punitus eſt ¶ De Quinto Luctatio Catulo

q Uint⁹ Luctati⁹ Catul⁹ ꝑmo punico bello trecētis nauib⁹ ad
uerſum penos ꝓfect⁹. ſexcētas coꝝ naues ꝯmeatib⁹ ⁊ alijs o
nerib⁹ ipeditas duce himilcone apd̄ egates iſulas iter ſiciliā ⁊ aphꝛi
cā depſſit. fineq̄ʒ bello ipoſuit Pacē petētib⁹ hac ꝯditōe ꝯceſſit. ſicilia
⁊ ſardinia ⁊ ceteris iſulis itra italiā aphꝛicāq̄ʒ decederēt. hiſpania ci
tra hibeꝝ abſtinerēt ¶ De hānibale Carthaginēſi duce.

h Annibal Amilcaris fili⁹. xſ. ānos natus a patre aris admo
tus odiū in romanos perēne iurauit Exinde ſocius. ⁊ miles
in caſtris patri fuit. Moꝛtuo eo cauſam belli q̄rens ſaguntū roma
nis federarūt itra ſex mēſes euertit Cū alpib⁹ patefactis in italiaʒ
traiecit. P. Scipionē apd̄ Ticinū Sēpꝛoniū Lōginū apd̄ trebiā
Flaminiū apud trāſimenū. paulū ⁊ varronē apd̄. Cannas ſupauit
Cūq̄ʒ vꝛbē cape poſſet. in cāpaniā diuertit. cui⁹ delicijs elāguit Et cū
ad terciū ab vꝛbe lapidē caſtra poſuiſſet. tēpeſtatib⁹ repulſus ꝑmū a
fabio maximo fruſtrat⁹. deide a valerio flacco repulſus a Gracco. ⁊
Marcello fugat⁹. in aphꝛicā reuocat⁹. a ſcipione ſupat⁹ ad. Anthi
ochū regē ſyrie ꝯceſſit. eūq̄ʒ hoſtē romanis fecit. q̄ victo ad pꝛuſiam
Bithynie regē ꝯceſſit. vnde romā legatōne repetit⁹. hauſto qd̄ ſub
annuli gēma habebat. veneno aſſumpt⁹ eſt poſit⁹ apud libyſſam in
arca lapidea. in q̄ hodie quoq̄ʒ inſcriptū eſt Hānibal hic ſitus eſt
¶ De Quinto fabio Maximo

q Uint⁹ fabi⁹ maxim⁹ cūctatoꝛ vt verucoſus a veruca i labꝛis
ita Ouicula a demētia moꝝ. Conſul de liguribus triūphauit.
hānibalē moꝛa fregit Minutiū mgr̄m eq̄tū iperio equari ſibi paſ
ſus ē ⁊ nihilomin⁹ piclitāti ſubuenit Hānibalē in agro phalerno in
cluſit Maniliū ſtatiliū. trāſfugere ad hoſtes volētē eq̄. ⁊ armis do
natꝫ retinuit. ⁊ lucano cuidā foꝛtiſſimo ob amoꝛē mulieris i freq̄uē
ti eādē emptā dono dedit Tarētū ab hoſtib⁹ recepit. hercul' ſignū in
de trāſlatū in capitolio dedicauit. de redēptōne captiuoꝝ cū hoſtib⁹
pepigit. qd̄ pactū cū a ſenatu impꝛobaret. fundū ſuuʒ ducētis mili
bus vēdidit. ⁊ fidei ſatiſfecit ¶ De Publio Scipione Naſica

p Ubli⁹ Scipio Naſica a ſenatu vir optim⁹ iudicat⁹ matrem
deū hoſpitio recepit Aduerſuȝ auſpicia cū ꝯſulē ſe a Graccho
noīatū ꝯꝑeniſſet. ingratū ſe abdicauit. Cenſor ſtatuas q̄s ſibi q̄ſq; ꝑ
ambitionē in foro ponebat. ſuſtulit Cōſul delminū vrbē dalmatoꝝ
expugnauit īꝑatoris noīe a militib⁹. ⁊ a ſenatu triūphū recuſauit.
Eloquētia ꝓmus iuris ſcīa ꝯſultiſſimus. īgenio ſapiētiſſimus fuit
vñ vulgo Corcul⁹ dictus

¶ De Marco Marcello

m Arcus Marcell⁹. Viridomaꝝ. Galloꝝ ducē ſingulari ꝓlio
fudit. ſpolia locoꝝ anguſtia adiut⁹ vindicauit Syracuſas ꝑ
tres ānos expugnauit. ⁊ cū ꝑ calūniā triūph⁹ ei a ſenatu negaret᷑. de
ſua ſentētia triūphauit. Quinq̄s ꝯſul īſidijs hānibal' decept⁹ ⁊ ma
gnifice ſepult⁹ Oſſa Romā remiſſa a ꝑdonib⁹ intercepta ꝑierūt

¶ De liuia Claudia ꝟgine veſtali.

h Annibale Italiā deuaſtāte ex reſpōſo libroꝝ ſibyllinoꝝ mat
deū e peſſimūte acceſſita cū aduerſum tyberim veheret᷑. repen
te i aluo ſtetit. ⁊ cū moueri nullis virib⁹ poſſet. ex libris cognitū ca-
ſtiſſime deū femine manu moueri poſſe. Tū Claudia ꝟgo veſtalis
falſa inceſti ſuſpecta deā ornauit. vt ſi pudicam ſciret. ſeq̄ret᷑. Et zona
impoſita nauē mouit Simulachꝛū matris deū adduxit. tēplū edifi
cauit. Naſica q̄ vir optimus iudicabatur.

¶ De Marco Porcio Catone

m Arcus Porci⁹ Cato gñe tuſculan⁹ a Valerio. Flacco romaȝ
ſolicitatus tribunus militū in ſicilia. queſtor ſub. Scipione
fortiſſimus Pretor iuſtiſſim⁹ fuit In ꝓtura ſardiniā ſubegit. vbi ab
Ennio grecis litteris inſtitutus ꝯſul. celtiberos domuit. Et ne re-
bellare poſſent. litteras ad ciuitates ſingulas miſit. vt muros dirue-
rent. cū vnaqueq; ſibi imperari putaret fecerūt Syriaco bello tribu-
nus militū ſub marco Atilio Glabrione occupatis thermophilarū
iugis ſubſidiū hoſtiū depulit. Cenſor. L. Flaminiū ꝯſularē ſenatu
mouit. quod ille in gallia ad cuiuſdā ſcorti ſpectaculū victū quēdā
a carcere in ꝯuiuio iugulari iuſſiſſet Baſilicā ſuo nomine primus fe
cit. matronis ornamēta erepta oppia lege repetētib⁹ reſtituit accu-
ſator aſſiduus maloꝝ Galbā octogenarius accuſauit. Ipe quadra
gies quater accuſatus glorioſe abſolutus Carthaginē delēdā cēſuit

poſt.lxxx.annos filiũ genuit. Imago cui⁹ funeris grã pduci ſolet.

De Clau. Nero. ⁊ Haſdrubale fratre Hãnibalis.

h Aſdrubal frater Hãnibalis ingẽtibꝫ copijs ĩ Italiã traiecit actũq; erat de romano ĩperio ſi ſeſe hãnibali iũgere potuiſſ; Sz claudi⁹ Nero q̇ in Apulia cũ hãnibale caſtra ꝯiũxerat relicta in caſtris parte cum dilectis ad haſdrubalẽ ꝑperauit. ⁊ ſe liuio collega apud Senã oppidũ ⁊ methauꝝ flumẽ ꝯiũxit. Amboq; haſdrubalẽ vicerũt Nero regreſſus pari celeritate q̃ venerat caput haſdrubalis añ vallũ hanibilis ꝓiecit. Quo ille viſo vinci ſe fortuna Carthaginis ꝯfeſſus eſt. ob hec Liuius triũphans Nero ouans vrbem introierunt.

De publico Cornelio ſcipione Africano

p Ublius ſcipio ex ꝟtutibꝫ noiatus Africanus Iouis fili⁹ creditus Nã añq̃ ꝯciperet̃ ſꝑpens in lecto mat[illegible] eius apparuit Et ipi paruulo draco circũfuſus nihil nocuit. In capitoliũ in tẽꝑſta nocte eũtẽ nũq̃ canes latrauerũt Nec hic quicq̃ ꝓus cepit quã in cella iouis diutiſſime ſediſſet q̃ſi diuinã mentẽ accepiſſet Decem ⁊ octo annoꝝ patrẽ apud Ticinũ ſingulari ꝟtute ſeruauit Clade cannenſi nobiliſſimos iuuenes Italiã deſerere cupiẽtes ſua auctoritate ꝯpeſcuit Reliq̄s ĩcolumes ꝑ media hoſtiũ caſtra canuſiũ ꝑduxit viginti q̃ttuor nanoꝝ ꝑtor in hiſpaniã; miſſus Carthaginem qua die venit. cepit Uirginẽ pulcerrimã ad cuius aſpectũ ꝯcurrebat̃. ad ſe vetuit adduci. patriq; ei⁹ ſponſor aſtitit. haſdrubalẽ. magonẽq; fratres hãnibalis hiſpania expulit. Amici iã cu; ſiphace mauroꝝ rege ꝯiũxit. maſiniſſam in ſocietatẽ recepit. victor domũ regreſſus cõſul ante annos factus ꝯcedẽte collega in aphricã claſſe traiecit. haſdrubalis ⁊ ſyphacis caſtra vna nocte ꝑrupit Reuocatum ex Italia hannibalẽ ſeꝑrauit Uictis carthaginẽſibꝫ leges ĩpoſuit. bello antiochi legatus fratri fuit. captu; filiũ gratis recepit. a ꝑtilio alteo. tri. ple. repetũdaꝝ accuſat⁹ libꝝ rationnm in cõſpectu populi ſcidit. hac die inquit Carthaginẽ vici quaſi bonũ factum in capitolinm eamus. ⁊ dijs ſupplicem⁹. inde in voluntariũ exiliũ ꝯceſſit. vbi reliquam egit etatẽ moriẽs ab vxore ꝑtijt ne corpus ſuã romã referret̃.

¶ De Linio Salinatore

l Iuius Salinator ꝓmo cõſul de Illyrijs triũphauit. Deinde

ex invidia peculatus reus ab oibꝫ tribubꝫ excepta M. etia ꝯdemna tus Iterũ cũ Claudio Nerone inimico ſuo ꝯſul.ne reſp u. diſcordia male adminiſtraretur. amicitiã cũ eo iunxit. ⁊ de haſdrubale trium phauit. cenſoꝛ cũ eodẽ collega oẽs tribꝫ excepta metia erarias fecit. Stipendio priuauit eo crimine ꝙ aut prius ſe iniuſte condẽnaſſent aut poſtea tantos honoꝛes nõ recte tribuiſſent.

De Quinto flaminio

q Uintus Flaminius flaminij. q̃ apud tranſimenũ periijt filius ꝯſul macedoniã ſoꝛtit⁹ ducibꝫ Caropę ṗncipis paſtoꝛibꝫ ꝓ uinciã ingreſſus regẽ Philippũ ṗlio fudit. caſtris exuit filiũ3 eius Demetriũ obſidẽ accepit. quẽ pecuniaꝝ mulcta in regnu3 reſtituit. a Nabide quoq3 lacedemonio filiũ obſidem accepit. Ludos Iunoni ſamie p ṗconẽ ꝓnũciauit. Legat⁹ etia ad pruſiã vt hãnibalẽ repeteret miſſus.

De Quinto fuluio nobilioꝛe

q Uintus Fuluius nobilioꝛ conſul Etholos Octanoſq3 ſupa uit. Unde ouans vrbẽ introiuit Conateos q̃ bello macedonico interfuerant. poſt ad anthiochiũ defecerant ṗliјs frequentibꝫ victos ⁊ in ambꝛachiã oppidũ coactos in deditõem accepit. tñ ſignis tabuliſq3 pictis ſpoliauit de q̃bꝫ triũphauit. Quã victoꝛiã p ſe magnificã Quintus Ennius amic⁹ eius inſigni laude celebꝛauit.

De Lucio Scipione Aſiatico.

ſ Cipio aſiaticus frater Africani infirmo coꝛpe tñ in africa virtutis noie a fratre laudatus ꝯſul anthiochium regẽ ſyꝛie legato fratre apud ſipylũ montẽ cũ art⁹ hoſtiu3 pluuia hebetati fuiſſent vicit. ⁊ regni relicti pte ṗuauit. hinc aſiatic⁹ dictus Poſt reus pecunie intercepte ne in carcerem duceref gracch⁹ pater. tri p. interceſſit M. Cato cenſoꝛ equũ ei ignomie cauſa ademit.

De Antoichio rege Syꝛie

a Ntiochus rex Syꝛie nimia opũ fiducia bellũ romanis intulit ſpecie lyſmachie repetẽde. quam a maioꝛibꝫ ſuis in thꝛacia quõdã romani poſſidebãt ſtatimq3 regiã inſulam ei⁹ accupauit In Eubonia luxuria elãguit. aduentũ attilij glabꝛionis excitus Termopilas occupauit. Uñ induſtria marci Catonis eiectus in aſiam refugit. Nauali ṗlio cui hãnibalem ṗfecerat a. L. Aemilio ſupatus

filium ſcipionis africani.quē internauigandū ceperat patri remiſit q̄ ei quaſi pro reddenda gratia ſuaſit vt amicitiã romanam peteret antiochus ſpreto conſilio apud Sypilū montē cū.L.ſcipione cō flixit Uictus ꝛ vltra taurū mōtem relegatus.a ſodalibꝫ quos in cō uiuio temulentus pulſauerat occiſus eſt

De Gneo Manlio Uulſone.

g Neus mālius Uulſo miſſus ad ordinādū ſcipionis aſiatici ꝓuinciā cupiditate triūphi bellū piſidis ꝛ gallogrecꝭ q̄ ātio cho affuerāt intulit His facile victꝭ inter captiuos vxor regꝭ Ortia gūtis cēturioni cuidā in cuſtodiā data.a q̄ vi ſtuprata de iniuria ta cuit Et poſt iꝑtrata redēptōe marito adulterꝝ iuterficiēdū tradidit

De.L.Aemilio Paulo Macedonico.

l Ucius Aemilius Paulꝰ filꝰ eius. q̄ apud Cānas cecidit ꝑ mo ꝯſolatu.quē poſt tres repulſas adeptus erat de liguribꝫ triūphauit Rerꝝ geſtarꝝ ordinē in tabula pictū publice poſuit Iterꝝ cōſul ꝑſem philippi filiū regē macedonū apud Samothracas ce pit.quē victū fleuit.ꝛ aſſidere ſibi iuſſit.tn̄ in triūphū duxit.in hac leticia duos filios amiſit.Et ꝓgreſſus ad populū grās fortune egit qd̄ ſi q̄d auerſi reip.iminebat ſua eēt calamitate deciſum.ob hec oīa a populo ꝛ a ſenatu ꝯceſſum eſt.vt ludis circēſibus triūphali veſte vteretur.Ob huius licentiam ꝛ pauꝑtatem poſt mortem eius dos vxori niſi venditis poſſeſſionibꝫ non potuit exolui.

De Tiberio Sempronio Gracco

t Iberius ſempronius gracchꝰ nobiliſſima familia ortꝰ ſcipio nē aſiaticū q̄uis inimicū duci in carcerē nō eſt paſſus.pretor galliā domuit.ꝯſul hiſpaniā altero ꝯſulatu ſardiniā.tantūq; capti uorꝝ adduxit.vt lōga vēditiōe res i.ꝓuerbiū veniret ſardi venales. Cēſor libertinos q̄ ruſticas tribꝫ occuparāt.in q̄ttuor vrbanas diui ſit.ob qd̄ a ppl'o collega eiꝰ Claudiꝰ(nā ipꝫ auctoritas tuebať)reus factꝰ.ꝛ cū eū due claſſes ꝯdēnaſſent.Tiberiꝰ iurauit ſe cū illo i exili um iturꝝ.ita reꝰ abſolutꝰ ē.ꝛ cū in domo Tiberij duo angues e geni ali toro repſiſſent rn̄ſo dato eum de dn̄is periturꝝ Cuiꝰ ſexus anguis fuiſſet occiſus Amore Cornelie cōiugis marem iuſſit interfici

De.P.Scipione Aemiliano

p Ublius Scipio Aemilian⁹ macedonici fili⁹ a ſcipione afri cano adoptat⁹ in macedonia cũ patre agẽs victũ Perſem tã ptinaciter pſecut⁹ ẽ. vt media nocte in caſtra redierit. Lucullo ĩ hiſpania legatus apud itercaciã oppidũ ꝓuocatorẽ ſingulari ꝑlio vicit. muros hoſtiles ciuitatꝫ ꝑmus aſcẽdit Tribun⁹ in africa ſub Tito manlio ĩꝑatore octo cohortes obſidione vallatas ꝯſilio ⁊ ꝟtute ſeruauit. a quib⁹ corona obſidionali aurea donat⁹. cũ edilitatem peteret ꝯſul añ annos vltro factus carthaginẽ intra ſex mẽſes deleuit Numantiam in hiſpaniã correcta prius militum diſcplina fame vicit. hinc numãtinus Caio Lelio plurimũ vſus. ad reges eũdos miſſus. duos ſecum ꝑter eum ſeruos duxit. Ob res geſtas ſupbo gracchum iure occiſum videri reſpõdit. Cenſor nũmio collega ſegniore in ſenatũ ait. Utinã mihi collegã aut dediſſetis. aut non dediſſetis. Suſcepta agrarioꝝ cauſa domi repẽte exanimis inuẽtus obuoluto capite elatus ne liuor in ore appareret. huius patrimoniũ tã exiguũ fuit. vt. xxiij. libras argenti. duas ⁊ ſemilibram auri reliq̃rit.

De Aulo hoſtilio mãcino

a Ulus hoſtilius mãcinus ꝑtor aduerſuꝫ numãtinos vetãtib⁹ auib⁹ ⁊ neſcio q̃ voce reuocãte ꝓfect⁹ cũ ad numãtiã veniſſꝫ exercitũ pompei acceptũ ꝓius corrigere decreuit. inde ſolitudinẽ petit eo die numãtini forte ſolẽni nuptu filias locabãt. ⁊ vnã ſpecioſam duobus cõpetentib⁹ pater puelle conditõnem tulit. vt ei illa nuberet qui hoſtis dexteram retuliſſet. pfecti iuuenes acceſſum romanoꝝ in modũ fuge ꝓperantũ ꝯgnoſcũt. ⁊ ad ſuos referũt. illi ſtatim q̃ttuor milibus viginti milia romanoꝝ ceciderunt. mancinus auctore T. gracco queſtore in leges hoſtium fedus pcuſſit. quo per ſenatuꝫ improbato Mancinus numantinis deditus. nec receptus auturio in caſtra ductus ꝑturam poſtea conſecutus eſt.

De Lucio numio achaico.

l Ucius Mumius delata achia achaicus aduerſus corynthios miſſus victoriã alieno labore queſitã intercepit. Nã cũ illos Merell⁹ macedonicus apud Eracleã fudiſſet. ⁊ duce Critolao ꝓuaſſꝫ cũ lictorib⁹ ⁊ paucꝫ eq̃tib⁹ ĩ Merelli caſtra ꝓperauit chorynthios apd leucopetrã vicit duce dinco. q̃ domũ refugit. eãqꝫ incẽdit

et ſe in ignem p̄cipitauit excepto ip̄o nemo interijt. Mumius corinthum ſignis tabuliſq; ſpoliauit. q̄bꝰ cū totā repleſſ; Italiā in domū ſuā nil ꝯtulit.

De. Q. Cecilio Metello macedonico

q Uintus Cecilius Metellus a domita macedonia macedonicus p̄tor Pſeudo Philippū. q̄ idē Andriſcꝰ dictus ē vicit Acheos bis p̄lio fudic triūphandos Mumnio tradidit. Inuiſus plebi ob nimiā ſeueritatē ꝛ ideo poſt duas repulſas conſul egre factus Arbachos in hiſpania domuit. Apud Cetebriā oppidū cohortes loco pulſas redire ꝛ locum recipere iuſſit. Cū oia ꝓprioꝛ ſubito ꝯſilio ageret. amico cuidā q̄d acturus eēt rogāti. tunicā inq̄t meam excinderē. ſi eā ꝯſiliū meū ſcire exiſtimarē. hic q̄ttuoꝛ filioꝝ pater ſu p̄mo tp̄e humeris eoꝝ ad ſepulchꝝ latus ē. Ex quibus tres conſulares. vnum etiam triumphātem vidit.

De. Qu. Cecilio Metello Numidico

q Uintus Cecilius Metellus Numidicus. q̄ de Jurgurta rege triūphauit. Cēſoꝛ Quintiū q̄ ſe Tyberij Gracchi filiū mētiebat̄. incēſum nō recepit. Idē in legē Apuleiā ꝑ vim latam iurare noluit. Quare in exiliū actus Smyrne exulauit Claudie deinde rogatōe reuocatꝰ cum in ludis foꝛte lr̄as in theatro accepiſſet. nō p̄us eas legere dignatus ē. q̄ ſpectaculū finiret̄. metellū ſoroꝛis ſue viꝝ laus dare noluit. qꝛ is ſolus iudiciū ꝯtra leges detractaret.

De Quinto Metello Pio.

q Uintus Metellus Pius Numidici filius. pius q̄ patrē lachrymis ꝛ p̄cibꝰ aſſidue reuocauit. p̄toꝛ bello ſociali. Qu. popediū marſoꝝ ducē interfecit. Cōſul in hiſpania herculeos fratres opp̄ſſit. Sertoriū hiſpania expulit. Adoleſcens in petione p̄ture. ꝛ pontificatꝰ ꝯſularibꝰ viris p̄latꝰ ē.

¶ De Tiberio graccho.

t Iberius Gracchus africani ex filia nepos queſtoꝛ mācino in hiſpania fedus eius flagitioſum putauit. periculū ſeditōnis eloquētie gr̄a fugit. tri. ple. legē tulit. ne quis plus. M. agri iugera haberet. Octauio collega intercedēte nouo exēplo magiſtratū abrogauit. Deinde tulit vt lex ea familia q̄ de Attali hereditate erat agetur. ꝛ populo diuideret̄. Deinde cū ꝓrogare ſibi poteſtatem vellet aduerſis auſpicijs in publicū ꝓceſſit. ſtatimq; capitoliū pet... manū

ad caput referēs. q̄ ſalutē ſuā pp̄lo ɔmēdabat. H̄ nobilitas ita acce/
pit q̄ſi diadema poſceret. Segniterq̨ ceſſante mutio ɔſule. Scipio
Naſica ſeq̄ ſe iuſſit q̄ ſaluā rēpu. vellēt. gracchū i capitoliū pſecutus
opp̄ſſit. Cui⁹ corp⁹ Lucretij edilis manu in tyberim miſſum. vn̄ ille
Veſpelio dict⁹ Naſica vt inuidie ſubtraheret p ſpeciē legatōnis in
Aſiā ablegat⁹ eſt

De Caio graccho.

C Aius gracchus peſtilētē ſardiniā queſtoꝛ ſoꝛtit⁹ nō veniente
ſucceſſoꝛe ſua ſpōte diſceſſit Aſculane ꝛ fregellane defectōnis
inuidiā ſuſtinuit tri. ple. agrarias ꝛ frumētarias leges tulit. Triūui
ros agris diuidēdis ſe ꝛ fuluiū flaccū. ꝛ Coꝛſiū ɔſtituit. Minutio
Ruffo tri. ple. legib⁹ ſuis abꝛogāte in capitoliū venit. Ubi cum At
tilius p̄co opimij ɔſulis in turba fuiſſet occiſus in foꝝ deſcēdit ꝛ im
prudēs ɔcionē a trib. ple. auocauit. Quare accerſit⁹ cū in ſenatū nō
veniſſet. armata familia Auentinū occupauit. vbi ab Opimio vict⁹
dū a tēplo Lune de[illegible]alum intoꝛſit. ꝛ pōtino amico apud poꝛtā
trigeminā. p. Lectoꝛio in ponte ſublicio pſequētib⁹ reſiſtēte in locū
furiane puenit. Ibi vel ſua vel ſerui. Euferi manu interfect⁹ caput a
Septimio Attilio amico gracchi ad Opimiū relatū auro expēſū
fertur ꝑpter auariciā infuſo plūbo grauius effectum.

De Marco Liuio Druſo

M Arcus Liui⁹ Druſus gn̄e ꝛ eloquētia magn⁹ ſ; ambitioſus
ꝛ ſupb⁹ edilis mun⁹ magnificētiſſimū dedit. ꝛ ibi Remimio
college q̄dā vtilitate reip. ſuggerēte: Quid tibi inq̄t cū rep. noſtra.
Queſtoꝛ in aſia nullis inſignib⁹ vti voluit. ne q̄d ip̄o eēt inſignius
Tri. ple. latinis ciuitatē. plebi agros. eq̄tib⁹ curiā. ſenatui iudicia p
miſit Nimie liberalitat⁹ fuit ip̄e etiā ꝓfeſſus nemini ſe ad largiēdū
p̄ter celū ꝛ terrā reliquiſſe Ideoq̨ cū pecunia egeret multa ɔtra dig
nitatē fecit. magulſam mauritanie p̄ncipem ob regis ſimultatē ꝓſu
gū accepta pecunia bocho ꝓdidit quē ille elephāto obiecit Ad her/
balē filiū regis numidaꝝ obſidē domū ſuā ſumpſit. redēptōem ei⁹
a patre occulte ſperās Cepionē inimicū actōib⁹ ſuis reſiſtētē ait ſe de
ſaxo tarpeio p̄cipitatuꝝ. Cōſuli legib⁹ agrarijs reſiſtēti ita collū in
comiſio itoꝛſit. vt mult⁹ ſanguis effiueret e narib⁹. q̄ illa luxuria ex.

pꝛobās moꝛti cū detrudi ſe dicebat. Deinde ex gr̄a in inuidiā venit. nā plebs acceptis agris gaudebat. Expulſi dolebāt eq̄tes lecti lerabant Senat⁹ ꝓmiſſis iudicijs exultabat. ſ; ſocietatē cū eq̄tib⁹ egre ferebat Uñ liui⁹ anxius vt latinoꝝ poſtulata differret. q̄ ꝓmiſſam ciuitatē flagitabant. repente in publico ↄcidit ſiue moꝛbo comitiali ſeu hauſto capno ſanguine ſemianimis domū relat⁹ Uota ꝓ illo ꝑ Jtaliā publice ſuſcepta ſū̄t. ⁊ cū latini ↄſulē ī albano īterfecturi eſſent. Philippū admonuit vt caueret. vñ in ſenatu accuſat⁹ cū domū ſe reciꝑet īmiſſo īter turbā ꝑcuſſoꝛe coꝛruit. inuidia cedis apd̓ philippū ⁊ Cepionē fuit

¶De Caio mario patre

c Aius mari⁹ ſepties ↄſul arpinas humili loco nat⁹ pꝛimis honoꝛib⁹ ꝑ oꝛdinē funct⁹ legat⁹ metello in numidia criminādo ↄſulatū adept⁹. Jugurthā captū añ curꝛū egit Jn ꝓximū ānū ↄſul vltro fact⁹ Cimbꝛos i gallia apd̓ aq̄s ſeſtias Teutonas ī italia in cāpo ſauidio vicit. deq; his triūphauit. vſq; ad ſextū ↄſulatū ꝑ oꝛdinē fact⁹ apuleiū ſaturninū tri. ple. ⁊ glauciā p̄toꝛē ſeditioſos ex ſenatuſcōſulto īteremit ⁊ cū ſulpitia rogatōe ꝓuinciā Sylle eriperet. armis ab eo vict⁹. minturnis ī palude latuit. Jnuēt⁹ ⁊ in carcerē ↄiect⁹ immiſſum ꝑcuſſoꝛē gallū vult⁹ auctoꝛitate deterruit. acceptaq; nauiculā ī aphꝛicā traiecit. ibi diu exulauit Mox cinnana dn̄atōe reuocatus ruptis ergaſtul' exercitū fecit. ceſiſq; inimicis iniuriā vlt⁹ ſeptimo ↄſulatu. ⁊ q̄dā ferūt. volūtaria moꝛte deceſſit

De Caio mario filio

c Aius mari⁹ fili⁹. xxv. ānoꝝ ↄſulatū iuaſit quē honoꝛē tā īmatuꝝ mater fleuit. hic p̄ri ſeuitia ſil'is curiā armat⁹ obſedit. inimicos trucidauit. q̄rū coꝛpa in tyberim p̄cipitauit. Jn apparatu belli. q̄d ↄtra ſyllā parabat apud ſacripoꝛtum vigilijs ⁊ laboꝛe defeſſus ſub dio reqeuit. ⁊ abſens vict⁹ fuge nō pugne īterfuit Pꝛeneſte refugit. vbi ꝑ. Lucretiū aſſellā obſeſſus tēptata ꝑ cuniculū fuga cū oīa ſepta ītelligeret. iugulādū ſe pontio. Teleſino pꝛebuit

De Lucio Coꝛnelio Cinna

l Ucius Coꝛneli⁹ Cinna flagitioſiſſimus rēpu. ſumma crudelitate vaſtauit Pꝛimo ↄſulatu legē de exulib⁹ reuocādis ferēs ab octauio collega ꝓhibitus. ⁊ honoꝛe ꝓuat⁹. vrbe ꝓfugit. vocatiſq; ad pi⁹

leũ ſeruis.aduerſarios vicit. Octauiũ iterfecit. ianiculũ occupauit. Itez ₇ tercio ꝯſulē ſe ipē fecit. Quarto ꝯſulatu cũ bellũ ꝯtra Syllā pararet Ancone ob nimiā crudelitatē ab exercitu lapidibꝯ occiſus ē

¶De flauio fimbria

f Lauiꝰ fimbria ſeuiſſimꝰ Cinne ſatelles valerio flacco ꝯſuli legatꝰ in Aſiā ꝓfectꝰ ꝑ ſimultatē dimiſſus corrupto exercitu ducē interficiēdũ curauit. ipa correpꝫ iperij iſignibꝯ ꝓuinciā igreſſus Mithridatē ꝑgamo expulit iliũ vbi tardiꝰ porte patuerũt incēdi iuſſit vbi Minerue tēplũ inuiolatũ ſtetit. qđ diuina maieſtate ſeruatũ nemo dubitauit. Idē fimbria militie ṗncepē ſecuri ꝑcuſſit. mox a Sylla ꝑgami opp̄ſſus corrupto exercitu deſertꝰ ſemet occidit.

¶De Uiriato Luſitano.

v Iriatꝰ gñe. Luſitanꝰ ob pauꝑtatē ṗmo mercēnariꝰ. Deinde alacritate vector. audacia latro. ad poſtremũ dux bellum aduerſum romanos ſumpſit eorũq; iperatorē Claudiũ mumamũ. deinde nigidiũ opp̄ſſit. pacē a pplo. maluit iteger petere. q̄ victꝰ ₇ cũ alia dediſſet. ₇ arma retinerēt. bellũ renouauit Cepio cũ vincere aliter nō poſſet duos ſatellites pecunia corrupit. q̇ viriatũ vino depoſitũ perimerēt. Que victoria. q: empta erat. a ſenatu nō ꝓbata.

¶De Marco Aemilio Scauro

m Arcus Aemiliꝰ Scaurus nobilis pauꝑ. naz pater eiꝰ q̄uis patritiꝰ ob pauꝑtatē carbonariũ negociũ exercuit. Itē ṗmo dubitauit honores petere. an argētariaz facere. ſ; eloquētie ꝯſultꝰ ex ea gloriā peperit. Primo in hiſpania corniculũ meruit ſub horeſte ī ſardinia ſtipendia fecit edilis iuri reddēdo magꝭ q̄ muneri edendo ſtuduit. Pretor aduerſus Jugurtā tñ eiꝰ pecunia victus Conſul legē de ſumptibꝯ. ₇ libertinoꝝ ſuffragijs tulit. P. Deciũ p̄torem trāſeunte ipo ſedentē iuſſit aſſurgere. eiq; veſtem ſcidit. ſellaz ꝯcidit ne q̇s ad euz in ius iret edixit. Conſul. ligures ₇ gātiſcos domuit atq; de his triũphauit Cēſor Emiliā ſtrauit Pōtē miluiũ fecit. Tātũq; auctoritate potuit vt opimiũ ꝯtra gracchũ Mariũ ꝯtra glauciā ₇ Saturninũ ṗuato ꝯſilio armaret. Idē filiũ ſuũ. q: p̄ſidiũ deſeruerat in conſpectũ ſuũ vetauit accedere. Ille ob hoc dedecus mortem ſibi conſci-

uit. ſcaurus ſenex cū a vario trib. ple. argueret q̄ ſocios ⁊ latiuꝫ ad arma coegiſſet. ad pplm ait Uari⁹ verunē̄ Aemiliū. Scauꝝ ait ſocios ad arma coegiſſe. ſcaur⁹ negat. vtri poti⁹ credēdū putatis

¶ De Lucio Apuleio Saturnino

Lucius Apulei⁹ Saturnin⁹ tri. ple. ſeditioſus vt grām mariano milituꝫ pararet. legē tulit vt veteranis agri iugera ī aphrica diuiderēt. īntercedētē bebiū collegā facta ꝑ pplm lapidatōne ſubmouit glaucie p̄tori. q̄d is eo die q̄ is ↄcionē habebat. ius dicēdo ꝑtē ppli aduocaſſet. ſellā ↄcidit. vt mag̃ popularis videref. Quēdaꝫ libertini ordis ſubornauit. q̄ ſe Gracchi filiū fingeret Ad h̄ teſtimonium Sēpronia ducta. nec p̄cib⁹ nec minis adduci potuit. vt decc⁹ familie agnoſceret Saturnin⁹ Aulo mumio ↄpetitore iterfecto tri. ple. refect⁹ ſiciliā achaiā macedoniā nouis colonis deſtinauit. ⁊ auꝝ dolo aut ſcelere Cepionis ptū adēptōem agroꝝ ↄuertit. Aq̄ ⁊ igni īterdixit ei. q̄ in leges ſuas nō iuraſſet h̄ lege multi nobiles arrogantes. cū tonuiſſet. iā inq̄t niſi q̄eſcitis grādinabit. ⁊ Metell⁹ Numidicus exulare q̄ iurare maluit Saturnin⁹ tercio tri. ple. refectus vt ſatellitē ſuū glauciā p̄torē faceret. Mumiū ↄpetitorē ei⁹ in cāpo martio necādū curauit Mari⁹. S. C. armatus q̄ cēſerent darēt opera ↄſules ne reſp. q̄d detrimēti capet Saturninū ⁊ glauciā in capitoliū ꝑſecut⁹ obſedit. maximoq̄ꝫ queſtu īciſis fiſtulis in dedītōem accepit nec deditis fides ſeruata ē. glaucie fracta ceruix Apuleius cū ī curiā fugiſſet. lapidib⁹ ⁊ tegulis deſuꝑ īterfect⁹. Caput eius Rauiri⁹ q̄dā Senator ꝑ ↄuiuia in ludibriū circūtulit

¶ De Lucio. licinio. lucullo

Lucius Licini⁹ Lucullus nobil' diſertus ⁊ diues mun⁹ q̄ſtoꝝ ampliſſimū dedit Mox ꝑ murenē in aſia claſſem mithridatꝭ ⁊ Ptolomeū regē alexādrie ↄſuli Sylle ↄciliauit. p̄tor aphricā iuſtiſſime rexit Aduerſus mithridatē miſſus collegā ſuū cottā calcedonie obſeſſum liberauit Cizicō obſidione ſoluit Mithridatis copias ferro ⁊ fame afflixit. eūq̄ꝫ regno ſuo. ī. pōto expulit. Quē ruſum cū Tigrane rege armenie ſubueniēte magna felicitate ſupauit nimius in habitu. maxime ſignoꝝ ⁊ tabulaꝝ amore flagrauit. Poſt cū alienata mēte deſipere cepit. tutela ei⁹ . M. Lucullo fratri ꝑmiſſa eſt.

¶ De Lucio Cornelio Sylla.

c Ornelꝰ Sylla in fortuna felix dictꝰ cū paruulꝰ a nutrice ferref mulier obuia ſalue. inq̄t puer tibi. ⁊ rei. p. tue. foelix Et ſta tim q̄ſita q̄ hoc dixiſſet non potuit inueniri. hic queſtor Marij Iugurtā a Boccho in deditionē accepit. Bello cimbrico. ⁊ teutonico legatꝰ bonā operā nauauit. Pretor iter ciues ius dixit. ꝓtor ciliciā ꝓuinciā habuit. bello ſociali Samnitas hirpinoſq; ſupauit. Ne monumēta bochi tollerēf mario reſiſtit. Cōſul aſiā ſortitꝰ. mithridatē apud arcomenā ⁊ cheroniā ꝓlio fudit. archelauʒ ꝓlio ꝑfectū eiꝰ athenis vicit portū pireū recepit. medos Dardanos in itinere ſupauit. Mox cū rogatiōe ſulpitia īꝑiū eiꝰ tranſferref. ad mariū regreſſus corruptis aduerſarioꝝ exercitibꝰ Carbonē italia expulit Marium apud ſacri portū telleſinū apud portā collinā vicit Mario filio preneſte interfecto felicē ſe edicto appellauit. Proſcriptiōis tabulas primus poſuit nouē mllia deditoꝝ in villa publica cecidit. numerū ſacerdotū auxit Tribuniciā poteſtatē minuit Rep. ordinata dictatura depoſuit. Vn̄ ſpe decepꝰ puteolos ꝯceſſit. ⁊ morbo q̄ phthiriaſis vocaf ꝑijt

¶ De mithridate Rege ponti

m Ithridates rex pōti oriūdus a ſeptē ꝑſis magna vi animi ⁊ corpꝰis. vt ſex iuges equos regeret. q̄nq̄ginta gētiū ore loq̄retur. bello ſociali diſſidētibꝰ romanis. ni comedē bithinia Ariobarzane Cappadocia expulit. litteras ꝑ totā aſiā miſit. vt q̄cūq; romanꝰ eēt certa die interficeref. ⁊ factū eſt. greciā iſulaſq; oēs excepto Rhodo occupauit Sylla eū ꝓlio vicit Claſſem eiꝰ ꝓditōe archelai itercepit ip... apud Dardanū oppidū fudit. ⁊ oppreſſit. ⁊ potuit capere niſi aduerſum mariū feſtinās q̄lēcūq; pacē ꝯponere maluiſſet Deinde eū agris reſiſtētē Lucullus fudit Mithridates poſt a pompeio nocturno ꝓlio victus in regnū ꝯfugit Vbi ꝑ ſeditiōem. popularium a pharnace filio in turre obſeſſus venenū ſumpſit. Cū id tardiꝰ bibe ret. q2 aduerſum venena multis antea medicaminibꝰ corpꝰ firmauerat. imiſſum ꝑcuſſorē gallū Bithocū autoritate vultus territum reuocauit. ⁊ in cedē ſuā manū trepidātis adiuuit

¶ De Cneo Pompeio magno.

¶ Neus pōpei⁹ magn⁹ ciuili bello Sylleptes secut⁹. ita vt ab eo magni. diligeret Siciliā sine bello ꝓscriptis recepit numidiā Iyxte ereptā masinisse restituit. xxxj. annos nat⁹ triūphauit Lapidū acta Sylle rescindere volētē ꝑuat⁹ italia abrogauit Pretor in hispaniā ꝓcōsul missus sertoriū vicit Mox piratas īra q̄dragesimū diē subegit Tygranē ad dedicōem. mithridatē ad venenū ꝯpulit. Deinde mira felicitate rex in septētrione albanos. colchos. enio. hios. caspios. hiberos. nūc in oriēte parthos. arabas atq3 iudeos cū magno sui terrore penetrauit. ꝑmus in hircanū rubrū ꝛ arabicū mare vsq3 ꝑuenit. Mox diuiso orbis īꝑio cū Crassus syriā Cesar galliā Pōpei[illegible]neret. post cedē crassi cesarē dimittere exercitū iussit Cuius in festo aductu vrbe pulsus in pharsalia vict⁹ ad ptolomeū Alexandrie regē fugit. Dū⁹ lat⁹ sub oculis vxoris. ꝛ libero[illegible] septimio ptolomei ꝑfecto mucrone ꝯfossum ē. Jāq3 defuncti cap[illegible] cisum vsq3 ad eo tpa fuerat ignoratū. Truncus nilo iacē⁹ a Seruio Codro. roga inustus humatusq3 ē inscribēte sepulchro h̄ positus ē magn⁹. P. caput ab achilla ptolomei satellite egyptio velamine inuolutū cū ānulo Cesari p̄sentātū ē. Qui nō ꝯtinēs lachrymas illud plurimis. ꝛ p̄ciosissimis odoribꝰ cremādū curauit ¶ Finis.

¶ Jacobo Gottesheim at tiū liberaliū ꝓfessiōnis Cōrado Hilbrach. Jacobo Fuchß. ordinis equestris. nobil' Francie Germanice adulescētibꝰ. memorabil' Gymnici Montis academie scholasticis ꝛ ꝯdiscipulis.

S. P. Cōferēti mihi sepenumero diligentissimo etiam a[illegible]cio ingenio rex auctores. tū earū scriptores. facile ex oi etate. ex oi ingenio ꝓbados eē videre videor. at vero vtri maior. vel laus vl' dignitas sit ferēda. haud mediocris (ni fallar) ī hoīs mediū fidi⁹ longo p̄stantiores tū ingenij tū lraꝝ ꝓfessiōis. in q̄ aliq̄t iā ānos haud postrema (si vex loq̄ liceat. opa versasse minime infitias itur⁹) iudicio op⁹ eē aīmaduerto. ego mehercle neue alter sua laude iusta. aut gl'ia digna (ad modū hoīs stulti recte ne dixerin stolidi sine iacē[illegible] sine rōe. sine maior auctoritate. optimo cuiq3. idoctā suā aptā iron[illegible] libero ore. cēsurā ꝯcedētis) defraudare videar. optimi ꝛ mi amantissimi Jacobe ꝛ Cōrade. vtrosq3 cū bros tū vere felicēs ꝛ eē. ꝛ merito dici faceor ꝓfiteorq3. scriptori tn̄ vel ob id grās maximū dūt ha/

C